Päewaleht

Esmaspäewa! hinnata kaasandena
pilke- ja naljaleht „KRATT“.

TOIMETUS ja TALITUS: Pikk tän. 2. Kontor awatud 9—5. Arijuhi kõnetunnid 9—11, 4—5. Aadress: „PÄEWALEHT“ Tallinn, postkast 87.
TELEFONID: Peatoimetaja G. E. LUIGA 433-68. Wastutaw toimetaja L. KENN — 433-66 wõi 433-47. Toimetusel: 433—96, 433—47, 431—15, 428—51. Juhatus — 434—19. Arijuht — 428—12, kontor 433—11. kassa ja arweosak. 433—54, trükik. kontor 11—08, raamatukauplused (Pikk t. 2) 434—94 ja (Jaani t. 6) 15—13.
Peatoimetaja G. E. LUIGA.

TELLIMISE HINNA
1 kuu postiga 1 kr. 50 senti | 1 kuu pos
2 kuud „ 3 kr. — — | 2 kuud „
3 kuud „ 3 kr. 70 — | 3 kuud „
Üle 3 kuu korraga tellides iga järgnewa kuu eest 1 kr. 20 s. Wäliismaale 4 kr. kuus. | Üle 3 kuu iga järnev 5 s. Aadre

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6 s senti, teksti sees 15 senti ja tekstis teks mm. weeru laiuses. Kohaotsimise kuu poole hinnaga. Kuulutuste koha walik

Kuulutusi wõetakse wastu tehe jooks igapäew kl. 1-ni, reedel ja lau

Käsikirjad hoitakse alal ainult selleh

Nr. 241 | Laupäewal, 5. septembril 1931. | XXVI

Kilgitaud ... nr. .....

Wiimane aeg on sõita Tartu näitusele ja „Eesti Nädal

Kogu Tschiili merewägi mässamas.

Kommunistlikud agendid rewolutsiooni õhutamas.

Valparaiso, 3. 9. Kogu Tschiili merewägi on ühinenud mässuga. Kommunistlikud agendid püüawad kasutada praegust segast seisukorda, et rahwast üles äsfitada walitsuse kukutamisele ning kaupluste ja suurmaaomanduste ülewõtmisele. Wastumõjuna kommunistide äsfitustele andis walitsus teada, et lähemal ajal wõetakse ette suurejoonelised hädaabitööd tööta oleku wastu wõitlemiseks, ja et ametnike ja sõjawäelaste palku ei wähendata.

Pariis, 4. 9. Havas teatab Santiagost, et ühel admiralil, kellele walitsuse poolt ülesandeks tehti mässulistega läbirääkimisi pidada, on korda läinud esialgsele kokkuleppele jõuda.

Kohutaw plahwatus A. E. G. wabrikus.

Berliin, 3. 9. Ühes AEG wabrikus Berliini eeslinnas juhtus täna keskpäewal kohutaw plahwatus. Wabriku mitu seina warises kokku, katus langes sisse. Seniste andmete järele on surma saanud 4, haawata 4 inimest. Katastroofi kutsus wälja hapnikupaagi plahwatus.

Stalin oma wanema pojaga.

Üine tulekahi Jaanilinnas.

Majarahwas põgenes läbi akna wiimasel minutil. — Warapääftmisel sai Anna Kiwisild tulehaawu. — Tule algus teadmata.

Narwa, 4. 9. Öö wastu reedet, umbes kella 12 paiku süttis põlema Jaanilinnas, Kewade tän. nr. 8 Anna Maueri kolme-korteriga puust elumaja. Neli inimest pääsis weel wiimasel silmapilgul põlewast majast, kusjuures Anna Kiwisild sai üle keha tulehaawu, ta toimetati haigemajja. Tuletõrje kustutas hoone. Kahju ulatub 1000 kroonile. Tule algus teadmata.

Tulekahju alguse ajal magas kogu majarahwas. Esimesena kuulis kahtlast raginat Friedrich Kiwisild. Et põles just wäljakäigu ukse ümbrus ja eeskoda, siis pages K. põlewast majast läbi akna. Wiimane äratas ka ülejäänud majarahwa ja tõi läbi akna wälja ka Anna Kiwisilla.

Wiimane tormas läbi akna uuesti põlewasse majja tagasi, et päästa riideid ja raha. Sealjuures süttisid temal riided, kuna naine ise sai raskeid põletishaawu. Ta toimetati Narwa kalewiwabriku haigemajja.

Tule alguse kohta puudub alles selgus. Asja juurdleb politsei.

„Zepi“ tagasilend.

Pernambuco, 4. 9. „Graf Zeppelin“ startis täna hommikul kell 2,40 (kohalik aeg) tagasilennuks Friedrichshafeni.

Palume teatawaks wõtta, et meie telefoninumber (kontor ja tööstus on nüüdsest peale
435-51.
Konserwitööstus
E. BEHR,
Kadaka tee 2.

Dancing-Palace „GLORIA“
igal õhtul suur
septembrikuu-eeskawa
AGNES ET MAURICE
Tantspaar Pigall-Kasinost Buenos-Aires,
Valja Voloncewitz.
Valja Archipova,
Eeskawa algus punkt kell 10 õhtul.

GRAND-MARINA
4. septembril. 4 septembril.
Tänasest algus kell 1/2 9, maad us kl. 1/4 10
Arbiter Matwejewi tuluõhtu.
Maadlewad:
1) HUHTANEN — BENOLD maailmam Soome maai mam., Wiin
2) Gromow — Tornoff Nõukogude Wenemaa Euroopa meister.
3) Siegfried — Sambugo Reglir mitmek. maailmam Saksa mehhiklane
Tu uõhtu puhul h-ra Matwejew kannab ette eriti kombineeritud spordiettekandeid ja demonstreerib oma ideaalset kehailu. Näitelinal suurep kaksikeeskawa
Algus kl. 1/2 8 maadlus 1/4 10 õht.

GERD NEGGO
tantsu- ja tilkumisstuudio
Niguliste tän. 12—2, Punase Risti ruumes.
Kõnetunnid igal äripäewal kl. 11—12 e. l. ja 1/2 6—7 p. l.
Õppekawas kehatehnika asjaarmastajatele ja tansijatele, baleet, improwisatsoon, lawatants. Mõ'emast soost õpilasi wõetakse wastu: kehatehnika- rühmadesse algajatele ja edasijõudnutele, tantsurühmadesse, lasterühmadesse. Soowikorral ka erarühmad. Harjutussaali juures peale riietamisruumi on korralik pesemisruum

Was awalt sundmäärustele on
pühapäewiti kella 11—2
awatud meie foteateljee.
J. & P. PARIKAS, Kuninga t. 1.

Täna! Hooaja pidulik awamine! Täna!
WILLY FRITSCH
BRIGITTE HELM
Salaluure teenistuses
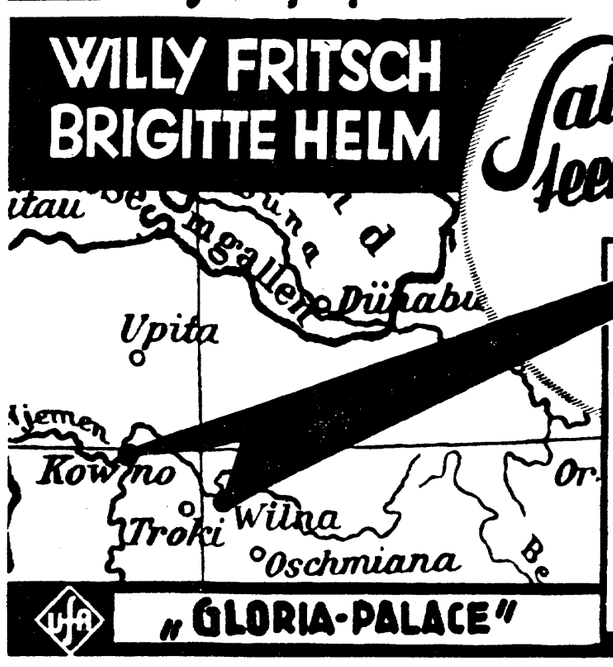

Hooaja grandioosim „Ufa“ helilim 12 jaos.
Eriti huwitaw ja kaasakiskuw, kütkestawa muusikaga ja parimate näitelina-näitlejatega. Peastaap—salakuulajad töö!, tsaariaegne Wenemaa St. Peterburg, kõrgem seltskond, sõ'awägi, naised anarhistid, »ohraana« skandaal põgenemine rahwuswaheliste salakuulajate kohtamispaik ja selle keskpunktiks — naine..
„GLORIA-PALACE“
Kassa awatud kl. 1/2 5 õhtul. Kõnetr. 452-13 Seansside algus kl. 5.30, 7.30 ja 9.30 õhtul.
Palutakse tulla iga seansi alguseks. Sissepääs ainult seansside-wiisi.
Paspartuud ja aukaardid makswuseta.

Kinoteater „Amor“.
Hooaja awamise s „Paramount'i“ lu ju lõ- helifilm, Ernst Lubitsch lawastus
„Monte Carlo“.
Elegantne waimustaw mõ'g nõidusliikult kena heliooperett 11 osas. Peaosis kuulus iludus Jeanette Mac Donald, meeskuul us — tenor Jack Buchanan. Selles luksusli'us filmis areneb rida ilusaid stseene, mis põnewad ja hästi mängitud. Jeanette Mac Donald elles filmis on wõrdematu oma lauludega. Ernst Lubitsch selle filmiga jälle kord näitab, et ta on ja jääb ületamatuks lawastajaks filmilmas.
II) LISAPALA

Kinoteater ASTRA
Hospidali t. 2-a.
Algus kell 5
„Elas kord truu husaar“ („Es war einmal ein treuer Husar“). Wõrratu armuromaan 8 jaos
Peaosades Grit Haid ja Ernst Rückert.
II) CLARA BOW kütestawas emotsioonilises draamas: „Põgenemine“.

Kinoteater „Skala“.
Wabriku tän. 8.
Algus kell 5, pühap. kell 1
Hooaja kõige parem helilõ film RAMON NOWARRO'ga
„LENDAW LAEWASTIK“.
Draama 12 suures jaos. Peaosades: Ramon Nowarro, Ralph Graws Anita Page ja t. Selles filmis näeb palju põrutawaid ja põnewaid sündmusi ameerika noorte lendurite seikluste'i õhus, merel ja maal.

„Marcelle“
Dancing! Kabaree! Restoran! Kohwik! Baar!
4 sept. peale lühikest aega Usewolod Orloff
„4 Lery Girls 4“. Päewiti Five o'clock kohwiku ruumes. Ta linna soorekihi kohtamispunkt Mängib «The 7 Marcelle Boys Band.»

„Laste Rõõm“ on laste parem sõber.

KINOTEATER SKANDIA
WIRU TÄN. 10.
Suurep. pilttide-eeskawa. Film millele pole sarnas
„PATURIIK
Enneolemata heidraama 12 jaos. milles kirjeldatakse suurima aferistide elu London's a n tahetakse sumbutada iluduse meelitustega. Peaosas weetlew iludus Charlotte Susa, Hans Albers, Harry Hardt. Kuulsa lawastaja Richard Eichbargi lawastus.

KINOTEATER „Kungla“
W. Pärnu m. 31.
Algus kl. 5, pühap. kell 1
Maailma sensatsioon!
Kõmu. suurfilm kuulsa Erich Maria Remarque'i romaani järgi
„Läänerindel olukord muut
Helikurbmäng 15 waatuses Peaosades Katczinsky — Louis Wolheim, Lewis Ayres, Himmelstoss — John Wray, Kammerich Leer — Scott Kolk, Müller — Russel Clea

Kõige soodsam ja rikkalikum koolihooaja kaupade ostukoh
õpilastele, õpetajatele ja kaupmeestele on
„PAEWALEHE“ raamatukauplused
Suur Karja tän 23, kõnetraat 15-13 • Pikk tän. 2 (oma majas) kõnetraat 434-94
Õpilastele ostude puhul mitmekesiseid üllatusi

Gütermann'i õmblussiid on kõige parem!

Asutatud 1883. a.

A-s. Tartu Pärmiwabrik — Tartus,

telefon 33.

Ettewõte on warustatud moodsamate masinatega o na a al Asutuse juures o na pi ritusepuhastamise wabrik ja külmutusruumid.

Gentleman
Tallinn.
Wiru t. 23. Telef. 29-38.

Sügishooajaks:

kummi-, nahk-, õlitatud-, siid- ja imprägneeritud wihmamantleid

Wihmawarje, kalosse daamidele, härradele ja lastele.

Gentleman
Tallinn.
Wiru tän. 23 Telef. 29-38.

Rootsi tsingitud

KATUSEPLEKK

kui ainus puusütel walmistatud plekk on kahtlemata kõige wäärtuslikum:

Rootsi plekk ei murdu ja katus temast on mitmepõline.

Wabriku ladu:

A.-S. Wennad Kimberg
Tallinn, Rüütli 4.

Kaitsewäe kraamilaos, Magasini tänaw nr 31, Tallinnas

müüakse oksjonil

raitsewäelaste riidereste ja mitme uguſt raitsewäele kõlbmata kraamnagu: talla-, platt-, pealis- ja raagnaha ääri, wanu kaitse, hobujeriistu, wanu roguskeid wildiääri, ka ukanaha-tükke, weo- ja sõiduwankreid, regefid, wäitõõte, sadulaid, puhkpillide orkestri muusikariistu jne.

Müügile määratud kraami wõib naha kraamilaos o'sioni päewal alates kella 8-st.

O sion algab 21. septembril s. a. kell 12 päewal ja kestab järgmiste päewadel kella 10-st alates kuni kraami müümiseni.

Kaitsewäe kraamiladu.

Kooliõpilastele kleidiriideid

kõigis kooliwärwides suures walikus eriti soodustatud hindadega soowitab

A-S. „OSA" Estonia all 11.

Suures walikus

söögi- ja magamistoamööbleid tubadewiisi ja üksikuid asju, 1, 2, 3 uksega riiete-, pesu- ja raamatukappe, mitmes suuruses kirjutuslaudu, kirjutusaua-toole jne., ainult oma töötoas walmistatud auruga kuiwatatud materjalist. Sügisehooajaks odawad hinnad. **A. MERSKA** mööblitööstus, Uus tän 28, Tallinnas

---

Põllumehed!

Tuletame Teile meele, et peaaegu terwe kodumaa pind wa ab

söehapulupja

tingimata praegu rukki alla.

Soowitawal hulgal saada

A-S. „Gips" wabrikust

Irboska jaam.

Joonestamis-, juurelõikamis- ja õmbluskool

S. Mölder-Kowalenko

Tegewus algab 7. septembril, uute õpilaste wastuwõtmine igal ajal.

Eratunnid õhtul. Wene tän. 12—2 (postimaja wastas) Õpetus enne lõunat, peale selle õhtune grupp 3 korda nädalas

---

Oskar Heine

klaweriwabrik

oma majass Tartus, Karlowa tän. 69.

Kõrgemas headuses **tiibklaweriid.**

Pianiinod.

Kuremaa karjakontroll-assistentide koo

(Jõgewa jaamast 8 kilom.)

walmistab ette

tegelikke karjarawitseljaid ja karjakontroll-assistente.

Wastuwõtmine: I kl. 1. oktoobrini; II kl. 24. augustini.

Lähemaid teateid kooli juhatuselt Kuremaa p.-a. Tartumaal

Wanem Kinnitus-Aktsia-Selts Tallinnas

wajab üle riiki mõlemast soost

agente.

Pakkumised ühes lühikese elulookirjeldusega palutakse saata sit. sõna «Agentuur» all.

Piimaühingutele

parim piima pastöriseerimise sissesead on

JOH. HIRSCH'I

poolt konstrueeritud seadis. See seadis on rajatud uuele, **weega kuumenduse** põhimõttele, mille tagajärjel:

1) hoitakse kokku wäga suur % küttekulu, 2) ühtlase temperatuuri tõttu on töö headus kõige parem, 3) automaatse temperatuuri reguleerimise tõttu on ajakulu töö juures wäike.

Asjaga tutwumiseks pöörda **Joh. Hirsch'i** metallitööstuse poole, **Waksali tän. 21, Tartu.**

---

1 septembril k. a. jõusse astunud tööstuslikkude käitiste tööaja seaduse tõttu 10. juulist 1931. a. oleme sunnitud tööaega lühendama

Palume seega

lugupeetud ostjaskonda **teatawaks wõtta, et edaspidi ainult need tellimised weel samal päewal wõime täita, mis hiljemalt kella 1-ni päewal meile üles antakse.** Pärast kella 1 ülesantud tellimised täidetakse järgmisel päewal

Saku Õlletehase A.-S. Keskladu

Suur Kloostri 10/12, tel. 17-48, 32-85.

Tähelepanu, tähelepanu, tähelepanu!!!

Tood oma tarbed wälismaa turult, häwitad õied kodumaa murult, seepärast tarwitame eestkätt **kodumaa saadusi**

O. Zimmermanni tehasest,

nagu: **reisikohwreid, portfelle, rahataskuid, naist. käekotte ja kõiksugu peeneid nahatöid,**

siis on meie töölistel tööd ja leiba.

O. Zimmermann,

Tartus, Suurturg 4 ja Tallinnas, Harju 34

Rud. Christ. Gribe Stettin | **Finska Ångfartygs-Aktiebolage** Helsingfors

Korrapärane reisijate-ühendus reisijate-ekspraurikutega

„Rügen"

kapten F. Delje

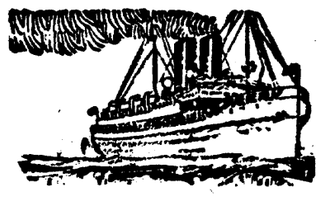

„Ariadne"

apt. H. Rönngren

Tallinnast Stettini

igal keskpäeval kell 17.00 | igal laupäeval kell 20.30

Tallinnast Helsingi

igal esmaspäeva kell 10.00 | igal reede kell 10.00

Sõiduhind **Smk. 50** ilma kajutita, **Smk. 75** kajutiga.

Lähemaid teateid, kohtade ettetellimisi ja sõidukaarte Tallinna esindajate kaudu

Aurik **„Rügen"**
N. Christiansen & Co
Sadama tänaw 34. Tel. **442-60** ja **442-62.**
Telegr. aadr. „Kach"

Aurik **„Ariadne"**
Carl F. Gahlnbäck
Wana Wiru t. 11. Tel. (200) 81 ja (20) 70
Telegr. aadr. „Gahlnbäck"

Huvitav kuukiri **„Laste Rõõm"** on lastele armsam ajaviide.

Rud. Christ. Gribel, Stettin.

Aurik „Strassburg"

kapten KRIESEN,

ekspedeeritakse

esmaspäewal, 7. septembril õhtul **Wiiburi**

reedel, 11. septembril kell 18 **Stettiini**

Lähemaid teateid annawad

Thomas Clayhills & Son,

S. Brookusmägi 14. Tel. 1-18 ja 26-76
Tel aadr. «Clayhills-Tallinn».

Kärt'i mööblitö

Harju tänaw 32, telef. 11-15

soowitab odawasti suures walik kõrges headuses kõiki majamööble oma töökojas walmistat. kuiwa materialist

---

Tartu Linnapank.

Tartus, Raekoda, telef. 11-32.

Äriseis 1. septembril 1931. a.

AKTIWA		PASSIW	
Kassa a arwed teistes rahaasut.	357 150.58	Põhikapital	129.93
Wä iswaluuta ja wäärtpaberid	7 984.47	Tagawarakapital	7.18
Laenud	1 849 403 94	Wallaswara kustutuse kapital	2 30
Garantiilaenud	37 155 50	Hoiusummad	2.059 81
Korrespondendid	64 888 20	Garantiid	37.15
Wallaswara	11.462 38	Korrespondendid	26.90
Ü dkulud, makstud prots. ja komisjon	39 330 84	Saadud prots ja kom. ja muud tulud	164 79
Üleminewad summad	52 601 59	Üleminewad summad	1 84
Muud aktiwad	15 572 10	Muud passiwad	5 61
	2 435 549 60		2 435 54

Wäärtused depoos Kr 44.045 — Inkasso wekslid ja dokumendid Kr. 39 068

Maksame hoiusummade pealt: jookswal arwel kuni 5% ja tähtajalisel arwel 12 eest 7% ja 6 kuu eest 6% aastas. Diskonteerime häid äriweksleid kuni 3-kuise tähta 9-%-ga, kõigi teiste a laenuwekslite pealt arwame 10% ning konto-korrent arwel 1

Saadawal hoiukarbid.

Lübeck-Linie A.-G., Lübeck

Korrapärane kaubaweoaurikute ühendus

Aurik „Riga"

kapten **Boese**

saadib umbes 7. 8 sept. s. a.

Danzig-Neufahrwasseris

Tallinna sõiduks.

Kaubaülesandeid wõtawad wastu Lübeck-Linie A.-G. esindajad Danzigis H. Lenczat & Co. G. m. b H., Danzig Elisabethwall 9 Telegr. aadr.: «LENSCHAT» ja

Harry Christiansen, Tallinnas,

Narwa mnt. 42-a, kõnetr. 302-69 Tel. aadr.: »Harsen«

Pärnu laewa A.-S. Pärnu

Esimeseklassi reisijate- ja kaubaaurik

„KALEWIPOEG",

kapten P. Lossmann

ekspedeeritakse

laup., 5. ja 12. sept. kell 4 p. l.

STOKHOLMI.

Lähemaid teateid annawad

Thomas Clayhills & Son, Suur Brookusmägi nr.
Telef. 1-18 ja 26-76 Tel aadr.: «Clayhills—Tallin

Algan klaweritundidega

Wäike Pärnu maantee 20—3

Irmgard Ruus-Jürwetson.

Kõnetund 10—11 ja 5—6 Telefon (2)14-50

Haruldane juhus!

Uus Zündapp- mootorratas, 200 ccm. mu 1930 a., wäga odawa hinnaga ära anda.

H. Kraack & Co.

S. Roosikrantsi 15. Telefon 452-59.

---

20 a. töötanud äri

uurimas maakonnalinnas soowib esindusi ja laupu komisjonimüügiks. Kinde wastutus Kirjad lt. Ariadne

---

Üürile anda

pärastlõunaiseks aeg aks (alates kl. 4)

klassiruumi

eragümnaasiumis Wene tän 15. õhtukoolidele wõi turus ja **saal** tiibklaweriga loengute'ks, koosolekuteks, plastika ideks jne. Näha igapäew kl. 1—4 päewal

---

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk.

Eesti nädala puhul.

Tartus algas üleeile Eesti nädal. Selle nädala kestes on käimas selgitus- ja kihutustöö, et rahwale tutwustada omamaa tööstustooteid ja eelistataks nende toodete wõimalikult alatist tarwitamist wälismaaliste kaupade ees.

Majandusteaduse teooria seisukohast ei ole sarnane toimetamine loomulik, sest teooria õpetab et kaup peab ise oma headuse ja hinnaga turgu wõitma, ning et ostja peab seda kaupa ostma, mis on odawam ja parem.

Praktiliselt on aga wiimaste aastate majanduslikud raskused sundinud peaaegu kõiki riike seisukohale asuma, et rahwas tarwitagu wõimalikult omamaa saadusi, et wähem tuleks wälismailt sisse wedada tarbeaineid, et selle läbi wähem tuleks oma kaupu wälismaile saata nende sisseweetawate kaupade tasuks. Sest omamaa kaupade wäljaweost saadud wälisrahast läheb igas riigis suur summa sõjaaegsete ja pärast sõda tehtud wõlgade ning wõla intresside tasuks.

Käsikäes omamaa kaupade soowitamisega käib aga weel kaudsete takistuste loomine wäliskaupade sisseweole sisseweotollide sissesead-mise ja tõstmise näol.

Tollide tõstmine wäliskaupadele tõstab loomulikult sisemaal wäliskaupade hindu ja mõjub kaudselt selleks kaasa, et kodanikud tarwitaksid ainult sisemaa kaupa.

Sellega oleks teatud määrani saawutatud siht, et tarwitataks rohkem omamaa kaupa, et wäljaweokaupadest saadud rahaga wõidaks tasuda wäliswõlgasid ning koguda tagawarasid halwemate aegade jaoks.

Sellel süsteemil on aga ka oma teine külg, mis ennast lühema wõi pikema aja jooksul peab rõhuwalt andma tunda. Kõigepealt mõjuwad tollid selleks kaasa, et sisemaal kaupade hinnad püsiwad kõrgel, wõi isegi tõusewad, selle järele kuidas tõstetakse sisseweetawatelt kaupadelt tolle.

See nähtus ei lase sisemaa hindasid langeda wälismaa hindade tasapinnale ja hoiab elu-maksumuse kunstlikult ülal. On aga sisemaa walmistaja oma kulud suured, siis ei suuda tema ka walmistada wälismaadele saadetawaid kaupu nii odawalt, nagu seda suudawad teha need maad, kus sarnased tollid puuduwad. Ja kui wäljaweokaupa müüakse maailmaturu hindadega, mis on madalamad sieturu hindadest, siis saadakse selle juures paratamatult kahju, millise summa aja jooksul wõib tootja ruineerida.

Teisest küljest aga sunniwad tollid, kui need on maksma pandud wõi tõstetud seal maal, kuhu meie kaupa sisse weetakse, meid oma kaupa tollisumma wõrra odawamalt müüma. Sellega langewad meie wäljaweokaupade hinnad weel omakord. Nii wõib tollide ja omatööstuse kaitsesüsteem ajajooksul wäljawedu õige tuntawalt halwata ja sellest süsteemist osawõtwate riikide wäliskaubandust ummiku ajada.

Meie rahwamajandus on selle süsteemi mõju wiimase aasta kestes juba tõsiselt tunda saakud, kuigi neid kahjusid arwudes kuskil pole awaldatud. Kuid ka ilma arwudeta on asi selge.

Meie pea wäljaweotoodete, nagu — lina, kartul, wõi, peekon, metsamaterjalid — hinnad on wiimase aasta kestes kohutawalt langenud. Seda teab igaüks.

Kuid igaüks teab ka seda, et nende kaupade hinnad, mida sisse weame, pole kas üldse langenud, wõi üsna wähesel määral. Nende hindade wahe wõrra on meie rahwamajandus jäänud waesemaks.

Sellest on ka osalt tingitud meie rahwa praegune suur kitsikus, mis ennast tunda annab kõigepealt suures rahapuuduses, mis omakorda tingib talude ja wallaswara oksjonid.

Mis siis tuleks teha?

On selge, et praegusel ajal, kus terwe Euroopa ja Ameerika on asumas oma sisemaa tööstuse kaitsele tollide läbi, meie ei saa lasta oma tööstust häwitada odawa sisseweetawa kaubaga.

Kuid samuti on selge, et meie peame abinõusid leidma sisemaal walmistatawate kaupade hindade langetamiseks maailmaturu hindade tasapinnani, et meie erarahwamajandus ei tarwitseks wäljaweetawate ja sisseweetawate kaupade hinnawahe näol kahjusid kanda teiste rahwaste wõi riikide kasuks.

See on riigiwõimu ülesanne. Meie teame, et see on raske ülesanne, ja et sellele tegewusele wastu seisawad kõik tööstusringkonnad. Kuid, et siin wõimalik on midagi teha, seda näitas hiljutine puuwillakaupade hindade alandamine, mis oli tingitud omaaegsest majandusministeeriumi nõudmisest, mis puuwillatöösturitele siis üles seati, kui nende saaduste tolle tõsteti. Kahjuks on meil sarnaseid tingimusi üles seatud ainult puuwillatööstusele.

Praegu on aga hilisem aeg selle peale mõtelda, kuidas seda aktsiooni läbi wiia palju laiemas ulatuses.

A. Kask.

Warssaw rikastub monumentaalehitustega.

Moodne majanduspangahoone.

Warssaw polnud suure, iseseiswa Poola riigi pealinnaks saamisel kõigi riigi-, ühiskondlike- ja erasfutuste mahutamiseks ettewalmistatud. Nii on ministeerume, ametajutusi ja suuri pankn pidanud töötama mitmesse hoonesse laiali pillatult. Enne 1926. a. asfigneeris riik uute walitsushoonete ehitamiseks wähe, mistõttu ehituskawa täitmine arenes aeglaselt. Sellest ajast peale on aga riik ehitusummasid suurendanud ja ühel ajal ka eraehitustegewus wõtnud hoogu. Nõnda on juba kerkinud terwe rida suurlinlikke monumentaalseid ehitisi, nagu tööstus-kaubandusministeeriumi ja maapanga hooned, rida keskkooli-hooneid, moodsaid hotelle ja elamuid.

Neil päewil saab nüüd walmis kolm aastat ehitusel olnud Majanduspank Jerozalimski puiesteel. Majanduspank on Poola panga järgi suurim rahaasutis Poolas. Seni ta asus kolmes erihoones, mis tunduwalt raskendas jookswad tööd. Uus pangahoone on kahekõrgune, temas on torupost, walgussignalisatsioon, sisemine transport ja liftid ning elektritransformaator.

See suurim pangahoone Poolas saab ka suurima warakambri, mille mõõduks 672 ruutmeetrit. See esimene selleladiline Poolas ehitatud panga warakamber asub kolm meetrit maapinnast sügawamal, graniit wõlwialuses. Häiresüsteemi ehitas poola parimaid insenere Janiszewski. Jatkub kergestki seinade puudutamisest, et signalisatsioon alarmeeriks politsei, panga juhatuse ja walwe. Ümber warakambri ja ta all on tunnel, kuhu paigutatakse walwur. Sissemurd selleesse warakambrisse on asjatundjate otsusel füüsiliselt wõimatu. Saal, fiseerik ja osa wälisseinu on Lwowi marmorist.

Nõudke kodumaa „Melange“ wiljakohwi

Saadawal igalpool.

Soome 1932. a. kokkuhoiueelarwe.

Soome tulewa-aastases eelarwes on korralisi tulusid ette nähtud 2448 miljonit marka (1931. a. 4.294 milj. m.) ja kulusid 2.171 milj. m. (1931. a. 3.823 milj. m.). Wõrreldes eelmise aastaga tulud näitawad üle 1.400 miljoni-marga ijt nähenemist. Peamiselt wähenewad tulud 1932. a. sisseweotollidest (400 milj. m. wõrra) ja tulu- ja warandusmaksudest (130 milj. m. wõrra). Kulude summa näitab samasugust wähenemist. Käesolewa aasta eelarwe lõpeb umbes 10 miljoni-margalise puudujäägiga, tulewa-aastane on wiidud tasakaalu.

Suurim kokkuhoid saawutatakse sotsiaalministeeriumis, mille kulud kärbitud 34% wõrra (on ära jäetud wanaduse ja töötuwõimetuse wastu kindlustamise summad), põllutööministeeriumis — 25%, siis riigindukogus — 22%, haridusministeeriumis — 18% ja kohtuministeeriumis — 17% (on wähendatud wanglakulusid). Riigiteenijate ja ühes sellega walitsusliikmete ning rahwasaadikute palkade wähendamine annab riigile 63 miljonit marka kokkuhoidu. Kaitseministeeriumi kuludes on ette nähtud 12-protsendiline kulude wähendus ehk 74 miljonit marka.

Üksikute ministeeriumide korralised kuluarwed on ette nähtud järgmised: teedeministeeriumi — 1.071.031.200 mk., haridusministeeriumi — 517.240.500 mk., kaitseministeeriumi — 465.493.800 mk., põllutööministeeriumi — 344.794.800 mk., siseminist. — 315.894.600 mk. ja kohtuministeeriumi kulud 120.140.700 mk. Suurimad erakorralised kulud on ette nähtud teedeministeeriumis — 212.812.000 mk. ja kaitseministeeriumis — 157.975.000 mk.

Kommunist Klemets DWZ wanglas.

Leningradist Narwa saabunud teadete järele wiibib praegu DWZ — eeluurimise — wangimajas Narwa töölisühingute wiimase aja tähtsam tegelane ja endine linnawolinik Johannes Klemets. Ta kadus jäljetult Narwast kewadel, kui Tallinnas paljastati põrandaaluste kommunistide peastaap. J. Klemets wangistati aga üle piiri jõudes ja paigutati Leningradi DWZ wangimajja, kus ta istub koos warem Narwast Nõuk. Wenesse põgenenud kommunistidega ja ootab kohtuotsust.

Jugoslaawia pöörob tagasi parlamentlikule korrale.

Suured reformid rahustasid maa.

Teatasime juba, et Jugoslaawias pannakse uuesti maksma parlamentaarne kord ning uus põhiseadus.

Kahe aasta eest, kui noor riik erakondlike tüülide tagajärjel seisis kodusõja läwel, tühistas kuningas põhiseaduse ning wõttis kogu wõimu enda kätte ajani, kuni maa rahuneb ning rahwale on kindlustatud rahuline elu ja õiguslik seisukord. Kuningas seadis endale sihiks mitte ainult maa rahustamise, waid riigi sise- ja wälispoliitika uute aluste rajamise, et ei wõiks enam korduda need õudsed tingimused, millesse seadis maa raskesti õõbine Jugoslaawia parlamentarism.

Täidesaatew wõim usaldati kaardiwäe kindralile Peter Schiwkowitschile, kes õige kiiresti seadis korra majja. Ta tegi seda ilma erilise surweta. Kannatada said ainult kommunistid ja lahkpüüdlased. Ei olnudki waja erilisi surweabinõusid: kõik tundsid, et kindral ei armasta nalja. Seepärast wõeti uus kord wastu tõrkumatult. Saadi aru, et ei ole muud wäljapääsu olukorrast, mis tekkis pärast Raditschi surma.

Parlament saadeti laiali, erakonnad ja klubid suleti, poliitilised koosolekud keelati ning kodanikele pandi ette asuda poliitiliste waidluste asemel ülesehitawale majanduslikule tööle. Wõeti tarwitusele abinõud kodanike päästmiseks liiakasuwõtjate küüsist, kaubanduse elustamiseks transpordi ja krediidi tingimuste parandamise kaudu.

Riigiwõim kaotas ka maa- ja linnaomawalitsused. Linnapead, linnawalitsuse ja -wolikogu liikmed määras siseministeerium.

Suurides wälja poliitika kodanike igapäewasest elust, asus walitsus reformide teele. Teostati maareform, mille tagajärjel maata talupojad saawad mõisnike maad, mis ostetakse wälja alandatud hinnaga. Suure ulatusega kohtureform wiis ellu moodsa kohtupidamisekorra ning ühtlustas seadusandluse. Kirikureform üheõigustas muhamedi- ja juudi-usu walitsewa usuga.

Reformide lugemist wõiks jatkata pikalt, kuid piirdume weel kuningriigi uue administratiiwse jaotusega, mille tulemusena lõpetasid oma olemasolu ajaloolised rahwuslikud riigiosad, nagu Kroaatia, Sloweenija, Tschernogooria j. t., andes aset n.-n. banowinidel, kel mõningad omawalitsuslikud õigused majanduslikul alal.

Selle reformi sihiks oli rahwusliku schowinismi häwitamine, mille all nii palju kannatas noor riik. Kuid kas sellega üksikute rahwuste tunded kaowad, on iseküsimus. Kuigi kuningriiki nimetatakse Jugoslaawiaks, on weel wähe inimesi, kes tunneksid end jugoslaawlastena. Rahwuslik enesetunne, mis sajangute jooksul karastunud Türgi ja Ungari ikke all, ei wõi kahe-kolme aastaga sulada laiendatud natsionalismis — jugoslawismis. Seepärast peab arwama, et rahwuslik kriis ei ole weel elatud üle ja et parlamentliku riigikorra maksmapanemisega annab see end uuesti tunda, kuigi mitte endisel määral.

Senise korra mõjul on riigi wäline seisukord tugewnenud ning tunduwalt on mähenenud sõja hädaoht. Asi seisab selles, et Itaalia meeleolu oli kord Jugoslaawia wastu wäga sõjakas. Ta lootis kokkupõrke puhul Kroaatia lahkpüüdlaste kaasabile. Kuid kuningas Aleksander kasutas kogu oma isiku wõluwust, et lähendada kroaate serblastele, kuna kindral Schiwkowitsch püüdis jõuga häwitada lahkpüüdlaste ringe. Nüüd on Itaalia lootused haihtunud rahwuslikule waenule Jugoslaawias ja ta toon on muutunud.

Mis puutub sisemisse olukorda, siis on jõutud selgusele, et rahwast ei wõi kauaks eemaldada riigielu juhtimisest. Rahwas januneb jälle poliitikategemise järgi. Kuid parlamentliku korra jaluleseadmiseks on ka teisi põhjusi. Maailma majanduslik kriis on tatud määral puudutanud ka Jugoslaawiat ning Nõukogude dumping annab end tunda. Püüd kõrwaldada kriisi on täiesti loomulikult kutsunud wälja soowi, et ühiskond wõtaks oma riigielu juhtimisest raskel silmapilgul.

Ühiskondlike jõudude kutsumise mõte tekkis weel seepärast, et mitte kõik ringkonnad ei olnud rahul walitsusega. Diktatuuri tegutsemisele tegi raskusi inimeste puudumine, kes kõlbulikud kuningalt ülesseatud põhimõtete teostamiseks. Oli waja entusiaste. Nüüd aga oli reformide läbiwiimine pandud ametnikele, kes wähe intelligentsed.

Wõimalik, et uus parlament kujuneb pahempoolseks, sest kaks aastat kestnud waikimise järgi tahawad paljud kõneleda täie häälega.

Täpses kõrguses lõhkew pomm.

Rootsi lenduri leiutis.

Stokholmi lehtede teatel on Rootsi lennuwäe leitnant Berndt Krook leiutanud õhupommi, millele saab tarwilikus kõrguses panna plahwatama. Pommi koosseisu kuuluw siiitetoru lasob end ka harilikkude pommide juures tarwitusele wõtta. Alul katsetas Krook oma pommi juhtimisega raadiolainete abil, kuna aga pomm nõnda omandas liig kiire languse, siis lahendas leitnant oma probleemi teise printsiibi alusel.

Leiutis äratab sõjawäeringkondades suurt tähelepanu. Lugemad üksikasjad hoitakse sõjaministeeriumi poolt saladuses.

Lehed kirjutawad, et selle enesest lihtsa, kuid waimuka leiutisega Rootsi leitnant on praktiliselt lahendanud probleemi, mille kallal seni tähtsamad leiutajad Euroopas ja Ameerikas pead murdnud.

Kommunistlike organisatsioonide wõrk Hiinas.

London, 4. 9. Reuteri teatel algas Schanghais kolmanda internatsionaali tähtsa agendi Nuleni protsess. Nulen tabati Hiina politsei poolt kahe nädala eest. Protsessi esimesel päewal selgus, et 3. internatsionaal kawatses Hiinas tulla toime suure poliitilise ja sotsiaalse pöördega. Konfiskeeritud dokumendid tunnistawad, et kogu Hiinas on laialdane kommunistlike organisatsioonide wõrk. Hiina kommunistidel olid tarwitada suured rahasummad. Uksnes Schanghai organisatsioon tarwitas kuludeks 138.000 dollarit kuus.

Täna on wiimane aeg omandada Nehatu Rahwamaja loterii pilete'd — **loosimine täna,** s. o. laupäewal, kell 5 p.l. Tallinnas, W. Karja tän 3—2. Loterii peawõit 500.000 senti.

1. peatükk.

Peata mees.

„Hei!“ hüüdis politseiinspektor Jackson kordnikule. „See auto seisab juba küllalt kaua tolle äri ees. Muidugi, inimesed teewad Bond Street'il suuri sisseostusid, aga mis siis, see siis. Andke autojuhile märku — jah?“

Kordnik noogutas. Hakkas juba hämarduma, ja auto oli ikka alles walgustamata. See üksi oli küllaldaseks põhjuseks minna tegema märkust.

Mees, kes istus elegantse Daimler-Limousine juhi kohal, oli nähtawasti jäänud tukkuma. Seadusesilm koputas klaasukselle — wastust ei tulnud. Koputas weel kord... kõwemini... kannatamatult. Too mees oli nähtawasti wajunud sügawasse unne. Niiid awas politseinik ukse ja hüüdis: „Hei, teie, ärgake ometi!“

Ta raputas meest õrnalt. Siis juhtus midagi ootamatut: mehe pea weeres maha.

Esimese silmapilgu oli politseinik kange hirmust, kuigi ta närwid panid wastu. Siis naeris ta. „Wist jälle mõni rumal nali,“ pomises ta enese ette, kummardas ja tõstis üles mahalangenud esime. Kuid ta laskis selle kohe jälle wandega maha libiseda. See oli tõesti pea — külm, elutu inimpea.

Tasa sulges ta autoukse ja läks inspektori juure. Sosinal andis ta aru.

„Kas teie ei eksi?“ küsis Jackson.

„Wõimatu! Pea libises kohe maha — see oli wist üsna lahtiselt peale pandud. Sulgesin autoukse uuesti.“

„Hea! Mitte tähelepanu äratada! Ütelge, mees, kas oskate autot juhtida?“

„Seda ma usun, härra, olin sõjas weoautojuhiks.“

Siis ronige sisse ja sõitke otseteed Scotland Yardi. Olge ettewaatlik, kui tõukate laipa kõrwale — sõrmejälgede pärast. Jätke kõik nii nagu on, kuni saabun. Katsun weidi teateid hankida ja tulen kohe järele. Saite aru?“

„Muidugi inspektor!“

Jacksonile oli kohe selge, et see oligi see „suur asi“, mida ta oli oodanud kõik need aastad üksnäisest politseiteenistust.

„Midagi tähtsat?“ küsis üks eriliselt uudishimulik, aimates kõnu.

Watkins naeris. „Mitte sugugi. Igawad aktid. Me pole hommikust õhtuni kurjategija jahil, nagu teie seda ehk kujutlete, armas sõber.“

„Teil on küll hirmus ärew amet,“ arwas uudishimulik weidi kadedalt.

„Wahel,“ oli Hendon nõus.

Wäljas kutsus ta auto ja nad astusid sisse.

„Mis arwad sellest?“ küsis Watkins äkki tõsiselt.

„Neetud lugu! Waewalt oleme lõpetanud roima Hoxtonis, kui juba tuleb uus asi kaela. Õige suursündmus lehtedele — „Mees ilma peata“ — suurepärane pealkiri, mis? Loodame, et see on lihtsalt hullumeelse tegu.“

Watkins wahtis weidi wäsinult enese ette. Ta teadis, mis niisugused juhud tähendasid: lõpmatut, igawat pisitööd, mille jooksul ajakirjandus ei jõudnud küllalt teha pilkawaid ääremärkusi politsei wõimetuse kohta. „Saame ju warsti lähemalt teada. Igatahes ebameeldiw. Just nagu meil poleks juba küllalt tegemist nende wastikute sissemurdmistega.“

See märkus käis rea hulljulgete murdwarguste kohta, mis olid hiljuti korda saadetud ja mille süüdlased olid seniajani jäänud saladusse, hoolimata politsei waewast.

Scotland Yardis ootas inspektor Jackson oma mõlemaid ülemusi. Ühes temaga oli politseiarst, kes oli wahepeal laiba järele waadanud.

„Noh?“ küsis Hendon, istudes kirjutuslaua taha. „Istuge, härrad! Sigarette?“

Jackson wõttis wälja oma märkmeteraamatu ja andis aru esimestest uurimise tagajärgedest. „Surmatu isiku õnnestus meil juba teha kindlaks. See on keegi Barran, George Barran, 14 Persiwal Mansions Hyde Park.“ Inspektor oli wäga täpne, seda ei saanud salata.

„Silmapilk,“ ütles Watkins. „Kuidas leidsite maja?“

„Üsna lihtsalt. Ta pesu oli märgitud. Peale selle oli tal kaasas autojuhi luba. Ka kirju ja nimekaarte leidus ta taskus.“

„Hea, läheme edasi.“

„Käisin tema linnakorteris. Uus, uhke üürimaja. Seal polnud kedagi peale teenri, kelle nimi on Wilkins. Härra Barran oli hommikul kella kaheksast saadik kodust ära olnud. Ta oli maganud möödunud öö linnas, eelmisel päewal oli ta tulnud maalt. Auto pidi täna jõudma Londoni, kuid pole seni weel saabunud. Tõime Wilkinsi kohe kaasa, et näidata talle laipa. Nii kaugel oleme praegu.“

„Kuidas on lugu sõrmejälgedega?“

„Tewson uurib praegu. Nägu ja kael olid neid täis. Ta on ka tapetu sõrmejäljed teinud kindlaks.“

„Suurepärane! Ja te ütlete, et pea oli eraldatud?“

„Jah, täiesti eraldatud, täpselt nii, nagu oleks mees olnud giljotiini all. Ei ole näha mingisuguseid wõitluse märke.“

„Mis ütlete selle juhu kohta, doktor Hanson?“ küsis Hendon.

„Olen laipa muidugi alles pealiskaudselt uurinud. Pole kahtlust, et pea eraldati kohast wäga terawa riistaga. Ei kirwes ega mõõk ei ole kõlwanud selleks. Lisaks märkasin weel midagi iseäralikku —“

„Ja nimelt?“

„See on imelik.“ Pooleldi suletud silmiga arst tõmbas pika pahwi sigaretist. „Roima aeg annab mulle peamurdmist. Täna hommikul kell kaheksa olewat see Barran olnud weel elus... imelik... Awalikult öeldud, ma ei saa sest asjast aru.“

„Milles on siis raskus?“ Watkins kummardas põnewa huwiga lähemale.

„Waadake,“ wastas Hanson mõtlikult. Sel teel elust lahkunud isikute laibad omawad iseloomustawaid tundemärke. Aga need tundemärgid ilmuwad alles 24 tundi pärast surma. Iseäralik on, et käesolewal juhul nad on olemas, kuigi mees elas alles täna hommikul kell kaheksa. Pean järele pärima kolleegidelt Prantsusmaal; nad teawad rohkem peadest.“

Ta waikis ja inspektor Jackson jatkas oma aruannet.

„Werd polnud sugugi näha ja tal oli kaelas wäga kõrge krae ning sall; arwatawasti selleks, et pead hoida kinni.“

„Teie arwate siis, inspektor,“ küsis Hendon, „et tapetu toodi autos sinna, kus leidsite tema, ja asetati juhi kohale, ja mõrtsuk wõi tema abiline laskis siis jalga? Kas märkasite midagi kahtlast sündmuskohal?“

„Mitte wähematki. Walwasin hoolega, kuid Bond Street oli rahwast täis, ja ilm hämardus juba. Pidi olema üsna kerge autost wälja hüpata ja astuda poodi, wõi lihtsalt kaduda rahwa hulka.“

Uksele koputati.

„Sisse,“ hüüdis Hendon pahaselt. Talle ei meeldinud, et teda segati nõupidamise ajal.

Üks ametnik astus sisse.

„Seal on üks mees, kes wäga tungiwalt tahab teiega kõnelda, üleminspektor. Arwan, et on tegemist selle mõrtsukatööga. Ta märatseb hirmsasti ja tahab tingimata teiega isiklikult rääkida. Mul on kahju, et segan teid, härra, aga too inimene teeb hirmsat skandaali.“

Aastatepikkune kogemus oli Hendonile õpetanud mitte jätta üle kuulamata kedagi, kes arwab midagi teadwat kuriteost. „Tulgu sisse!“

Üks inimlik olewus otse sööstis tuppa. Lähemal waatlusel osutus ta laiaõlaliseks, tugewaks meheks, kolmekümne ja neljakümne aastate wahel. Ta oli rõiwastatud laitmatu maitsega ja, kui mitte arwestada ta peaaegu loomulikku wihahoogu, ei erinenud millegi poolest normaalsest esimese klassi klubi liikmest. Kuid ta silmad olid punased ja käed hoidsid krampliikult raske kepi käepidet; ta otse wärises wihast.

„Kes teist on üleminspektor Hendon?“ möirgas ta ringi wahtides.

„Mina.“ Hendon jäi täiesti rahuliseks.

„Kas teie ei ütleks mulle siis kuradi nimel, miks saadate mulle kaela politsei, pöörate mu maja pahempidi ja wiite ära mu teenri? Neetud weel kord, Wilkins pidi naeruwäärse ettekäände all, et keegi olewat tapetud, minu naise telegrammiga linna kutsuma! Murdwargad ei oleks wõinud halwemini talitada! Kuid mina annan kaebuse sisse! Ma lähen üüklikult siseministri juure! See on skandaal! Lihtsalt skandaal! Kas te ei wõiks selgitada, mis see kõik tähendab, härra, selle asemel, et mulle otsa wahtida!“

Ta lõi niisuguse jõuga kepiga kirjutuslauale, et tindipott kõikus.

„Kas tohiksin ehk teada, kellega mul on au?“ küsis Watkins kõige lahkema ilmega.

Silmapilguks näis, nagu tahaks külaline tormata kallale küsijale, kelle ümmargune nägu waatles teda sõrawa lõbuga. Siis muutis ta meelt.

„Minu nimi on George Barran, Roverfield Hall. Minu Londoni aadress on Persiwal Mansions 14.“

„Mis?“

Teffis waheaeg, mis ei tahtnud lõppeda. Barran nägi end ümbritsetud ääretult üllatunud nägudest.

„Noh?“ hüüdis ta. „Mis on teil öelda?“

„Nii, nii, teie olete härra George Barran? Härmisest huwitaw. Watkins oli toibunud kõige kiiremini ja tema täiskuunäos säras jälle pilwedeta lahkus.

„Ütlesin teile juba, et olen George Barran! Tahate seda ehk weel kord kuulda? Palun selletust, minu härrad, ja weidi kiiremini kui tohin paluda.“

Ärgipäeva rõõm!

Miljoneid paberosse saadame meie igapäew üle Eesti, aga suitsetajad nõuavad ikka rõõsemat tubakad meeldiwad kõigile. Nad on aroomitised, alati wärsked, pneumaatiliselt puhastatud.

Ärgipäeva rõõm!

Tähendab ainult Smaffiesit

Manon • Orient • Lia • Malta • Ekstra • Kesklõõ

V. S. MASTERMAN:
ROMAAN
ROHELINE KONN

Roheline konn on salapärane elukas, toodud kaugest idast saladuste ja imede maalt, teda ümbritseb miljonite inimeste ebausk ja müstiline hirm. Temaga ühenduses leiawad aset päratu peenelt ja kawalasti põimitud, peaaegu uskumatud ja uskumatud seiklused, mis aga lõpul leiawad lahenduse loomulikul teel. Kuidas? — seda jutustab W. S. Masterman oma uues romaanis, mis **hakkab „Päewalehes" ilmuma täna, 5-dal septembril.**

Krediit- ja kindlustusasutuste tegewuse alused.

Majandusministeeriumis sõelutakse krediitseadustikku. — Selle töö lõppedes asutakse kindlustusasutuste seaduse koostamisele.

Inspektori wõimupiire kärbitakse.

Krediitseadustiku läbiwaatamisel, mida toimetab majandusministeeriumis loodud erikomisjon minister M. Punga juhatusel, on tekkinud wäike waheaeg majandusministeeriumi juhtide wiibimise tõttu Tartu näituse ja Eesti nädala awamisel.

Seni on komisjon suutnud waadata läbi seadustiku esimese osa, mis käsitab kommerts- ja linnapankade tegewuse korraldamist ja nende rahaasutuste organisatsioonilist külge. Komisjoni asudes uuesti töö juure wõetakse käsile ühistegeliste rahaasutuste ellukutsumise ja tegewuse alused. Senises töös põhjapanewaid muudatusi seaduseelnõus ette ei ole wõetud. On küll terwe rida parandusettepanekuid üksikutelt komisjoni liikmetelt, kuid need piirduwad peamiselt redaktsiooniliste korrektiiwidega.

Nagu kuulda ei ole ministeeriumile eelnõusse wõetud kujul wastuwõetaw krediitasutuste inspektori ülesanded ja wõimupiirid. Need olewat liig awarad ja jätwat sellele järelewalwe-ametnikule wõimaluse teha otsuseid, minnes mööda isegi ministrist, kuigi ta wiimasele otsekohe allub. Arwatakse, et see asjaolu wõib tekitada suuri arusaamatusi ja raskendada majanduspoliitika juhi osawõttu meie rahaasutuste tegewuse reguleerimisel. Eriliist diktaatorit selleks ei olewat ministeeriumi arwates tarwis.

Krediitseadustiku eelnõu wastuwõtmise ja esitamise järele riigikogule asutakse majandusministeeriumis kindlustuseadustiku wäljatöötamisele. Seni on meie kindlustusasutused tegutsenud wastawa Wene seaduse alusel, mis aga ajast ja arust on jäänud maha. Uue seadusega tahetakse anda kindlamad uuemaaja mõisted meie kindlustustegewusele Lääne-Euroopa eeskujul.

Selle seadustiku teine osa, mis käsitab lepingute sõlmimist kindlustuse wõtja ja kindlustuse andja wahel, on juba warem töötatud wälja ja esitatud seisukoha wõtmiseks asjaosalistele organisatsioonidele.

Tee uuels usaldustöllaseks Euroopa koostööks.

Selleks nimetawad prantslased Saksa ja Austria loobumist kawatsetud tolliunioonist.

Litwinowi majanduslitu mittekallaletungi lepingu kawa.

Genf, 3. 9. Peale seda, kui Austria asekantsler Schober tänasel Euroopa-komitee koosolekul teatas, et Austria loobub tolliliidust Saksaga, andis Saksa wälisminister Curtius Saksa-Austria tolliliidu kohta samasisu lise seletuse ära. Curtius ütles muu seas: Sestsaadik kui Austria ja Saksamaa teatasid ühisest tahtest liituda tolliunioniks, on ründumised pöörase kiirusega ükstelsele järgnenud. Eskaigne seisukord on täiesti muutunud. On üles seatud uued üldise iseloomuga kawad, mille läbiwimisel Saksamaa tahab aktiiwselt kaasa töötada. Seepärast on Saksamaa ja Austria otsustanud loobuda eskalgest Saksa-Austria tolliliidu kawast.

Schoberi ja Curtiuse seletused wõeti koosoleku poolt suure rahuldustundega wastu. Prantsuse rahaminister Flandin awaldas oma headmeelt Curtiuse ja Schoberi seletuste üle, kuna seeläbi on awanenud tee uueks usaldusküllaseks Euroopa riikide koostööks. Itaalia wälisminister Grandi terwitas neid motiiwe, mil Saksamaa ja Austria loobusid tolliunioonist kawast — usaldusküllane koostöö olgu tähtsam eraldawadest.

Euroopa-komitee pealelõunasel koosolekul jatkati läbirääkimisi koordinatsioonikomitee aruande üle. Lord Robert Cecil toonitas, et tänapäew kõik maad kannatawad majanduslik kriisi tagajärgede all. Aidata wõiwad ainult weel teod. Ka Cecil terwitas Saksa ja Austria ministrite leplikke sõnu. Pikemas kõnes rääkis Nõukogude Wene rahwakomissar Litwinow eelistustollide wastu, mis Ida-Euroopa wiljaeksporteeriwate maade kohta on kawatsusel maksma panna. Eelistussüsteem olewat sihitud Wenemaa wastu, kes kui tähtis wäljawedamaa on sellest süsteemist wälja jätetud. Euroopa riikide solidaarse poliitika katte all aetakse Nõukogude wastu sihitud poliitikat. Litwinow kirjeldas tema poolt ettepandud majanduslik mittekallaletungilepingu kasusid, mis teeb wõimatuks majandusõja ja boikoti. Wenemaa suhtes olewat sellel lepingul ekuline tähtsus. Ainult rahulise majanduspoliitika läbi suudetakse ära hoida sõda.

Litwinowi kõnele wastas Prantsuse rahaminister Flandin. Ta ütles, et Rahwasteliit ei ole Litwinowi Genfi ilmumist seepärast oodanud, et arutada majandusõja kõrwaldamise ja selle wastu wõitlemise küsimust. Peale selle olewat Wene delegatsiooni majanduslik mittekallaletungilepingu kawa liig ebamäärselt redigeeritud. Flandin toonitas, et kapitalistlikud riigid milgi juhul ei taha alustada Wenemaaga majandusõda. Flandin ütles, et tema usub kindlasti lähe erisuguse majanduspoliitilise süsteemi üksteise kõrwal olemasolemise wõimalusse. Flandinile wastas Litwinow lühikese kõnega, milles weel kord toonitas üksikute maade ja organisatsioonide waenulikust Wenemaa wastu.

Koosoleku esimees Motta tuletas meele, et Euroopa-komitee mandaadiaeg on lõppenud ja peab Rahwasteliidu kossoleku poolt uuendatama. Järgmised Euroopa-komitee koosolekud wõiwad aset leida alles Rahwasteliidu kossoleku lõpu poole. Seepeale waliti Motta ettepanekul redaktsioonikomitee, mis koosneb 12 riigi esindajaist ja mis ühes Mottaga ja Euroopa majanduskõimuste koordinatsioonikomitee esimehe Bechiga peab wälja töötama aruande Euroopa-komitee senisteft töödest. See aruanne esitatakse Rahwasteliidu kossolekule.

Tööerakonna uus juht. Henderson (paremal), kes Macdonaldi asemel waliti tööerakonna uueks juhiks ning tagasi astunud minister Clynes on tööerakonda kuuluwate rahwasaadikute owatsioonide aluseks.

Presidendi kandidaat wangistati.

Paterson (New Jerseys), 3. 9. Sotsialistide presidendi kandidaat wiimastel presidendiwalimistel, Norman Thomas, wangistati täna ühes 47 isikuga, keda süüdistatakse ühe siidiketruse tööliste ülesässitamises. Töölised alustasid streiki. Kautsjoni wastu lasti kõik wangistatud jälle wabaks.

Hiigla õhumanööwrid Itaalias.

Rooma, 3. 4. Täna peeti Bologna lähedal kuninga juuresolekul suurt Itaalia sõjawäeõhulaewastiku paraadi, millest wõttis osa 600 sõjawäelennukit. Warsti peale õhulaewastiku õhutõusmist, kukkus üks lennuk tiheda rahwahulga keskele. Kolm inimest sai silmapilkselt surma ja wiis raskesti haawata.

Pojad ühes isadega ministriteks.

London, 3. 9. Eile täiendati rahwuslik walitsus 50 uue alamsekretäriga. Uueks kaubtööstusministri abiks nimetati major Gwilym Lloyd George, parlamendiliige ja wabameelsete juhi Lloyd George'i poeg. Ajumaade alamsekretäriks nimetati Malcolm Macdonald, endise peaministri Macdonaldi poeg.

Eelarwe eduskunnas.

Helsingi, 4. 9. Täna algawad eduskunnas eelarwe üldwaidlused. Eduskunna traditsioonide kohaselt wiiakse nad ühe päewaga lõpule ja selle järel läheb eelarwe rahaasjanduse komisjoni. See harutab eelarwe eduskunna tulewase ja praeguse istungjärgu waheajal, mis kestab septembri keskpaigast oktoobri keskpaigani.

Ons Nurmi „aasialane" ja „or

Huwitaw Rootsi wastane sulesõda Helsingi ajalehtedes.

Soomlased Rootsi orientatsioonist pettunu

Soome kuukirja „Valvoja-Aika" mai-juunikuu numbris ilmus dr. Arvi Korhose sulest kirjutis, milles arwustatakse Rootsi awaliku arwamise suhtumist Soome ja soomlastesse. Kirjutis wõeti muus Soome ajakirjanduses waatlusele ja ta äratas Rootsis harilikust suuremat tähelepanu.

„Uusi Suomi" wõttis Korhose artikli ilmumise puhul sõna ja teeb seda niüüd juhtkirjas teiskordselt. Leht märgib, et Rootsi ajakirjandus pole hakanud tagasi tõrjuma Korhose süüdistusi **rootslaste üleolewast suhtumisest soomlastesse,** nagu sellega tunnustades süüdistuse õiglust. „Iga soomlane mäletab neid lausewiise, mis Rootsi lehed kogu mulluse aasta jooksul Soome kohta tarwitasid", kirjutab „Uusi Suomi", koonduserakonna häälekandja, mis seni olnud rootsisõbralikumaks Soome leheks ja Soome Rootsi orientatsiooni taotlejaks. **„Rootsi ajakirjanduse seisukoht Soome suhtes on pahandanud meeli ja külmendanud tundeid Rootsi wastu Soome rahwa laialdastes ringkondades.** Dr. Korhose artikkel ei ole üksikuks hääleks, waid üldise **Soome pahameele wäljenduseks.** Ja seda pahameelt on weelgi kaswatanud sellised kirjutised Rootsi lehis, nagu weel tänawu suwel Paavo Nurmist, kus ilma mingi põhjuseta Nurmit nimetati „aasialaseks" ja „orjaks". Kui on küsimuses Soome rootslased, siis asetub Rootsi ajakirjandus alati rootslaste poole, olgu nende seisukoht siis nii wäär kui tahes.

Kuid dr. Korhose artikli tähtsus seisab peamiselt selles, et ta tahab **hoiatada soomlasi lootmast rootslaste abile, kui idast meid peaks tabama relwastatud rünnak.** Dr. Korhosel on meie arwates hoiatusega täiesti õigus, sest meil tajutakse üldiselt asjaolu, et Rootsi noorema põlwe ohwitserkonnas pole Soome toetamisel pinda. Soome peab oma kaitse suundama Rootsilt hädamata.

Seda käsitlust kinn ühe tüseda Inglise tähe tänawu suwel mitmes Inglane jõuab otsusele, gi tingimusel enne relwa tema enda puutumatust Dr. Korhosele tuleb o Soomes sellele riigikai küsimusele juhtinud üldi on põhjust toonitada, et kunagi olnud eksikujut põhjust olla haawatud, kaitseküsimuses on sell eneste asi, kuis nad om mini kaitswat. Kuid korraldama tõsiasjade kõike ehitada heale u mis asja külmalt waa näolik."

Soome külalised Balti linnadeliitude konwerentsile.

Saabusid eile lõunal laewal Tallinna.

Laupäewal kell 11 hommikul algab Tallinna raekojas 2. Balti riikide linnadeliitude konwerents. Sel puhul sõidawad Tallinna ja wõtawad külalistena konwerentsist osa Soome omawalitsustegelasi:

Soome linnadeliidu esimees — linnadirektor prof. Antti Tulenheimo Helsingist, linnadeliidu juhatuse liige konsul M. A. Wilska Wiiburist, linnadirektor R. Lindgren Kotkast, linnadeliidu büroo juhataja Yrjö Harvia ja büroo sekretär mag. Eino Baronen.

Külalised saabusid Tallinna reedel laewaga Sadamasse wastu wõtma ilmusid Eesti Linnadeliidu esindajad. Peale terwituste wahetamist sõitsid külalised wõõrastemajasse korterisse.

Poola linnade esindaja linnadeliitude konwerentsile.

Laupäewa hommikuse rongiga saabub Tallinna Poola linnadeliidu abidirektor Stanislaus Pastuszinski. Härra Pastuszinski wõtab külalisena osa Balti riikide linnadeliitude konwerentsist Tallinnas.

Lahingud banditidega Lodsis.

Warssaw, 4. 9. Lodsis oli tänawawõitlus politsei ja 50 bandiidi wahel. 11 inimest sai raskesti haawata, nende hulgas kolm politseinikku. Bandiidid püüdsid wabastada kolme oma kaaslast, keda politsei poolt wiidi kohtuistungile. Kuna kohtualuste saatesalk ei jõudnud omi jõnl kallaletungi tagasi lüüa, kutsuti kohale suurem politseikomando. Äge wõitlus politsei ja bandiitide wahel kestis tükk aega, enne kui politseil läks korda wangistada mõned bandiitide peamehed. See oli signaaliks uuele kallaletungile bandiitide poolt, kes püüdsid wabastada oma peamehi. Lõpuks läks politseil siiski korda rahwahulka laiali ajada.

Stimsoni optimism.

New-York, 3. 9. Täna jõudis riigisekretär Stimson oma Euroopa-reisilt tagasi. Interwjuus ajakirjanikele seletas Stimson, et ta on kindlal weendumusel, et Hooveri moratooriumi ja Londoni seitsme riigi konwerentsi poolt pandud alusel suudetakse üles ehitada püsiw rahu ja majanduslik jõukus.

Surmaw ratwimine.

Näljutamine wiib degenereerumisele.

Riia, 4. 9. Mõne aja eest suri sisin adwokaat Wilhelmsen, kes end rawis näljutamisega. Kadunu naise nõudmisel kaeweti W. laip wälja ning lahati. Selgus, et kadunu siseelundid olid täiesti degenereerunud näljutamise tagajärjel. Kohtuliku ekspertiisi-kabinett peab nüüd andma lõpliku otsuse näljutamisega rawimise kohta.

Passiiwne bilanss Lätis.

Riia, 4. 9. Läti juulikuu wäliskaubanduse bilanss on 0,4 miljoni latiga passiiwne. Sissewedu oli 17,6 miljonit latti ja wäljawedu 17,2 miljonit latti.

Lõpp duellidele Poolas.

Warssawi, 3. 9. Poola seimi eelseiswal istungil tuleb arutusele uus Poola karistusseadustik, mille läbitöötamisega nüüd lõpule jõuti. Selles karistusseadustikus nähakse muu seas ette, et kahewõitlused, mis lõpewad ühe osalise surmaga, karistatakse kui tapmist. Sekundante karistatakse kui tapmisest osawõtjaid. Juhul, kui kahewõitlus lõpeb ühe osalise surmaga, karistatakse teine osaline 5- kuni 15-aastase wangistusega. Poola lehed kirjutawad uue karistusseadustiku kohta, et seeläbi on kahewõitlustele, mis Poolas eriti sagedad, wälja kuulutatud otsustaw wõitlus. Hiljuti pühitses üks Warssawi awaliku elu seltskonnategelane oma 100. kahewõitluse juubelit.

Hüpe Kopli kraanalt keelati.

Nagu eile teatasime, käis „Päewalehes" mees, kes awaldas kõige kindlamat tahet hüppe sooritamiseks Kopli kraana tipult merre.

Mees oma kawatusest kõneldes ei tundunud kuidagi hullumeelsena, waid ennemini sensatsiooniliste trikkide rekordmeistrina, kes oma eluga walmis riskeerima.

Hoolimata sellest, et meest hoiatati, talle öeldes, et hüppe tagajärjeks on wähemalt kerge wigastus, lubas mees siiski oma hüppe teostada.

Nüüd on takistus selle hüppe sooritamiseks siiski tulnud: politsei ei anna selleks luba. Mees oli siis weel ise käinud politseis, kuid ikkagi luba saamata. See on õieti mõistetaw, et politsei ei saa luba anda enesetapmise katseks.

Abiekspeditsioon „Nautiluse"

Kas allweelaetwa waikimise põhjuseks katastroof wõimatus töötada lühilainel.

Oslo, 3. 9. Kõig ei ole Norra raadiojaan tilusega" astuda ühendu ten" teatab, kaalutakse teedi staabis abiekspedit must. Kohase laewana „Frithjof Nansen", mis

Rootsi eksperdid o „Nautiluse" saatuse pär arwates on „Nautilus" tus lühilainetega tööto mad tähelepanu sellele, puudusid mõni päew ig

Pildil — „Nautil Hubert Wilkins polaar matka algust Spitzberge

Sensatsi

Holowko „tapj

Riia, 4. 9. Antr Norra laewalt „Ellam nest, kellest kaks osutu mased esitasid end Po

Riias tekkis arwa lowko tapjatega, kuid hed olid laewale tulnu ja et nende reis on ke

Mõlemad jänesed lasse.

Wesi ahjus . . .

Eesti põrandaaluste nutulaul.

Eesti põrandaalused kommunistid saawad oma „tegutsemise" kuludeks toetust kominternilt ning peawad temale loomulikult andma aru oma „majapidamisest". Tolle majapidamisega aga ei ole komintern korduwalt olnud rahul: raha läheb, aga tulemusi ei ole. Ja meie põrandaalused peawad end aina wahandama kõrgema ülemuse ees.

Wiimaste sissekukkumiste puhul, kui Järwel tabati salatrükikoda, arhiiw ning wõeti kinni rida tegelasi, awaldas n.-n. Eestimaa kommunistliku partei keskkomitee „manifesti", milles, nagu see awaldatud piiritaguste Eesti kommunistide häälekandjas „Edasi", otse nutetakse suure sissekukkumise pärast ning katsutakse leida süüdlasi... wastasrindlastes!

„Manifestis" wõi lendleches konstateeritakse (ülemuse jaoks!), et „partei organisatsioon sattus faschistliku kodanluse tiku otsa" ja et on — õedakse tagasihoidlikult — häwitatud osa partei tehnikast, paljastatud konspiratiiwkortereid ning wangistatud partei tegelasi.

Siis küsitakse halisewalt: „Kuidas see tuli, et kodanlusel läks kor sugune hoop?" Ning get terrorit", et „m nõrk". Kurdetakse, et tei tegelaste seas maad nilise taktika alahind lodewad ja poliitilisel wad kergesti wõime Partei alanud küll m ja keskjuhatuse juhtim organisatsiooni terwe hiljaks. „. . . partei ning energiliselt neid oportunistlikud juhtiwa olid üles kuhjanud".

Rõnda siis on jü nud oportunistid wõi munistliku partei peaj

Kas komintern ni on arwesse wõtnud, ei jub ta weel uskuda j tud „truualamlust" ni wõitlusest sotsfaschistid

Laupäewal, 5 sept. ja pühapäewal, 6. septembril
Kadriorus Noorkotkaste kodus
suurejooneline
loterii-allegri.
Tallinna noorkotkaste Põhja malewkonna heaks.
Iga neljas loos wõidab!
Wõitudeks jalgratas, grammofon, koroonalauad, suur kott suhkrut, jalanõusid tarbeasju, maiustusi, kirjawara, käsitöid jne. jne.
Loterii puhu mängib
suurendatud puhkpillide orkester
Sissepääs maksuta. Loosi hind ainult 25 senti.

Watikan annab järele.

Madrid, 4. 9. Hispaania walitsuse ja paawsti nuntsiuse wahel peetakse salajasi läbirääkimisi. Poliitilistes ringkondades teatakse kõnelda, et Watikan on muutnud oma esialgse seisukoha wabariikliku walitsuse suhtes, ega awalda enam endist leppimatust.

Watikan olewat walmis tegema suuri järeleandmisi, et sellega päästa kirikuwarandusi wõõrandamise eest.

Naisspioon 6 aastaks sunnitööle.

Kaunas, 4. 9. Sõjakohtus arutati Poola naisspioonni Danilewitschi süüasja. Danilewitschit süüdistatakse selles, et ta on oma tuttawalt saadud sõjawäelisi teateid edasi annud Poolasse. Süüpingis oli ainult Danilewitsch, kes tabati materjalidega just minekul üle administratiiwjoone. Danilewitsch mõisteti 6-ks aastaks sunnitööle.

Hispaania w
lasti hiljuti käiku ja
esimese wabariig
Mar

Kindlustati k

Uppunud auriku
ja hõbe 125 miljoni fr
panii poolt, kes püüab
ta, suure summa po
endale wastutuse war
lite eest. Kohale, kus
takse laew walwele,
legraafi teel ühenduses
saadab laewa walitsuse

JLMUS
Üldajalugu keskkoolidele
WANA AEG.
Koostanud Paul Hinnow, J. Westholmi eragümnaasiumi ajaloo-õpetaja. Kesskooli 1. klassi kursus. 164 lk., illustratsioonidega ja tabelitega, hind 1 kr. 75 snt., köites 2 krooni.
Tegelikkude õpetajate otsuste järgi, kes õpperaamatuga tutvunud käsikirjas, on P. Hinnowi töö suur samm edasi. Metoodiliselt puhtal kujul teostatud ja õpilasi iseseiswale tööle wirgutaw, sõnastuselt selge ja täppis, andmetelt kooskõlas uuemate uurimustega, ulatuselt wastaw praegusele õppekawale. Õpperaamatu on redigeerinud, silmas pidades kesskooli õppekawa H. Treffneri ased. gümn. abijuhataja ajaloolane R. Kleis.
Eesti Kirjanduse Seltsi kiriastus. Tartu, Lai t. 35.

Läti ja Leedu linnade esindajad Balti riikide linnadeliidu konwerentsil.

Esindajaid Lätist 23 ja Leedust 16, peale selle külalised. — Tallinna saabuwad laupäewa hommikuse rongiga.

Eile selgus Läti ja Leedu linnade esindajate arw Balti riikide linnadeliitude konwerentsist. Esindajad saabuwad Tallinna laupäewahommikuse rongiga kell 8.20. Wastu wõtma ilmub jaama Eesti linnadeliidu esindus.

Lätist saabuwad: Läti linnadeliidu juhatuse esimees J. Jagars (Riiast) ja juhatuse abiesimees N. Sudmals (Riia), juhatuse liikmed: H. Asaris (Riia), K. Bumeisters (Daugavpils), E. Radzins (Valmiera), N. Astanovskis (Ludza) ja Viksins.

Linnadeliidu nõukogu abiesimees F. Marovskis (Valmiera), nõukogu sekretär A. Silins (Madona), abisekretär A. Sabulis (Liepaja), nõukogu abiesimees J. Krikmanis (Liepaja), nõukogu liikmed: B. Bresgo (Daugavpils), A. Upleja (Ventspils), A. Sternbergs (Kuldiga), K. Ilzins (Bauska), A. Bruveris (Gulbene), K. Salmins (Krustpils), K. Ansfelds (Valdemarpils), J. Hnochs (Varaklani), H. Rabinovics (Liepaja), K. Zamuels (Riia) ja Sausvelis.

Külalistena sõidawad kaasa Daugavpilsi linnapea J. Volonts ja Durbe linnapea A. Vaidziba.

Leedust tulewad konwerentsile: Leedu linnadeliidu esimees Jonas Vileišis, juhatuse liikmed: Juozas Roginskis, Laurynas Kairunaitis, Jacus Sondecis, Pranas Kuzma, Henrikas Landau, Maksas Levy, Ceslovas Budrevicius, Kaunase linnapea Juosas Voikietaitis, Siauliai linnapea Juozas Balancius, Kazys Ubeika, Klaipeda linnapea von Sulcas, Vilkomiri linnapea Baldas Reklaitis, Mariampoli linnapea Juozas Maurukas, Telšci linnapea Paulius Gudzinskas ja Kibarti linnapea Adomas Saurusaitis.

Külalistena sõidawad kaasa Kaunase linnawalitsuse liige Pranas Stakele, Kaunase linna insener Dobkevicius, linnategelaste prouad Frane Saurusaitiene ja Jadviga Budreviciene.

Riigiwanem awas Tartu näituse.

Suurejooneline wastuwõtt riigipeale waksalis. — Riigiwanema ringkäik näitusel, külaskäik Wahi mõisa ja „EüS'i".

„Aktiiwne bilanss on põllumehe töö wili."

Tartu, 4. 9. Tartu näitus awati täna kell 2 p. l. riigiwanem K. Pätsu poolt, kes seks puhuks jõudis Tartu lõunase rongiga, kell 13.43 min.

Riigiwanema wastuwõtt.

Jaamas olid riigiwanemat wastu wõtmas Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi esindajad, linnapea Luik, maawalitsuse esimees Pärlin, diwisiilema k. t. kol. Marder, garnisoni ülem, malewa pealikud ja prefekt.

Peale sõjawäelisi auawaldusi sõitis riigiwanem ühes saatjatega läbi kaitsewäe, kaitseliidu, tuletõrje, skautide ja noorkotkaist moodustatud spaleeride näitusplatsile. Näitusplatsi wärawatel, mis dekoreeritud riigilipu ning riigi, linna ja maakonna wappidega, wõttis riigiwanemat wastu E. P. Seltsi esimees prof. K. Saral ning asjaajaja P. Kanarik. Läbi skautide spaleeri mindi awamiskohani, kus seltsi esimees esitas riigiwanemale E. P. S-i eestseisuse, rewisjonikomisjoni liikmeid ja näituse teisi juhtiwaid tegelasi.

Näituse awamine.

E. P. S-i esimees prof. Saral ütles awasõnad.

Ta tähendas awakõnes: Olewik ja tulewik kohustawad meid tööle, peab teritama järjekindlalt relwi, et saawutada majanduslikku iseseiswust. Palub riigiwanemat awada näitus.

Suure aplausi saatel astub riigiwanem K. Päts kõnetooli. Riigiwanem kõneles kokkuwõetult järgmist:

Wiimased kund on annud meile ligi 8-miljonilise wäljawee ülekaalu — see on peamiselt Eesti põllumajanduse edu ja põllumehe töö. See on suur majanduslik wõit. Kuid meil on weelgi wõimalik suurendada põllusaaki. Näitus, eriti põllumajanduslik näitus, on kool, kust ammutame õpingnid. Näitus — see on riiklik aktus ja tema kui wabariigi walitsuse juht täidab awades näitust oma kohuse. Loodab, et põllumees wõtab näituselt, mis käesolewal aastal eriti laialatuslik, kaasa palju kasulikku. Kestwa käteplagina ja „elagu"-hüüete saatel lahkub riigiwanem kõnetoolilt. Järgnes hümn.

Terwituste ettekandmisele järgnes riigiwanema ringkäik näituse platsil. Kell 16.45 pidi riigiwanem sõitma uuele näitusplatsile, kus tutwub wäljapanekutega, taimekaswatuslike katsetega ja metsaosakonnaga.

Riigiwanem tutwub Wahi koolidega,

kus ühtlasi oli korraldatud E. P. S-i poolt lõunasöök riigiwanema auks. Terwitab abiesimees O. Pärlin, andes ühtlasi üle riigiwanemale E. P. S-i rinnamärgi. Samas oli korraldatud kell 19 kohw.

Külaskäik E. üliõpilaste Seltsi.

Riigiwanema külaskäik Eesti wanimasse üliõpilasorganisatsiooni — E. Ü. S-i — on ette nähtud kell ½9 õhtul, kus Eesti rahwuslipu saamise üle seletusi annawad E. Ü. S-i wilistlaskogu esimees prof. J. Kõpp ja E. Ü. S-i esimees stud. B. Steinberg.

Siit sõidab riigiwanem Ühisklubi ruumidesse, kus on korraldatud „Eesti nädala" juhatuse poolt õhtusöök.

Õhtuse rongiga pidi riigiwanem Tartust lahkuma.

Riigiwanema saabumine Tartu näitusplatsile filmitakse filmioperaator Märska poolt. Juba piihapäewal pääseb lint jooksma Tallinna ja Tartu kinodes.

Waatamata wihmale, oli rahwast kogunenud näituse awamisele üle lootuste õige rohkesti. Lõplikult selgus, et wäljapanekuid on kogusummas üle 800.

Eilne näitusepäewa kawa.

Esimesel näituse päewal on näituseväljad wastud kella 12 päewal kuni kl. 7 õhtu.

Wanal näituswäljal on: kell ½10 h. auhindajate kogunemine näituse einelauaruumi, kl. 10—1 l. auhindamiskomisjonide koosolekud; kl. 1 p. auhinnateadete wäljapanemine; kl. 3/4 2 näituse awamine; kell 2—½4 p. l. muusika; kella 2—4 selgituste andmine näituse kõikides osakondades; kella 4—½5 õhtu seakaswatusest, kell 7 õ. auhindamise lõpule wiimine.

Uuel näituswäljal: kella ½3—½4 p. l. seletuste andmine taimekaswatuslike katsete juures; kella ½4—½5 p. l. töötawad mafinad; kella ½5—½7 — muusika.

Tartu näitus kindlustati wihma wastu.

Tartu näituse juhatuse ja Esimese Eesti Kindlustusseltsi „EESTi" wahel on saawutatud kokkulepe, mille järgi Tartu näitus kindlustatakse wihma wastu 1½ miljoni sendi suuruses summas. Juhul, kui wihma peaks sadama üle kindlaksmääratud hulga, tasub üldisesituleku puuduwa summa kindlustusselts.

Näitusplatsi ees kaubitsemisele piir.

Iga aasta näituse ajal kipuwad mõned näituseplatsi juures tänawal toiduainetega kauplema. See on täielikult sundmääruse wastane tegu ja need, kes katsuwad seal kaubitseda, wõetakse wastutusele.

Samuti olgu margitud, et selleks lubataamise palwetega ei maksa linnawalitsuse poole pöörata, sest sundmääruse põhjal jäätwad kõik seesugused palwed rahuldamata.

Näitusel 500 sulglooma.

Linnukaswatajad esinewad näitusel rohkearwulisteleväljapanekutega. Nendest 80 puuri 445 kanalinnuga, 9 puuri 28 hanega, 4 puuri 14 pardiga ja 2 puuri 7 kalkuniga. Nende hulgas on kaks wäljapanekut Taanilennukil toodud munadest wälja hautud. Ülikooli wäikeloomade kliinik esineb huwitawate haiguste preparaatidega ja tabelitega. Eesti Linnukaswatajate Selts, kes osakonna organiseerinud, esineb mitmesuguste õpetlikkude tabelite ja diagrammidega. Ühtlasi on E. L. K. Seltspoolt esitatud kanamaja läbilõige sisustusega. Näituse ajal antakse seletusi ja juhatusi.

Tööliswanemad ja uus tööajaseadus.

Neljapäewal, 3. sept. peeti Tallinna tööliswanemate ja tehaste tööliste esindajate koosolekut. Osawõtjaid oli umbes 130.

Koosolekul kurdeti, et kõikjal katsuwad ettewõtjad kasutada maksmapandud tööstuslike käitiste tööaja seadust tööliste olukorra halwendamiseks.

Nii lisati „Astoria" tubakatehase tööliste laupäewal tund tööaega juure. Waremalt töötati laupäewiti 7 tundi, nüüd 8. Seletatawat, et uus seadus ei luba teha tööd alla 8 tunni. Samuti talitati ka Laferme tubakatehases. Johansoni paberiwabrikus wõeti töölistel ära perekonna abiraha, ettekäändel, et tulewikus uue seaduse põhjal tulewat töölistele ületundide eest maksa poolteise-kordselt.

Lutheri wabrikus teatatud tööliswanemate, et 1. oktoobrist katwatsetakse kärpida tööliste teenistust 10% wõrra. Wiktooria kastiwabrikus, mis asub Koplis, on töölistele kõigile üles öeldud. Lõpuarwed antakse 15. sept. Mõnes ettewõttes olewat agaramaid töölisi wallandatud. Ka Citroni klaasiwabrikus on kõigile töölistele üles öeldud ja tehas jäätwat teadmata ajaks seisma.

Uus tööstuslike käitiste tööaja seaduses ettenähtud lõunawaheaeg on tekitanud mitmel pool tööliste seas lahkhelisid, kuid sellest on peaaegu igalpool saadud üle. Neis tehastes, kus ei pooldatud lõunawaheaega, on tööaega lühendatud 5 minutist kuni ¼ tunnini. Nii töötatakse raudtee depoos ja peatehastes, A.-ü. „Krullis", Aiwaz'i waluwabrikus ja „Woltas" 7 tundi 55 minutit, kusjuures töölistele lubatakse sõõmiseks aega 10 minutist kuni ¼ tunnini. Tegelik tööaeg on seega mitmel pool lühenenud. Suuremais tehaseis, nagu Lutheri ja tsellulositwabrikus ja suuremas osas wäikesemais ettewõtteis oli lõunawaheaeg ka waremalt, nii et uus seadus siis mingit muudatust ei toonud.

Koosolekul seletas „Krulli" tööliste wanem, et neile eriti olewat uus tööaja-seadus palju tüli ja kahju taasa toonud. Ületunnid läinud kaduma. Koosolekul seletati, et mitme pool rikutakse uut 8-t. tööp. seadust. Näiteks tehtawat „Eesti Boz'is" igapäew ületunde. Mõned töölised tegeiwat tööd isegi 16 tundi.

Rotermanni tehastes katwatsetawat töölisi juure wõtta ja siiste seada 4-päewaline töönädal. Waremalt tegid töölised esmaspäewiti ja reedeti 16 tundi järgimööda. Nüüd tahetawat selle asemel töölisi juure wõtta.

Rkl. Eilmann ja sotsiaalministeeriumi direktor Sonin selgitasid koosolijaile uue tööaja seadusega ühenduses olewaid küsimusi.

Greeka prints tuleb Tallinna.

Helsingi, 4. 9. Teisipäewa õhtul jõudis Torino kaudu Oulu Greeka prints Peeter, kes wiibib praegu põhjamaade tutwumisringreisil. Prints reisib oma autoga. Keskнädalal jatkas ta teekonda Helsingi, kus anto Tallinna minewale laewale laeditakse. Tallinnast jatkab prints autoga teekonda Riiga, Königsbergi ja Berliini. Prints Peeter on rahwuse poolest daanlane, kuid elab Pariisis, kus ta 22 aasta eest ka sündinud.

Töö börsis uued ruumid ja uus kord.

Ulakad tööandjaid püüdmas.

Tallinna linna tööbörs sai tänawu endisest eelnuurimiswangla hooneist ruume lisaks. See wõimaldas teha ümberkorraldusi ka tööbörsi asjaajamiskorras. Tehti kaks sissekäiku, üks töölistele ja teine tööandjaile. Tööandjad pääsewad tööbörsi kantseleisse Wene tänawalt nr. 23, kuna tööliste sissekäiguks on nr. 25 asuwas majas.

Börsi juhatus juhib tähelepanu, et tööandjad, kui neil töölisi waja, tulgu läbi rääkima kõigepealt tööbörsi kantseleisse. Sealt juhitakse ta eriruumi, kus wõib läbirääkimisi pidada töökohast huwitatud töölistega. Tänawal ei ole soowitaw kaubeldes tööjõudu, sest leidub ulakaid, kes manguwad tööandjalt käsiraha wõi liiku, mis puhul esinetakse wale nime all. Pärast tuleb tööandja tööbörsi küsima, kus see wõi see isik on, aga keegi ei tea.

Töötute ootetoad on nüüd tundiwalt awaramad ja pole enam säärast tungi kui oli endistes ruumes.

Telefoniühendus Ameerika ja Narwa wahel loomisel.

Londoni-Narwa waheline liiniproow õnnestus.

Neljapäewal kell 2 p. l. oli ette nähtud kaugekõneproow Ameerika ja Narwa wahel, kuid teadmata põhjustel jäi wäljakutse tulemata. Selle asemel peeti aga liiniproow Londoni ja Narwa wahel, mis hästi õnnestus. Wäljakutse tuli Londonist Narwa kell 2.50 m. p. l. ja selle wäljakutse peale rääkis Kreenholmi puuwillawabriku peakontor Londoniga umbes 10 minutit. Abonendid said üksteisest aru kaunis hästi. Kaugekõneliin Narwa ja Londoni wahel loetakse seega awatuks. See oli juba teine liiniproow. Esimene liiniproow Narwa-Londoni wahel peeti läinud talwel, kusjuures kõne ei olnud päris selgesti arusaadaw.

„Läänerindel muutuseta" etendus Saksas wabaks.

Berliini filmitsensuur lasi Ameerika sõjafilmi „Läänerindel muutuseta" etendamise Saksa riigi kinodes wabaks. Selle otsuse Saksa kinotsensuuri-amet tegi Ameerika „Uniwersal"-filmiseltsi juhataja Carl Laemmle kirja põhjal, milles seisis, et „Uniwersal"-filmiselts muudab Inglise, Prantsuse, Hispaania jne. teisendid sellest filmist Saksa mustri järele. Erinewused filmi wahel erikeeltes ongi wäikesed, seistes peamiselt selle osa pikendamises, milles seersant Himmelstoß koolitab noorsõdureid, ja paariskolmes juurelisatud dialoogis.

Piltpostkaart Ukrainast.

Uks tallinlane sai oma sugulaselt Ukrainast kaardi, milles siinsetele teatatakse, et elu Ukrainas on äärmiselt raske. „Wäga palju rahwast on wälja saadetud Sahalini saarele ja paljud on maha lastud" — nii kirjutab kaardisaatja.

Kaart ise on Nõukogude walitsuse poolt wälja antud propaganda-piltpostkaart, mille esiküljel kujutatud suurt õhulaewa „Prawdat" lendamas üle kõrwe. Tagaküljele on hüüdsõnana trükitud: „Nõukogude wõimsad õhulaewad aitawad kaasa SSSR-i majanduslikule ja kultuurilisele ülesehitustööle!"

Saksamaa kaudu kodanliku maailma kallale.

Kominterni kurjad kawatsused.

Saksa ajakirjandus on nüüd pöörnud tõsist tähelepanu kommunistliku internatsionaali praegustele seisukohtadele. Komintern nimelt püüab kasutada ülemaailmset kriisi ja Saksamaa rasket olukorda, et just Saksamaalt alustada sõjalist pealetungi kodanlikule maailmale.

Pealkirja all „Komintern häirib" awaldab „Voss. Zeit." huwitawa kirjutuse Swen Mülleri sulest kominterni kawatsusist ja mitmesuguste woolude wõitlusest Moskwas.

Kommunistliku partei radikaalne tiib loeb päewa-ülesandeks „Euroopa läbikatsumise tähtsi abil" ning leiab, et „kõik edaspidised wiitamised on soodsa silmapilgu läbilaskmine." Tõsi, selle radikaalse meeleolu wastu astuwad wälja enam ettewaatlikumad juhid, eriti diplomaatkonna ja majandusmeeste esindajad. Krestinski, Molotow, Rudsutak ja Kuibõschew suhtuwad skeptiliselt neisse sõjakaitse kawatsusisse. Stalin ise on äraootawal seisukohal, sest kardab kaotada oma mõjuwõimu.

Praegu on komintern oma jõude kõwendanud uute tegelaste juuretõmbamise kui ka temale antud rahalise abi kaudu.

Kominterni tegelased, juhitud Manuilskist, kellele antud suured wolitused ja keda toetab terwe staap, mis koosneb isikuist, nagu Radek, Helz, Remmele, Bela-Khun, Lengiel ja isegi Sinowjew, siirduwad nüüd Kesk-Euroopasse ja Hispaaniasse. Keskkoht on aga Saksamaal. On loodud finantsbaas „Saksa rewolutsiooni fondi" näol, kuhu lähewad tulud Krimmi ja Kaukasuse tubaka-sowhoosidest.

Manuilski ülesanne seisab selles, et Saksamaal walmistada ette terawat rewolutsioonilist situatsiooni, mille juures tunnistatakse tähtsusetuks asjaolu, kas ta osutub natside wõi kommunistide teeneks.

Rewolutsioonilise olukorra juures osutub wõimatuks rahwuswaheline rahaline abi Saksamaale. Saksamaa pankrott aga wapustab põhjani kogu kodanliku maailma. Ja siis tõuseb alternatiiw: kas segab Nõukogude Wenemaa end tääkidega Saksamaa rewolutsiooni, et aidata wõidule kommunistlikku parteid, kes hästi distsiplineeritud, hästi organiseeritud ning juhitud elukutselistest rewolutsionääridest, wõi abistab komintern Saksa faschiste selleks, et pärast kasutada seda abi Saksamaa rippuwaks tegemiseks Nõukogudest.

Wastawalt sellele kawale wiib üks tee otsekohe Berliini, kuna teine püüab sihile wähemsilmatorkawalt. Sellega ongi seletataw kominterni käsk Saksa kommunistlikule parteile, wõtta osa wiimasest rahwahääletamisest ühes Hugenbergi ja Hitleriga.

Saksa börsid awati.

Berliin, 4. 9. Eile awati Saksa börsid pärast 7½-nädalalist kinniolekut. Meeleolu oli äärmiselt nõrk. Hinnad langesid kogu liinil 25 kuni 35 punkti wõrra, sulgemiseelsete hindadega wõrreldes. Rahandusringkondades loodetakse, et ligemail päewil börsidel meeleolu tõusob, kuna juhtiwad pangad on otsustanud kõik teha turu uuesti ülesehitamiseks.

Tsinkograafi ametijuubel.

Täna pühitseb meie wanimaid tsinkograafe hra O. Thomson oma 30 aastase ameti juubelit. Oma ameti õppis O. Thomson Peterburgis, kust hiljem siirdus Tallinna, awades siin esimesena klischeetehase.

Wabadusõja päewil walmistas O. Thomson klischeid peamiselt Eesti Sõjawäe Topograafia Osakonnale. Neil klischeil trükiti kaarte maakohtadest, kus arenes sõjategewus.

Juubilar on oma alal suure huwi ja innuga töötanud. Praegu on ta täies meheeas, paari aasta eest mälestas ta oma 50-dat sünnipäewa. Ametialal on O. Thomson tuntud äärmiselt korrektsena ja täpsena. Inimesena aga on ta kõigi wastu sõbralik ja heatahtlik.

Haapsalu linnapea sõidab wälismaale.

Jutuajamisel Haapsalu linnapea dr. H. Alweriga selgus, et ta käesolewas kuus kawatseb sõita wälismaale. Eriliselt näiwad huwitawat teda Tschehhoslowakkia kuurordid, kuna wiimased sammuwad Euroopa kuurortide esirinnas. Oma reisil dr. Alwer tahab ka ligemalt tutwuda Tschehhoslowakkia kuurortides rawimiseks tarwitatawa wulkaanilise mudaga. Samuti on linnapeal suur huwi wälismaa kuurordi reklaamasjanduse wastu. Tschehhoslowakkiast dr. A. siirdub Ungari kuurortidesse. Kuna sealsed kuurordid on enam-wähem noored, tahab Haapsalu linnapea leida põhjusi nende jõudsale areenemisele. Muuseas toonitas linnapea dr. H. Alwer, et wälismaa kuurortidest wõiks nii mõnegi mõtte ja eeskuju omastada. Wälismaareis kestab kuu aega.

Haapsalu linnapea äraoleku ajal täidab tema kohuseid linnanõunik hr. Simson.

G. Sule ja M. Järwise odawiske-duell Helsingis.

Reede eunelõunal sõitsid Tallinnast Gustaw Sule ja Nikolai Feldman „Ariadnel" Helsingisse, et seal laupäewal ja piihapäewal osa wõtta IKK rahwuswahelisest kergejõustikuwõistlustest.

Nende wõistluste üheks kõige suuremaks huwipunktiks on Kusti Sule ja Matti Järwise kohtamine odawiskes. Arasõidul awaldas Sule arwamist, et 66 meetrit loodab ta saawutada igal juhul. Ta tunneb oma wormi praegu olewat niiwõrd kindla. Kui aga ilm wõistluste ajal on liig wihmane ja heiterada seetõttu liig tüma, siis wõib juhtuda, et tuleb jääda 60-nele meetrile.

N. Feldman wõtab wõistlustel osa kettaheitest. Arwab, et 44 m peaks ta saawutama.

Peale eestlaste on wäliswõistlejaid weel Rootsist.

Rootsi suur leht „Dagens Nyheter" toob wäljapaistwal kohal teate G. Sule hiilgawast saawutusest. Telegrammi pealkirjaks on „Eestlane Sule heitis oda 69.54!" ja „Parim rekultaat tänawu maailmas".

Lõpus on öeldud: „Sule on näidanud üli-erakordset wormi sel aastal — hiljuti heitis ta üle 66 meetri. Kuid ta äsjane rekordwise tuli siiski suuresti üllatuslikuna. Rezultaadiga 69.54 on ta neljandaks „kõigi aegade" odawiskajaks. Matti Järwisel, Erik Lundquistil ja Penttilä on korda läinud kaugemale heita."

Läänemaa kaudu kodanliku maailma kallale.

Kominterni kurjad kawatsused.

Saksa ajakirjandus on nüüd pöörnud tõsist tähelepanu kommunistliku internatsionaali praegustele seisukohtadele. Komintern nimelt püüab kasutada ülemaailmset kriisi ja Saksamaa rasket olukorda, et just Saksamaalt alustada sõjalist pealetungi kodanlikule maailmale.

Pealkirja all „Komintern häirib" awaldab „Voss. Zeit." huwitawa kirjutuse Swen Mülleri sulest kominterni kawatsusist ja mitmesuguste woolude wõitlusest Moskwas.

Kommunistliku partei radikaalne tiib loeb päewa-ülesandeks „Euroopa läbikatsumise tähtsi abil" ning leiab, et „kõik edaspidised wiitamised on soodsa silmapilgu läbilaskmine." Tõsi, selle radikaalse meeleolu wastu astuwad wälja enam ettewaatlikumad juhid, eriti diplomaatkonna ja majandusmeeste esindajad. Krestinski, Molotow, Rudsutak ja Kuibõschew suhtuwad skeptiliselt neisse sõjakaitse kawatsusisse. Stalin ise on äraootawal seisukohal, sest kardab kaotada oma mõjuwõimu.

Praegu on komintern oma jõude kõwendanud uute tegelaste juuretõmbamise kui ka temale antud rahalise abi kaudu.

Kominterni tegelased, juhitud Manuilskist, kellele antud suured wolitused ja keda toetab terwe staap, mis koosneb isikuist, nagu Radek, Helz, Remmele, Bela-Khun, Lengiel ja isegi Sinowjew, siirduwad nüüd Kesk-Euroopasse ja Hispaaniasse. Keskkoht on aga Saksamaal. On loodud finantsbaas „Saksa rewolutsiooni fondi" näol, kuhu lähewad tulud Krimmi ja Kaukasuse tubaka-sowhoosidest.

Manuilski ülesanne seisab selles, et Saksamaal walmistada ette terawat rewolutsioonilist situatsiooni, mille juures tunnistatakse tähtsusetuks asjaolu, kas ta osutub natside wõi kommunistide teeneks.

Rewolutsioonilise olukorra juures osutub wõimatuks rahwuswaheline rahaline abi Saksamaale. Saksamaa pankrott aga wapustab põhjani kogu kodanliku maailma. Ja siis tõuseb alternatiiw: kas segab Nõukogude Wenemaa end tääkidega Saksamaa rewolutsiooni, et aidata wõidule kommunistlikku parteid, kes hästi distsiplineeritud, hästi organiseeritud ning juhitud elukutselistest rewolutsionääridest, wõi abistab komintern Saksa faschiste selleks, et pärast kasutada seda abi Saksamaa rippuwaks tegemiseks Nõukogudest.

Wastawalt sellele kawale wiib üks tee otsekohe Berliini, kuna teine püüab sihile wähemsilmatorkawalt. Sellega ongi seletataw kominterni käsk Saksa kommunistlikule parteile, wõtta osa wiimasest rahwahääletamisest ühes Hugenbergi ja Hitleriga.

Tikumonopoli-mäss kestab.

New-York, 4. 9. „Associated Press" teatab Guayaquilist, Ecuadori sadamast, et seal kommunistlikud rahutused ikka weel edasi kestawad. Rahutused algasid kohe pärast meeleawaldust tikuaktsiisi monopoli andmise pärast ühele wälismaa ettewõttele.

Leedus 644 uut üliõpilast.

Kaunas, 4. 9. Tänawu wõeti Kaunase ülikooli wastu kokku 644 uut üliõpilast. Enamik neist on astunud õigusteaduskonda ja paljud ka arstiteaduskonda. Teistesse teaduskondadesse on uusi üliõpilasi juure tulnud wäga wähe.

Lohakus Asuküla wallamajas.

Lääne maawalitsus nõnab wallasekretäri tagandamist.

Lääne maawalitsuse administratiiwosakonna juhataja Jaan Nurk toimetas hiljuti Asuküla walla asjaajamise rewideerimist, kus selgus mitmesuguste lohakuste ja korratusi. Raamatud olid mitmel pool korrast ära, nii et rewideerija ei saanud walla asjaajamisest üldse selget ülewaadet.

Lohakuse kõrwal tuli nähtawale samuti täielik oskamatus ja saamatus. Muude hulgas leidus farnaseid pabereid, kus liitmise tehingute juures oli tehtud jämedaid wigu. Üldiselt paistis silma, nagu ei oleks wallasekretäril üldse aimugi wallaasjade ajamisest.

Kuna lohakus kestnud juba pikemat aega, Lääne maawalitsus otsustas pöörduda kohtu- ja siseministeeriumi poole, et wallasekretär Tikas ametist tagandataks.

Narwalane nõuab Stalinilt kulda.

Mõni päew tagasi toodi Narwa leiubüroosse üks pakk pabereid. Leiubüroo ametniku poolt toimiti leitud paberite juures ülewaatust, kusjuures selgus, et dokumendid on kaotatud ühe endise rahamehe poolt, kellel arwatawasti suuremad rahasummad seisnud ühes wälismaa pangas. Inglismaalt on rahatuusale teada antud, et hoiule antud raha tuleb niiüd nõuda Nõukogude Wenemaalt. Leitud paberite wahel olid ka kwiitungid, millest näha, et Narwast on saadetud Stalinile kirju. Arwatawasti Inglise panga näpunäite järele ongi endine miljonär pöörnud Stalini poole, et Stalin teeks korralduse tema hoiusummade wälja maksmiseks. Leitud paberite puntras puuduwad aga andmed selle kohta, kas Stalin wastas narwalasele ja kas ta üldse mõtleb kergendada SSSRi kullatagawara. Wõib-olla, selgub see siis, kui omanik tuleb paberite järgi.

Mari A. FREDERKING KAAL 150 GR
Mari on kasulikum perekonnaseep.
Mari pehme waht on täiesti neutraalne.
Mari lõhn on peen ja püsiw.

Eesti ja Läänemaa linnade esindajad Balti riikide linnadeliidu konwerentsil.

Esindajaid Lätist 23 ja Leedust 16, peale selle külalised. — Tallinna saabuwad laupäewa hommikuse rongiga.

Eile selgus Läti ja Leedu linnade esindajate arw Balti riikide linnadeliitude konwerentsist. Esindajad saabuwad Tallinna laupäewahommikuse rongiga kell 8.20. Wastu wõtma ilmub jaama Eesti linnadeliidu esindus.

Lätist saabuwad: Läti linnadeliidu juhatuse esimees J. Jagars (Riiast) ja juhatuse abiesimees N. Sudmals (Riia), juhatuse liikmed: H. Asaris (Riia), K. Bumeisters (Daugavpils), E. Radzins (Valmiera), N. Astanovskis (Ludza) ja Viksins.

Linnadeliidu nõukogu abiesimees F. Marovskis (Valmiera), nõukogu sekretär A. Silins (Madona), abisekretär A. Sabulis (Liepaja), nõukogu abiesimees J. Krikmanis (Liepaja), nõukogu liikmed: B. Bresgo (Daugavpils), A. Upleja (Ventspils), A. Sternbergs (Kuldiga), K. Ilzins (Bauska), A. Bruveris (Gulbene), K. Salmins (Krustpils), K. Ansfelds (Valdemarpils), J. Hnochs (Varaklani), H. Rabinovics (Liepaja), K. Zamuels (Riia) ja Sausvelis.

Külalistena sõidawad kaasa Daugavpilsi linnapea J. Volonts ja Durbe linnapea A. Vaidziba.

Leedust tulewad konwerentsile: Leedu linnadeliidu esimees Jonas Vileišis, juhatuse liikmed: Juozas Roginskis, Laurynas Kairunaitis, Jacus Sondecis, Pranas Kuzma, Henrikas Landau, Maksas Levy, Ceslovas Budrevicius, Kaunase linnapea Juosas Voikietaitis, Siauliai linnapea Juozas Balancius, Kazys Ubeika, Klaipeda linnapea von Sulcas, Vilkomiri linnapea Baldas Reklaitis, Mariampoli linnapea Juozas Maurukas, Telšci linnapea Paulius Gudzinskas ja Kibarti linnapea Adomas Saurusaitis.

Külalistena sõidawad kaasa Kaunase linnawalitsuse liige Pranas Stakele, Kaunase linna insener Dobkevicius, linnategelaste prouad Frane Saurusaitiene ja Jadviga Budreviciene.

TARBESEEP
KAAL 100 GR

W. s. Spordi poksi- ja maadlus kursused.

Artur Kukk kursuste juhataja.

Wõimlemisselts Sport korraldab oma ruumes Tõnismagi aias poksi- ja maadluskursused. Need algawad 1. septembril ja wältawad 6 nädalat. Poksikursusi juhatawad K. Gern ja Artur Kukk, maadlust Artur Kukk ja Eesti meister Aug. Kukk.

Artur Kukk on rahwuswaheliselt tuntud tubli sportlasena. Wiimased 14 aastat elas ta Helsingis, kus põhjalikult tutwunud maadluse ja poksiga. Nüüd Kukk uuesti asunud elama Tallinna ja on walmis noortele edasi andma oma rikkalikke kogemusi.

Harjutusruumide kitsuse tõttu saab õpilasi wastu wõtta ainult piiratud arwul. Harjutused on 3 korda nädalas. Õpilasi wõetakse wastu Spordi seltsi büroiga õhtul kella 5-st peale.

Tallinna malew wõistleb.

Uus malewa rekord teiwaskaugushüppes rakmetes.

Kaitseliidu Tallinna malewa sügisesed sõjalised loomuga spordiwõistlused jatkusid neljapäewal, 3. sept. Kalewi wäljal. Wõistlused peeti teiwaskaugushüppes, granaadi kaugustabawuswiskes, kusjuures mõlemad alad tuli sooritada rakmeis. Teiwaskaugushüppes võitas Liinat uue Tallinna malewa rekordi, saawutades 6,89 meetrit. Senine rekord oli 6,80, mida kordas nüüdsetel wõistlustel Eesti teiwashüppe-meister ja malewlane Lepp, ja pidi sel teiwashüppest weidi eriwal alal leppima teise kohaga.

Granaadi kaugustabawuswise: 1. A. Gerasimow 8 p.; 2. Suuk 14 p.; 3. Piperal 12 p.; 4. Liinat 12 p. (kõik Kalewi malewkond); 5. Paal (Lõuna m.) 12 p.; 6. Nap us (Põhja m.).

Teiwaskaugushüpe: 1. Liinat 6,89 (uus Tallinna mal. rek.); 2. Lepp 6,80 (Kalewi m.); 3. Reinthal (Põhja m.) 6,50; 4. Paal 6,34; 5. Kljawin (Lõuna m.) 6,25; 6. Piperal 6,24.

Punkte saawutasid: Kalewi malewkond 30; Põhja malewkond 7; Lõuna malewkond 5.

Neljapäewal, 10. sp., peetakse Tondil sõjalise kolmewõistlus. Algus kell ½6 p. l., ennem ette nähtud kella 6 asemel, kuna muidu ei jõutaks wõistlusi piimapäewa tõttu lõpetada.

Orienteerumisjooks on edasi lükatud 20. sept. peale.

Spordipäew Nõmmel.

Piihapäewal korraldab spordiselts „Kalju" Nõmmel spordipäewa. Pidupäew algab hommikul kell 10 teatejooksuga ümber linna. Teatejooksust wõtawad osa Kaitseliidu, pioneerpataljoni, kaitseliidu, tuletõrje ja kooliõpilaste meeskonnad. Kell 1 päewal on sportlaste rongkäik läbi Nõmme kestri saatel spordiwäljale, kus rongkäigu pärast algab mitmesuguste järele algawad kergejõustiku-wõistlused. Kell 5 algab jalgpalliwõistlus üENõTO ja Kalju meeskondade wahel. Õhtul kell 8 on spordiselts „Kalju" ruumes auhindade wäljajagamine ja omawaheline kooswiibimine.

Loodetaw ilm

laup., 5. sept.

Keskmise kiirusega läänekaarte tuuled, muutlikku wirus, kohati hoowihma, temperatuur öösel kuni 10 ja päewal kuni 17 kr. sooja.

Ilmaülewaade reedel, 4 sept.

Eilne Lõuna-Skandinaawia madalrõhkkond täitudes liikunud Läänemere idarannikule, millelselles piirkonnas walitseb üldiselt pilwine ja wihmane ilm. Tugewam wihmapiirkond asus hommikul Läti ja Põhja-Eestis, Soomelahel ja Edela-Soomes. Madalrõhkkond weelgi süwenenud ja näib aeglaselt liikuwat Kesk-Euroopasse. Kõrgrõhkkonnad asuwad Islandi nimerel ja Ida-Wenes, Kesk-Euroopas ja Lõuna-Eestis walitseb endiselt soe ilm, Skandinaawias ja Soomes aga jahe ilm. Eestis oli eile keskmine õhurõhk 17—24 kr., öösel 13—17 kr. ja täna hommikul Läti ja Lääne-Eestis 13—15 kr. ning Ida-Eestis 17 kr. sooja.

Ei ole see Pommer.

Meid palub teatada Oskar Karli p. Pommeriga, elukohta Tallinnas, Malmi tän. nr. 4—3, teenimatu rem põllutööministeeriumis, et temal ei ole midagi selle Oskar Pommeriga, kelle kohta kirjutas meie leht kohtusõnumis, pealkirjaga „Saewaski omanik julide tüüpis".

Tartu „Eesti nädala" piduriüüs

Majandusministri ja koja esimehe retseptid rahwamajanduse elustamiseks.

(„Pwl." toimetusliikmelt Tartust.)

Akadeemilise Tartu rahwuslik „Eesti nädal" algas õnnelikku lopputuse tähe all. Hommikust kuni nädala ametliku awamisajani sadas peaaegu wahetult wihma. Septembrikuu karge wihm oli aga juwijest tardumusest wirgutwale Tartule otse wajalikeks karastuseks. Taaralinna tänawail tekitas wihmawaling tempolisea liikumisegi. Tartu kõniteedel ei patseeritud enam tawalise filosoofilis-järelemõtlikku rahuga, waid juba tõtati ülejala. — See oli sobiwaks sissejuhatuseks „Eesti nädalale". Sest „Eesti nädala" juhtlauseks ega lipukirjaks ei osutu enam oiwaline rahu — waid hiiüd wõitluselei Julgustaw üleskutse oma jõuallikate awastamiseks, omamaa kaupade walmistamiseks ning nende ostmise jugereerimiseks ebarahwuslikult mõtlewaile kodanikele. Säärase õilsa ülesande teostamine nõuab muidugi omajagu jõulist temperamenti ning ipris kõutawaks energia-lätteks osutus ses mainitud suhtes muidugi ka karastaw wihm.

„Eesti nädal" peetakse Tartus ühel ajal põllumajanduslikku näitusega, kus eriosakond tööstusele ja lennuasjandusele jne. Sisuliselt on mõlemad üks ettewõte. Organisatoorselt moodustawad aga mõlemad eriülesannetega üksjued omaette iseseisma käitise. „Eesti nädala" kui ideelise käitise ülesandeks osutub Made in Estonia kaupade reklaamimine ning nende teoreetiline kwaliteedi ja kwantiteedi tähtsuse selgitamine kogu rahwale. Põllumajanduslikku näituse kui enam majanduslikku ja proosalikuma käitise ülesandeks osutub näidata Tartus wiibijaile juba walmis-produkte. Seega täiendawad kaks käitist teineteist täielikult ja moodustawad lõppeks ühtse ettewõtte, mitte enam käitise, mille ülimaks sihiks hoolitsemine Eesti rahwa nüüdse ja tulewaste põlwede hea-käekäigu eest. Eks seda tunnista „Eesti nädala" paljutõotaw plakatki, millele trükitud „Eesti nädalast saagu Eesti aastal"

„Eesti nädala" heaks kordaminekuks on Tartus mobilisseeritud kõik organisatsioonid. Peale selle muidugi weel sõdurid, pritsimehed, õpilased, tudengid ja muu organiseeritaw element. Kui nädala ametlikuks awamisajaks, kella 4 p. l. taewa pilwed läksid lahku, lakkas wihmasadu ja päike paistma hakkas — siis andis esimene rongkäik Raatuseplatsile suundudes orkestri helide saatel juba „Eesti nädalale" piduliku ilme. Asjalikkust ja moderni tehnika waimu wanadele organisatsiooni-lippudele lisas juure waid maja katuste kõrgusel tiirlew lennuk.

Et „Eesti nädal" sõltuw näitusest ja näituse awamine sünnib päew hiljem, siis sellele wastawalt ei olnud ka Tartu ärirajoon, kaubahoowiga eesrinnas, päewal weel täielikus „Eesti nädala" rüüs. Aga õhtupoolikuks hakkas juba asi arenema ning õhtuks awati siin-seal päris maitsekalt ehitud waateaknaid. Haripunkti jõutakse muidugi alles reedel ja laupäewal — ajaks, mil saabub riigiwanem. — Raadioonu Moor Tallinnast oli ka kohal oma aparaatidega. Rahwast kogunes awamisplatsile rohkesti. Politsei Tallinna kolleegide eeskujul, jee on wist politseikooli stiil, tõmbas esialgu muidugi publikut eraldawa kõie mõnekümne meetri kaugusele häälekõwendajaist ja ametlikest kõnemeestest. Wahele jäi suur plats tühjaks. Aga lõppeks lasti rahwas siiski lähemale ning meeleolu tõusis kohe, sest nähti palest palesse nii majandusministrit Kaubandus-tööstuskoja esimeest ja teisi Tallinna härrasid, keda tartlastel pole wõimalus näha nõnda sageli nagu meie pealinlastel Tallinnas.

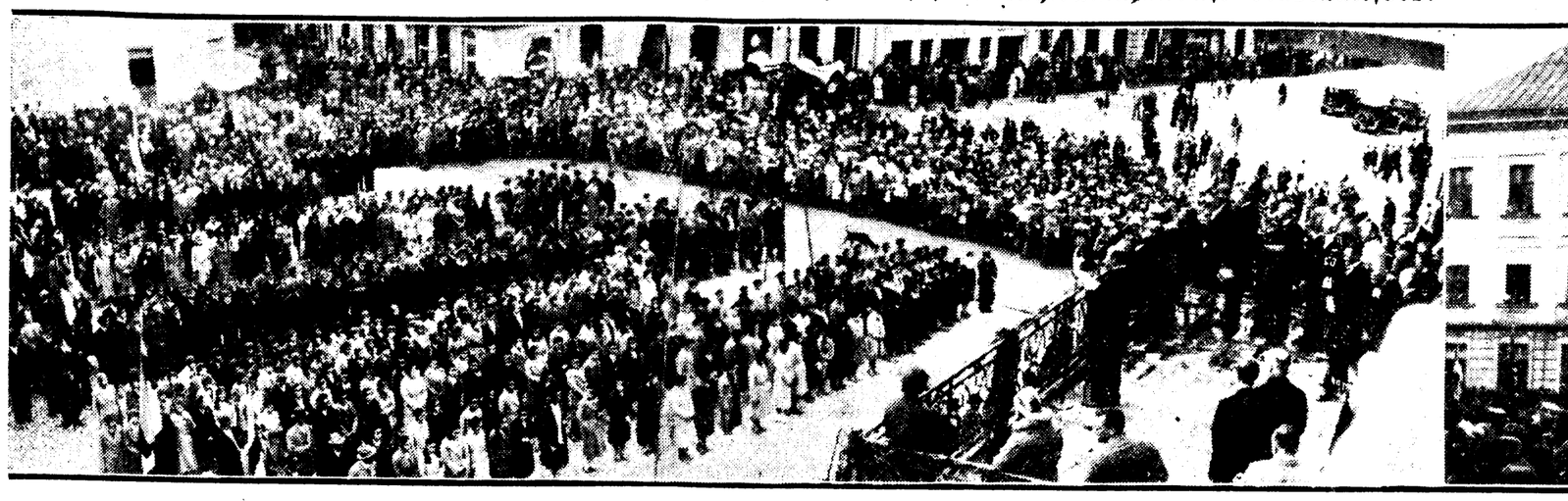

Publik Tartu Raekojaplatsil kuulamas „Eesti Nädala" awamiskõnesid. Rõdul kõnelejad. Paremal — „Nädala" „Igawene jõuallik" Raekoja

„Eesti nädala" awas

ergutawa kõnega noorsoo poole pöördes nädala komitee esimees R. Maim, kes ühtlasi palus wõtta sõna

majandusminister Pungal

nädala ametlikuks awamiseks. Minister Pung walgustas „Eesti nädala" tähtsust kahest seisukohast. Esiteks kõhustab praegu peetaw nädal hoolitsema Eesti tööstusrit selle eest, et kodumaa tooted olekšid kwaliteedilt head ning teiseks mõjugu „Eesti nädal" tarwitajaskonnasse pedagoogiliselt ses mõttes, et ta ei eelistaks wälismaa kaupu, waid mingisuguse harjumuse ja eelarwamise tõttu. Iga töö suurendab meie rahwa rikkust. Eesti majanduse ülesanne ei tohi piirduda üksnes sisseturu tarwete rahuldamisega, waid meie produktsioonist peaks jatkuma ka wäljaweoks. Sest alles siis saame tarwilikul määral rahuldada oma kultuuriliisi nõudeid, kui meie kaubabilansis ei näita ükši tasakaalu, waid juba teatawat ülejääki. Selle sihi saawutamiseks soowib minister „Eesti nädala" korraldajaile kõige paremat edu.

Ministri kõne lõppedes lauldakse hümni. Selle järele loetakse ette

riigiwanemalt saabunud telegramm

õnnesoowidega „Eesti nädalale".

Kaubandus-tööstuskoja esimees Puhk

pöördub kogunenud rahwahulga poole järgmiste sõnadega:

„Eesti nädala korraldamise idee pole weel kuigi wana, aga on annud siiski juba silmnähtawaid tagajärgi. Ärid saawad wäga hästi selle tähtwäärse algatuse tähtsusest aru ja on püüdnud jõudumööda kodumaa kaupade tutwustamiseks kaasa aidata.

Tegelik elu näitab, et wälismaad meile kaugeltki eeskujuks ei tarwitse olla. Wälislaubad on ainult teatawa määrani ja teatawatel eeldustel head. üldiselt tuleb sealt aga rohkesti kahklast, wahel ka pärib kõlbmatut. Wälismaa kaupade wäärtus langes koos majanduslikuriisi ilmsikstulekuga ning suure ületoodanguga. Pidades jahti turgudele, ei panda enam rõhku kaupade headusele.

Meie peame jõudma kord nii kaugele, et wälismaadest enam muud sisse ei tooda, kui seda, mida me ise walmistada ei saa. **On paat ja ülekohus oma maa ja rahwa wastu maksa wälisriikide tootjaile suuri summasid, mis rahuga meie enda tootjaile ning töölistele tasuks wõikid minna ja niiwiisi meie enda majanduslikku ringkäiku jääda.**

Muuseas näitab arwustik ka Eesti kohta, et Eestis peamine protsent tööta töölisi langeb tööstustöölliste arwele. Järelikult peab tööstuse arenemise eest hoolitsema, kui soowitakse majanduslikku kriisi wastu tõsiselt wõidelda.

Puudulikud tööolud ja ülearuse tööjõu tekkimine walmistab rahwale ja riigimajandusele suuri raskusi, sest wilets tööolude juures, eriti tööpuuduse juures, langeb rahwa ostujõud, wähenewad riigi tulud ja tekiwad riigikassa puudujäägid.

Maksukoormatus aga rõuseb. Kuigi riik ise saab wähe, tundub maksustamine sel juhul maksjaile ometi wäga rõhuwana, sest maksja sipleb kitsikustes. Kodanike meeleolu muutub kibedaks, tekib rahulolematus ja soodus pind igasugustele pahatahtlikele urgitsejaile äsitamiseks. Seda kõike peab ette nägema, selle wastu peab wõitlema. **Kodumaa tööstusele tuleb anda mõjuw kaitse!**

Milles kaitse seisab, on meile kõigile teada.

Tahan puudutada waid üht abinõu ja: **see on kodumaa tööstuse kaitse wäliskaupade sissetungi wastu õiglaste ning otstarbekohaste tollidega!**

Meil on käsitatud tolle peaasjalikuli riigikassa huwides, täpsemalt õnneldes — siskuse huwides. Aga sellega ei suudeta kaitsta tööstust. Ainult wiimasel kahel aastal wõib juba õnnelda enam-wähem teadlikuit ja tahtlikust kaitsetollide käsitamisest kodumaa tööstuse arendamise otstarbel. Kuid üldiselt seisame ometi weel wäga rookikul teel.

Peame paratamatult aru saama, et meie ei ole nii rikkad ja meie tööstus ei ole nii tugew, et wõiksime lubada endale wälismaiste tootjate hellitamist.

Milleks kanda näiteks wälisriiet, kui meie enda riidewabrikud wäga head ülikonna-, kleidi- ja pealisriiete-kangaid walmistawad?! Riidewabrikute kõrwal saadawad weel kõikkangrud maitsekaid, hea mustriga ning haruldaselt wastupidawaid kangaid turule, millised wõiksid wõistelda isegi Schoti kangastega.

Samuti on lugu nahaga.

Milleks kanda wälismaise päritoluga saapaid ja kingi, kui meil endil töötawad korraliku tehnilise warustusega nahawabrikud?

Ka metalliööstus on meil niiwõrd elujõuline, et suudaks rahuldada suurema osa kohapealsest tarwest. Ta kannatab ainult tellimiste puuduse all. Seepärast tuleb lugeda otse karjuwaks majanduslikuks ilekohtuks, et meil isegi sellisesid lihtsaid asju sisse weetakse, nagu kirwed, labidad, kõblad.

Nähtawasti ei tule meil meelegi, et iga penn, mis weereb wälismaale niisuguste kaupade eest, mida kodumaa enda ettewõtted walmistada wõiwad, oleks **otsekui tööta tööliste laualt nipitud** ja otsekui kuiste rahwamajandusest ning riigi rahandusest kõrwale heidetud.

Sissewoetollid kõigilt neilt kaupadelt, mida walmistatakse wõi wõidakse walmistada kodumaal, tulewad tõsta nii kõrgele, et wäliskaup kodumaa saadustega siseturul ei wõistleks.

Konsulid, olge wahwel! Hüüti wanas Roomas. Sedasama tahaksime hüüda tänapäew Eesti riigi seadusandjaile ja walitsuse liikmeile, kellest meie keskel wiibib praegu auwäärne härra majandusminister. Teil on palju tööd ja suur wastutus; keegi ei kahtle Teie head tahtmise ja kogenud mõistuse juures.

Kui juba suurriigid, isegi Inglismaa, sunnitud on oma tööstuse kaitseks radikaalseid wõtteid tarwitama, mis peaksime siis meie tegema?

Riik on ainult siis tugew ja isesseisew, kui ta majandus osutab elujõudu, kui ta tööstuslikult teiste eksploateerida pole.

Uskuge: **Niisama nagu ei ole isamaad ilma patriotismita, nii ei ole ka rahwuslikku majandust ilma kodumaa tööstuseta.** Seepärast kaitske meie tööstust, kindlustage talle wähemalt seegi kasin siseturg, mis meie rahwa arwu juures wõimalik.

Selitskonna oma asjaks jääb aga selle eest hoolitseda, et riigikodanikud kodumaa toodetest lugu peaksid, et nad teadlikud olekšid kodumaisest walmistusest, ja et nad selle wäärtust hindama õpikšid.

Selle jaoks, selle teadmuse tõstmiseks, on „Eesti nädala" korraldajad ja nädalate korraldamise mõtte algatajad palju wacwa näinud, leidlikkust üles näidanud ja head asja kõigi abinõudega edasi wiinud.

Mul on au Kaubandus-tööstuskoja esimehena neile selle hoole ja usinuse eest südamest tänu awaldada, ühtlasi **tänawusele „Eesti nädalale" head kordaminekut soowida** ja lõpetades oma kõnet, weel kord kaasmaalastele südamele panna, et niisama **nagu pole isamaad ilma patriotismita, nii ei ole ka rahwuslikku majandust ilma kodumaa tööstuseta.**"

Loetakse ette weel „Eesti nädala" manifest, mis ilmus meie lehes juba, ja algawad terwitusõned omawalitsuse tegelasilt ja teistelt. Esimene oja on seega „Eesti nädalast" lõpul. Rahwas walgub laiali äride waateaknaid silmitsema. Homme on tartlastel teine tähtis päew, sest siis saabub põllumajandusnäituselle hra riigiwanem.

Tja.

„Eesti nädala" kultuuriline osa.

K.-k. „Pallase" lõpetajate näitus awati.

Neljapäewal awati Tartus kunstikool „Pallase" lõpetajate tööde näitus. Seekordne näitus on poolametlikult wõetud ka „Eesti nädala" kaawa ning moodustab seega ühtse ilmega nädala kultuurilise osa.

Käesolewal aastal on k.-k. „Pallas" saatnud ellu wiis noort kunstnikku: maali alal — Erich Lepsi, Linda Tralla, Meeta Trautmanni ja skulptuuri alal Johannes Hirschi ning August Wommi. Ei tahaks nagu uskuda, et „Pallase" ruumid on täitnud oma töödega need wiis inimest. Wäljapanekuid on igatahes noorte kunstnike kohta aukartust ärataw arw — 108 tööd. Ulatuselt on seega näitus wõrdne ühingu näitustele — ent sisult?

Maali alal ainuke mees — Erich Leps — on esitatud 21 tööga — kõik õlimaalid. Ei tahaks öelda, et ta on kolmest maalijast kõige küpsem — kuna ta kõrwale asub täieõiguslikuna wärwikirewam, eluröömjam ja mitmekesisem Meeta Trautmann.

Erich Lepsi [illegible] karwaline hallitus [illegible] napäewa põlwe [illegible] põhjendatud etteh[illegible] jaid iseloomustab [illegible] on annud 9 port[illegible] nestunud, nagu [illegible] Pr. E. Stakise [illegible] Katariina osas [illegible] line, kuigi ta Le[illegible] röömsam. Teist[illegible] mängijad".

Teine maali[illegible] pannud 35 tööd [illegible] Tema, muidu il[illegible] reede juures on [illegible] Täiesti elaw ja [illegible] portree ning na[illegible] meele „Natüürm[illegible] hulka kuuluwad [illegible] enamiku juures [illegible] akwarelltehnikat, [illegible] aga wäga ilmeka[illegible]

Kolmas esin[illegible] tab eelmistega w[illegible] dagi — ta pole [illegible] kobamiis, siia-sinn[illegible] Tralla portreed, [illegible] raskepärased.

Skulptuuri [illegible] tunud asja, „Wä[illegible] portreid ja mõn[illegible] joonistused. Tei[illegible] sel esitatud 21 tö[illegible] portree, „Hr. R. [illegible] majoolikat ja mõn[illegible]

Käesolew lõ[illegible] järab ühtlase, kül[illegible] nii maalis kui [illegible] nautida.

Tartu ettewõ[illegible]

Õllehas „Livoonia".

Õllehas „Livoonia" asub Tartus Kalda tänawal ning on ajutatud 1896. aastal. Ta praegusele omanikuks on Hans Silbergleich. Õllehas „Livoonia" kuulub Tartu juremate tööstuste hulka, asudes, tehase erilaadse sisseseade kohaselt, täiesti selleks otstarbeks ehitatud hoonetes. Tehase sisseseades on praeguse oma[illegible] poolt suuremalt jaolt peale maailmasõja kõik uuendatud. Wabriku läbilaskewõime on praegu juba 10 tuhat puuda linnakseid aastas, s. t. umbes 45% A. le Coq'i wõimest.

Õllehas walmistab üldiselt tuntud heledat õlut „Pilseni" nime all ja uudisena käesolewal suwel müügile lastud musta õlut „Münchenі" nime all ja peale selle karastawat jooki keedetud mõdu.

Õllehase kõrwal töötab täiesti uute moodsate aparaatidega limonaaditehas, walmistades karastawaid jooke naturaal-mariamahladest.

Ettewõte töötab Eesti kapitaliga ning üheks ta tähtsamatest põhimõtetest on tarwitada õlle walmistamiseks ainult kodumaa otra, wõimaldades seega põllumehele küllalt tähtsa osa oma põllusaagist realiseerida kõrgema hinnaga. Meie Eesti kahetahuline oder on täisja kõlwuline õllewalmistamiseks, wähem sobib aga selleks nõijatahuline, miks talupidajad peaksid esimese sordi kaswatamisele rõhku panema. Käesolewa aasta uudseoder on jõudnud juba tehase ladudesse.

Õllehase kõrwal töötab ka kohwitehas, mis teotsenud juba üle 12 aasta, walmistades tuntud headuses wiljakohwi „Terwise" nime all. Tehase walmistuswõime ja otstarbekohaselt üksseadest annawad tunnistusi kolmel korral korduwalt sõjawäe warustuswalitsusele walmistatud sõjawäe aasta kohwitagawarad.

„Liwoonia" õllehas töötab 7 elektrimootori abil kogusummas 30 h.-j., millelt elekter saadakse Ulila jõujaamast.

Kindlustusselts „Eesti" uuenduste teel.

Hiljuti lastis kindlustusselts „Eesti" wälja uued lapsekindlustuse tariifid, mille peamiseks paremuseks asjaolu, et lapsewanema warajase surmaga lõpeb preemiamaksmine ning laps saab kindlustussumma olenematult preemiamaksja elueast kehtiwusest määratud tähtajal kätte. Kuna elukindlustuse üheks tähtsamaks ülesandeks on perekonna eest hoolitsemine, wäärib see need kodumaal eesmärkidelt tarwituselle wõetud kindlustuswiisid eriliit tähelepanu. Ka waremalt on t.-j. „Eesti" rikastanud meie kindlustusala moodsamate uudistega kindlustuswiisiide alal, nii et praegu ulatub selleti poolt pakutawate kindlustuswiisiide arw üle 20. Kuigi t. j. „Eesti" hakkas elukindlustuse alal teistest seltsidest hiljem töötama, kuulub ta suurel määral just tänu tariifide rikkalikule walikule portfelli omamise poolest praegu esimeste ritta.

Seltsi wälisorganisatsioon on mõni aasta tagasi ümber kujundatud moodsa äri põhimõtetele wastawalt. Eriliit tähelepanu on pöördud korraliku esindajatewõrgu wäljaarendamisele, korraldades agentide wäljaõpetamiseks kursusi, kirjastades instruktsioone ning andes wälja juba 3 aastat oma ajakirja „Eesti Kindlustus". Kuna t. j. „Eesti", kui ühistegeline ettewõte, taotleb peale kõige muu ka ideelisi ning rahwuslikke sihte, wõib selts lugeda oma kaastöölisteks kuhta kohtadel rea silmapaistwaid seltskonnategelasi. Organisatsiooni ümberkorraldusega on käiласes käinud ka ettewõtte edu ning seltsi tegewus on wiimase 3 aastaga kaswanud enam kui kahekordseks. Tegewuse suurusest pakuwad ülewaate järgmised andmed: 1. jaan. s. a. kindlustuste arw 133.887, kindlustuste summa Kr. 145.893.534,91, siikmeid üle 30.000. Seltsi rahasummad hoitakse kohtadel ligi 100 ühispangas.

Esimene Tartu wärnitsawabrik.

Wabrik asub Waksali tän. nr. 17 ja on ajutatud 1921. a. Siis töötas wabrikus 21 töölist ja wõis läbi töötada 80 puuda linaseemet päewas. Kuna kodumaa turg piiratud on ja wälisriikides wärnitsal kõrged kaitsetollid, siis ei jatku tööd terweks aastaks, waid wabrik seisab suwel.

Kauba kõrge kwaliteedi tõttu on wabrik oma saadustele — wärnitsale, linaseemneõlile ja õlikookidele — kindla turu leidnud.

Wärnitsat ja linaseemneõli on seni ainult siseturule müüdud, kuid käesolewal suwel murdetud tollwariifide tõttu naaberriikide [illegible] saaduisi eksporteer[illegible]

Õlikoogitoode[illegible] Peamised tarwita[illegible] samaa. Huwitab[illegible] rida wälisriike [illegible] wäärtuse pärast, [illegible] ride eest wälisõlit[illegible]

Linaseemne [illegible] põllumehelt wõi [illegible] Peale wärnit[illegible] rik wähemal määr[illegible]

ühing „Pi[illegible]

ühing „Põllu[illegible] tän. 14. Ta ajut[illegible] jate poolt.

ühingu peami[illegible] lupidajatele abiand[illegible] tuste puhul, nagu [illegible] talwe läbi, rahedõ[illegible] kumise juhtudel, lo[illegible] hpustega ja lehm[illegible]

Liikmespere [illegible] käesolewal aastal, [illegible] üle 4000 liikme [illegible] wastu.

Abiandmiseks [illegible] 20.000 kr., aga t[illegible] ja sissetulekud m[illegible] maisid.

Loomakahjude [illegible] üle 3000 kr. juu[illegible] jatele on ühing [illegible] joni sendi.

Wolinike kogu[illegible] maa saab 10 wol., [illegible] 4, kuna teised maa[illegible]

Nõukogu liik[illegible] pidajad.

DAANI

Viimase „Pä[illegible] toodud mõningad[illegible] möödunud aastal[illegible]

Et toodud a[illegible] me omalt poolt [illegible] mandusest.

Iga piimatal[illegible] a. keskmiselt 146[illegible] keskmiselt umbes[illegible]

Kahjuks puu[illegible] matus vastavad a[illegible] võrdlust tuua.

Keskmine pi[illegible]

Daa[illegible]
Eest[illegible]

(Kontrollkar[illegible] 1928. 1929. a. 223[illegible]

Piima oli too[illegible] miselt:

Daa[illegible]
Eest[illegible]

Keskmine v[illegible] oma või eest sai[illegible]

Daanis [illegible]
Eestis [illegible]

Viimaste ar[illegible] või kvaliteedist, t[illegible] remast müügikor[illegible]

Kahjuks ei [illegible] andmeid Daani [illegible] Samuti oleks olu[illegible] piimatoojale[illegible]

Nende andme[illegible] relda, missuguses[illegible] taja võistluse mõ[illegible]

Kuid juba eel[illegible] mine piimaand) l[illegible] eest saadud sumn[illegible]

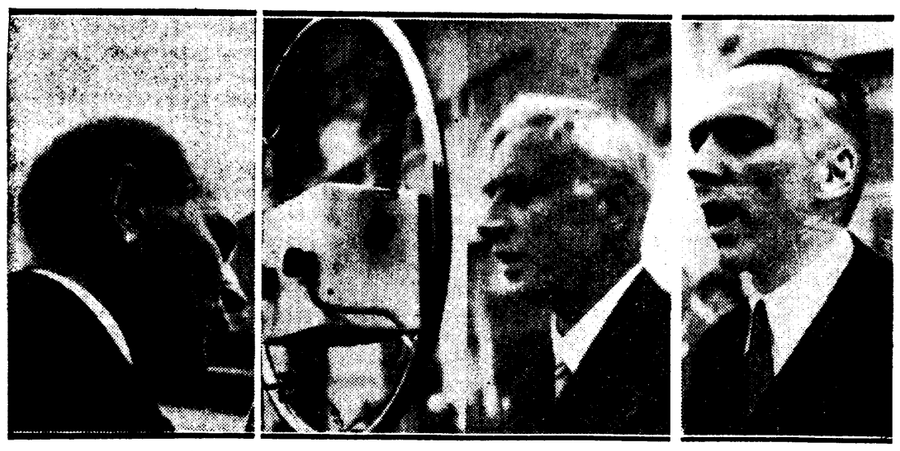

Awamiskõnelejad: „Eesti Nädala" esimees Maim, majandusminister Pung ja kaub.-tööstuskoja esimees Puhk.

Raamatukauplustes kihab elu.

Koolinoorsugu ostab õppewahendeid. Lugemikud. Wihud. Kaustikud.

Mis annate mulle kauba peale?

Õpilasil kuluwad alanud kooliaasta esimesed päewad õppewahendite muretsemiseks. Õpetajad ütlewad, milliseid õpperaamatuid ja kaustikuid tuleb osta, õpilased märgiwad kõik paberilehekesele ja pärast õppetunde algab rännak raamatukauplustesse. Enne seda tuleb kodus lahendada krediidi küsimus. Kehwemail õpilasil ei ole see kaugeltki kerge. Agulimajades wõib õpilase ja ta ema wõi isa wahel kuulda sageli järgmisi kahekõnesid:

„Täna palun raha: tuleb osta õpperaamatuid."

„Ega niiüd pole muud kui hakka raha wälja laduma. Palju neid raamatuid siis läheb?"

„Esialgu ainult neli."

„Neli raamatut korraga! Heldene aeg, mis nendega kõik tehakse? Neli raamatut... Mis raamatud need kõik on?"

„Tammani „Huwitaja", Adamsoni ajalugu, Maramaa matemaatika ja Puusepa keeleharjutused," wuristab wäike Jäss wõi Sass ja ema toob raskelt ohates rahapunga nähtawale.

„Uus kaustik, kolm wihku, sulepea ja pliiats läheb mul kohe waja," ütleb koolilaps. Ema annab raha ja räägib: „Enne kirjutasime krihmliga tahwlile, nüüd olgu lastel kohe juured wihud ja kaustikud ees. Kus mul õige kirjutajad wäljas! Aga waata, et sa raha ära ei kaota ja ära osta rebenenud lehtedega raamatuid!"

Poisu pistab raha koolega tasku ja wilab linna. Ei nüüd ole enam meeles kino ega salajane suitsetamine. Waja sooritada esimene tähtsam äriooperatsioon elus — õppewahendite ostmine. Kuidas tulewad õpilased sellega toime? Astun hetkeks Jaani tänawal asuwasse Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse („Päewalehe") raamatukauplusesse, kus õpilasi äriruum tubinal täis. Energilisemad trügiwad letile lähemale, teised ootawad järge.

Peab tähendama, et Tallinna õpilased wõtawad õpperaamatute ostmist asjaliku ja tõsise toiminguna. Ainult wäikesi 1. klassi õpilasi wõib kauplusesse näha ema käekõrwal. Teised ajawad äriasju iseseiswalt. Suuremad poisid ja plikad teawad juba peastki, mida waja osta. Saawad kauba ja maksawad kaubahinna kassasse. Seejuures osutakse täpselt arwutada ja mõni noor ostja ütleb juba raha andes, et nii ja nii palju saan ma tagasi.

Mõnikord on juhtumeid, kus pisike ostja unustab raamatu nime. Jälgin ühe säärase koolijunju esinemist kauplusesse. Poeb teiste wahelt läbi kui naaskel ja upitab nina üle leti weere.

„Noh, poisu, mis waja?" küsib müüja.

„Tahan raamatut."

„Missugust?"

„Niisugust roheliste kaantega ja mustad kirjad peal."

„Rohelise kaantega raamatuid on palju, kus mina tean, mis sulle waja?"

Müüja toob wirna raamatuid letile ja näitab neid ükshaawal. „Näe, seesama ongi!" hõiskab äkki poisi ja haarab rohelise kaantega raamatu.

Kui õpilased ostawad kirjutusmaterjali, siis antakse neile „Päewalehe" kauplustes pealekauba kingitusi. Wäikesed ostjad ei unusta siis müüjale, kes paneb ostetud kauba pakki, tuletamast meele, et mis annate mulle kauba peale. Noh antakse siis täitesulepäid, taskupliiatseid, märkmikke, sulepuhastajaid, pliiatsiteritajaid ja muud kribu-krabu. Eriti eelistawad õpilased n.-n. gloobus-pliiatsiteritajad. Need on miniatüürgloobused, mis on lahtiwõetawad. Õõike tera on gloobuse sees, kuhu jäätwad ka pliiatsiteritamisel laastud.

Kauplusest wäljudes näitawad õpilased üksteisele, mis keegi kingituseks wõi tauba peale saanud. Üks pisike poisi tegi oma õppewahendite pakki sorides „kohutawa" leiduse: Temale ei olnudki midagi kauba peale antud. Poisi oli äärmiselt õnnetu ja tormas kauplusest tagasi, kus deklareeris häälе wärisedes: „Mulle pole kauba peale midagi antud!?"

Selgus aga, et poisi oli pistnud kingituseng antud eseme tasku. Seda leides oli niiüd rõõmu laialt.

Kingitusi annawad „Päewalehe" raamatukauplused peamiselt kirjutusmaterjali ostmise puhul ja kingituse wäärtus oleneb ostetud kauba kwantumist. Poisid, kes omandasid täitesulepea, olid wäga õnnelikud ja uhked. Pisteti see ese kohe rinnatasku ja tänawal käies waadati wilks ja wilks, et kas wastutulijad ikka näewad ka, et siin kõnnib mees, kel täitesulepea wälgub taskus.

Kui waadata seda tungi ja trügimist raamatukauplusis, siis tekib küsimine, et kas ei oleks parem, kui koolijuhatajad juba paar nädalat enne koolitöö algust teeksid õpilastele teatawaks, milliseid õppewahendeid tuleb algawal õppeaastal osta. Siis teeksid paljud lastewanemad ja õpilased kõnesolewad ostud juba aegsasti ja koolitöö esimesil päewil ei oleks nii juurt segimist.

Tallinna teated.

Keskhaigemaja rawimismaksu kõrgendamine päewakorrai.

Päewamaks tõuseks 1½ krooni wõrra.

Hinna alandamise õigus linnawalitsusele. — Ettepanek läheb linnawolikogusse kinnitamiseks. — Tegelikud haigemaja kulud päewas 4 kr. 66 senti haige kohta.

Linnawolikogu kinnitas läinud talwel keskhaigemaja rawimismaksude normid, mille wastu protesteeris siseministeerium põhjusel, et riigi ja teiste asutuste kulul peetawatelt haigetelt wõetakse kõrgendatud maksu, see on 3 krooni asemel 4 kr. 50 senti. 4½ krooni oli minewal aastal tegelik kulu, mis läheb haigemajas maksma ühe haige ülalpidamine ja rawimine.

Samalaadilise otsuse tõgi omal ajal ka Wiljandi linnawalitsus ja see asi läks siseministeeriumi protesti põhjal kohtu lahendada. Selle kohta seletas riigikohus, et linnawolikogudel on õigus üldtariifides teha küll erandeid hinnaalandamise, kuid mitte kõrgendamise sihis.

Nüüd ootab Tallinna linnawolikogu otsust sama saatus, mispärast linna terwishoiuosakond wõttis päewakorda keskhaigemaja maksunormi ümberkorraldamise küsimuse. Wahepeal on riigiteenijate rawimismaksust jäetud suur protsent nende isiklikule arwele, mis raskendab riigiteenijate rawimist keskhaigemajas.

Läinud aasta haigemaja tulude ja kulude arwetest on näha, et iga haige ülalpidamine ja rawimine keskhaigemaja 3. klassis läheb maksma 4 krooni 66 senti päewas. Kui nüüd 1. septembrist alandada kõigile 3. klassis rawitsusel olijatele päewamaksu 4½ kroonilt 3 kroonile, tooks see haigemaja majapidamises kuni 1. aprillini 1932. a. puudujäägi suurenemise 19.170 krooni wõrra. Et linn juba selletagi keskhaigemajale tugewasti juure maksab ja uusi sissetulekuallikaid raske leida, ning lisatulusid ette näha ei ole, pani osakond komisjonile ette seisukohta wõtta.

Terwishoiukomisjon oma neljapäewasel koosolekul tegi osakonnale ülesandeks esineda wolikogule järgmise ettepanekuga:

Määrata üldiseks päewamaksuks 3. klassi haigetele 4 kr. 50 senti. Linnawalitsusele anda õigus teha hinnaalandust 3 krooni peale haigetele, kes rawimisel asutuste kulul, kes omakorda seisawad keskhaigemajaga lepingu-wahekorras.

On kawatsus seda ettepanekut wiia juba 16. septembri wolikogu päewakorda.

Kõhusoetõbi wõtab ähwardawa ilme.

Haigust tuleb ette üle kogu linna.

Tüüfuse ja paratüüfuse liikumist käesolewal nädalal kuni reedeni on registreeritud 10 juhtumit. Alates 1. augustist on tänini registreeritud: tüüfust 15 ja paratüüfust 30 juhtumit.

Üksikute linnaosade kaupa on kõne all olewad haigused jagunenud: 1. linnajaos 8, 2. linnaj. 5, 3. linnaj. 8, 4. linnaj. 13, 5. linnaj. 9, 6. linnajaos 1 ja Koplis 1 juhtum.

Nagu eeltoodud arwudest näha, ei esine kuskil kindlaid haiguspesasid, waid üksikuid haigusjuhtumeid tuleb ette üle kogu linna. Wõrdlemisi suuremal arwul on kõne all olewad haigused esinenud 4. linnaaos, misfugune linnaosa aga alati külgehakkawate haiguste suhtes eireas sammub.

Suurem osa haigetest on rawil haigemajas.

Rõhuwas enamuses on haigestunud nooremad inimesed — 18 kuni 30 a. wanuses, ja nendest õige suur osa ilma perekonnata isikuid ja majateenijaid. Haigetega kõneldes tuleb ilmsiks, et suurem osa neid on tarwitanud keetmata, puhastamata toiduaineid — eriti piima, mille tarwitamiswiisi hädaohu peale linna terwishoiuosakond on alati juhtinud tähelepanu.

Ka wõimalike batsillikandjate peale piimaärides on pöördud tähelepanu ja on wiimaste otsimine praegu käsil.

Terwishoiuosakonnas on saadawal tüüfuse ja paratüüfuse wastast waktsiini tablettidena suu kaudu immuniseerimiseks.

Piimamüügi korraldamine jällepäewakorral.

Lahtise piima müüki turul ei lubata.

Minewal talwel oli Tallinna Eesti Põllumeeste Seltsi peakoosolekul kõne all piimamüügi küsimus. Mitmed põllumehed nurisesid wäga praeguse korralduse üle ja koosolek otsustas esitada märgukirja linnawalitsusele. Otsuse teostamiseks ja materjalide kogumiseks waliti komisjon. See komisjon töötas wälja uue kawa piimamüügi alal ja esitas selle linnawalitsusele.

Märgukirjaga tutwus pikemalt linna loomaarst dr. Arras, kes ei saanud pooldada kõiki ettetoodud soowiawaldusi ja ettepanekuid. Näiteks näeb komisjoni kawa ette lahtise piima müüki turul, mis pole aga terwishoidlikult lubataw. Ka piima puhtuse alal wõib uus korraldus tagurpidi minekut esile tuua.

Linna terwishoiukomisjoni koosolekul neljapäewal harutati Põllumeeste Seltsi märgukirja. Ka komisjon ei pooldanud lahtise piima müüki turul. Komisjoni arwates tuleks turul ära keelata ka lahtise kohupiima ja hapukoore müük.

Mis puutub aga märgukirjas ettetoodud piimahinna reguleerimise wajadusse, siis pooldab seda komisjon täiel määral. Kui arwesse wõtta hindasid, mis karjakaswataja-põllumees koha peal piimast saab, peaks hind linnas märksa madalam olema. Praeguse hinna juures peaks ka põllumees rohkem saama; nüüd aga wõtawad piima turuletoimetajad ülearu kõrget wahekasu.

Hindade reguleerimise suhtes anti märgukiri tagasi osakonnale, kes selle küsimuse põhjalikult läbi töötaks ja wastawad kawad esitaks.

Eraisikud wõiwad tapamajas liha osta.

Linna tapamaja õues wõiwad eraisikud liha osta oma tarwituseks. Selleks tuleb wõtta kirjalik luba tapamaja juhatuselt.

Wesiwarustust uutel uulitsatel pikendatakse.

Linnawalitsus kinnitas Astri uulitsa weemagistraali pikendamise kawa. Töö läheb maksma 425 krooni.

Weerenni uulitsal ehitatakse ümber puhtawee-magistraaltorustik uute majade tõhal. Kulud 580 krooni.

Õitsew õunapuu Nõmmel.

Soojadel sügispäewadel tuleb mõnikord ette, et üksikud õunapuud õitsema hakkawad. Õitsewad puud, mis kewadel kannatasid kas röövikute wõi muu wea all.

Nõmmel hra Kermi aias on wiljakandja õunapuu õitsema hakanud. Pool wiljapuust on täis õunu, teine pool aga õisi.

Linna hoolealuseid haigemajades.

Maksuta rawimisel on linna hoolealuseid keskhaigemajas keskmiselt 22 isikut päewas, nakkushaiguste haigemajas aga 40.

Tarwitage
sulfurini
peakõõma wastu!
Saadawal igas apteegis ja rohukaupluses.

Õhtune eragümnaasium asub realkooli ruumidesse.

Linna kooliwalitsus andis awatawale õhtusele eragümnaasiumile loa maksuta kasutada realkooli ruume ja inwentaari. Inwentaari ja mõningate õppeabinõude rikete eest wastutab eragümnaasiumi juhataja dir. P. Sepp. Walgustuse eest tuleb maksa.

Sõtöökeelu järelewalwe.

Keelatud ajal töötati 4 ettewõttes.

Linna terwishoiuinspektorid teostasid augustis öötöökeelu järelewalwet pagari- ja leiwatööstustes. Käidi 54 ettewõttes.

Kontrollkäikudel ei pääsnud inspektor ja politsei efindaja 10 ettewõttesse öösel siiski. Ei töötatud 40 kohas, küll aga käis töö keelatud ajal 4 kohas, nimelt Kopli uul. 30, Imanta uul. 31, Liiwalaia uul. 42 ja 53. Kahe wiimase koha üle teatati terwishoiuinspektorile.

Maksuta õigusteadlikku abi.

andis augustikuus linna õigusteadline büroo järgmiselt: walmistati 204 kirja, 55 korda astuti kohtutes ette ja 358 korral anti nõu.

Maksulisi toimetusi oli bürool 168 ja tasu saadi 150 kr. 50 s.

Linna arstlik komisjon

käis augustis 10 korda koos. Läbiwaatusele tuli isikuid, kes soowisid astuda linnateenistusse, linnateenijaid ja nende perekonnaliikmeid. Üldse waadati läbi 47 isikut.

Kolinoorsugu heategewusse.

Walgelillepäewa puhuks esinesid tiisikuse wastu wõitlemise seltside juhatused kesk- ja kutsekoolide juhatajatele palwega, kutsuda üles oma õppeasutuse kaswandikke wanematest klassidest, et laupäewal peale koolitöö lõppu ja pühapäewal aitaksid kaasa korjanduse korraldamisele. Kogunemine wana waekoja alumisel korral.

Tuberkuloosiköned raadios.

Walgelillepäewa puhul kõnelewad raadios tuberkuloositrawi ainel Nõmme sanatooriumi juhataja dr. med. K. Willemi, reede õhtul kella 19.30 — 20 ja sanatooriumi arst dr. G. Thomson laupäewa õhtul kl. 19.30 — 20. Wiimane kõne on Saksa keeles.

Muusika Kadriorus.

Laupäewal ja pühapäewal korraldab noorkotkaste Põhja malewkond Kadriorus loterii-allegri õppewahendite soetamiseks malewkonnale. Loosidega wõib wõita wäga wäärtuslikke ning hinnalisi asju, nagu jalgratas, grammofon, suur kott suhkrut, kroonna-laudu, tarbeasju, maistusi, jalanõusid jne. jne. Iga neljas loos wõidab kindlasti. Kogu aja mängib sealsamas suur orkester, hoolitsedes ka nende eest, kes tahawad nautida wiimast korda sel tõusel wabaõhu-muusikat Kadriorus. Mingisugust maksu sissepääsu eest ei ole. Loos maksab ainult 25 senti.

Kõik need kellele kallis meie rahwusliku noorsoo kaswatus, ei jäta külastamata seda loteriid, pealegi kui tühise hinna eest wõib wõita ülihäid asju.

Maadlused.

Maadlejate ja kohtunike uppilend.

Neljapäewal maadlesid Emonds ja Gromow pooleli. Otsustawas heitluses wõitis Huhtanen mehhiklase Reglini 38. min. paraadiga kaksinelsoni wastu. Ägedas rappimises langesid maadlejad üle mati kohtunike lauale. Mitu kohtunikku ühes maadlejaiga lendasid maha, kusjuures rebenes näitelawal tagasein.

Peterson wõitis Benoldi 29. min. wiskega üle silla.

Tallinna Rahwaülikoolide Seltsi segakoor

algab jälle tegewust esmaspäewal ,7. sept., kell 8 õhtul linna poeglaste gümnaasiumi ruumes, S. Kloostri t. 16. Samal ajal katsetatakse seal ka häält uutel meesja naislauljail, kes soowiwad astuda koori. T. R. Ü. S. segakoor on wiimaseil aastail oma andeka ja energilise juhi T. Wettiku all osutanud eriti elawat tegewust, korraldades rea kunstiwäärtuslikke kontserte ja osa wõtes laulupäewadest.

Eelolewal talwel on ette nähtud eriti hoogus töö. Koor kawatseb weel enne jõulu esineda suurema kontserdiga „Estoonias". Peale selle alatakse nüüd kohe ka „Snöfridi" ettekandele walmistusega.

Gröönimaad San-Franciscole filmimas.

Ameerika naismiljonäri retk Daani eskimode juure.

Stokholmi saabus Gröönimaa ekspeditsioonist osawõtnud rootslane dr. Anrick, kes omal ajal teatas, kuidas ta norra laewa „Vesle-Kariga" külastas Ida-Gröönimaa okupeerinud norra rebaseskaswatajate kolooniat.

„Vesle-Kari" tegi Gröönimaa-reisi San-Francisco naismiljonäri miis Louise Boydi palkamisel. Palmide maa elanik miis Boyd, wallutatud ihast külastada kauge põhja jääwälju, sõitis mõne kaaslasega Norrasse, üüris siin laewa, palkas meeskonna ja kutsus rootsi õpetlase dr. Anricki ekspeditsiooni Gröönimaale kaasa tegema.

5. juulil sõideti Svolvaerist wälja ja 9. juulil saabuti Jan Mayen maale, kust jälle 4-päewase kiirreisiga jõuti Gröönimaale Holdvid Haabi juures. Gröönimaal weedeti terwe kuu fjordides ja külastati rannikut.

Dr. Anrck jutustab Stokholmi lehtedele, et suwi Gröönimaal on umbes nagu talw Egiptuses oma igawesti sinise taewaga. Sel matkal leiti uus gletscher, mille miis Boyd ristis „De Geersi" gletscheriks. Hiiglagletscher koosneb kahest osast, kuna teda poolitab lai maariba. Et teda ennem pole õhust awastatud, tuleb sellest, et keegi weel pole lennanud üle Ida-Gröönimaa põhjapoolse osa.

Laewal oli ühes miis Boydiga seitse reisijat. Miis Boyd on kirglik filmija ja päewapiltnik. Sõidu ajal ta seisis ööl kui päewal laewa sillal, klõbistas ja wõntas wahetpidamata. Tal oli kaasas kolm filmkaamerat, peale selle neli uusimat päewapildiaparaati ja üks alles turule lastud wärwifilmi-kaamera. Ta tegi üleswõtteid 1600 plaadile ja wõntas 12.000 jalga filme. All oli talle jätetud laewa peenim kajut elamiseks, kuid waewalt ta seal kunagi wiibis. Kui ta polnud sillal, siis ta oli oma „laduruumis", tekile ehitatud kabiinis, kus ta kaamerad olid üksteise kõrwal ankrus. Reisijad ise hoidsid rullumise ajal laewaosadest kinni, kust keegi kindlamaks pidas. Miis Boyd oma piltidega muidugi mingit äri ajada ei mõtle. Nad on kõigepealt mõeldud ta intiimsele tutwusringkonnale eitekandmiseks San-Franciscos.

Sel matkal oli weel teinegi idealistlik joon: ta polnud mingi jahirekt. Ehkki miis Boyd Norras ja Daanis oli hankinud jahiload, ei läkitatud laewalt ühtki kuuli Gröönimaale ühe reisija, mr. Whitrey suureks kurwastuseks. Sest mr. Whitrey oli nimelt Gröönimaa eriteadlane, oli omal ajal olnud Peary ekspeditsiooni liitu ja hankinud oma püssiga ekspeditsioonile toidumoona. Nüüd „Vesle-Karil" uut Gröönimaa-reisi kaasa tehes ta pidi rahulduma selle kahe jäätarniga, mis laewa meeskond laskis maha pakkjääl.

Jaht Gröönimaal on omaette peatükk. Eskimod loomulikult lasewad maha ja püüawad, mis nad oma ülalpidamiseks wajawad. Wälja arwatud biisamrotid. Raske on ülemusel Scoreby jaamas neile selgeks teha, mispärast nemad ei wõi biisamrotte lasta, kui Devold (Ida-Gröönimaa wallutaja Norrale) ja ta kolm meest wõiwad tappa nii palju biisamrotte kui nad tahawad oma koerte ja sinirebaste toitmiseks.

Ainsad eskimod, keda miis Boydi reisiseltskond Gröönimaal kohtas, olid need, kes elaiid Scorebys. See on uus jaam ja teda poleks üldse olemas, kui mitte aurik Daanist siin ei käiks aastas kord elanikke toidumoonaga warustamas. See on siin paljas ja lage maa, kiwi kiwi peal, mille wahelt mõned rohukõrred ajawad päid. Pole siin kuski põõsast näha. Hütid on Daani riigi poolt puust ehitatud ja eskimodele kingitud, kuid tulcohu pärast eskimodele on keelatud end neis muuga walgustada kui traaniga. Põletispuid triiwib meri eskimodele Siberist, kuid Scorebys saawad eskimod ka kiwisüsi. Kaewandust siin ei ole, kuid on selle eest puhas looduse warandus. Muudkui wõta kirwes, mine murdu ja raiu.

Rahwas on lõbus, lahke ja igari abiwalmis. Ise nad hiiüawad end „kaiadeks", mis tähendab gröönimaalasi. Üks mees tahtis wäga teada, mis see sõna „eskimo" peaks tähendama, mis ta wõõraste juurest ühejärge kuulis. Eskimodega tuli rääkida märgikeelt, sest nad ei oska oma ülemuse, daanlaste, keelest muud kui „hea" ja „jumalaga".

Üks neist tuli dr. Anricki juure sobitama wahetuskaupa. Tal oli ilus, woolitud peaga oda käes. Ta löi endale wastu pürse ja ürles: „Hoser, hoser!" Ta tahtis dr. Anricki pürse ja sai need.

Eskimode hütid on elamiseks muštad ja laewakajutid oli reisijad tüüdanud. Nad tõid oma magamiskorid maale ja heitsid randa üksteise kõrwale pikali. Ilus oli lamada loojenematu südaööpäikese all, ei ühtki kärbest ega tõuku rahu ritkumas.

Scorebys on ka kirik ja õpetaja. Õpetaja on Lääne-Gröönimaal seminaris käinud ja Islandi piiskopi poolt ametisse õnnistatud. Tal on 15 last ja lõbus raine, kes kannab weel rahwariideid, kuid suitsetab sigarette. Piiritusjookide wedu Gröönimaale on waljusti keelatud. Gröönimaal maandumiseks peab olema Daani walitsuse luba. Nii ei saa maale tuua ei piiritust ega haigusi.

Tallinna sadam

3. septembril.

Sisse klaaritud: Eesti aurikud „Kalewipoeg" segakauba ja reisijatega Stokholmist, „Eestimaa" segakauba ja reisijatega Kuresaarest, „Pakri" kiwijõega Hullist. Soome aurik „Viola" segakauba ja reisijatega Helsingist. Saksa aurik „Orla" segakaubaga Breemenist. Briti aurik „Colinton" tühjalt Horsensist. Saksa wedurlaew „Fairplay XIV" pukseeris tankpraami „Fairoil" bensiiniga Hamburgist üle Pärnu. Eesti pukssiir „Edith" pukseeris praamid nr. 1 propsidega ja nr. 2 põletispuudega Waistest. Eesti mootorpaadid „Wasa" wanawasega Osmussaarest, „Roja" tühjalt Spithamnist ja „Suli" tühjalt Paldiskist. Soome mootorpaat „Stava" tühjalt Helsingist. Eesti purjekad „Salme" põletispuudega Tõstamaalt, „Linda" põletispuudega Kärdlast, „Welli" laudadega Pärnust, „Wal" küttepuudega Spithamnist, „Juno" käiadega Korlandist, „Metartus" tellskiwidega Loksalt ja „Welli" laudadega Pärnust. Eesti mootorpaat „Mai" põletispuudega Loksalt.

Wälja klaaritud: Soome aurikud „Suomi" reisijatega Helsingi ja „Ebba Munck" segakauba ja reisijatega Helsingi. Poola aurik „Chorzow" warraraua ja puuwillase riidega üle Helsingi Gdyniasse. Eesti aurik „Dagmar" segakauba ja reisijatega Kärdla. Eesti mootorlaewad „Helja" tühjalt Luidele, „Wasa" tühjalt Osmussaare ja „Hildana" segakaubaga Kärdla. Soome mootorpaat „Stava" tühjalt Helsingi. Eesti purjekad „Almar" segakaubaga Rifholdi, „Baldik" tühjalt Kärdla ja „Hulda" segakaubaga Spithamni ning „Olga" segakaubaga Spithamni.

Tallinna apteekide öölwalwe.

Reedel wastu laupäewa:

J. Koitmetsa ja O. Tusti apteek, S. Pärnu mnt. nr. 22, tel. (2)34-36. Ed. Matsoni apteek, Riguliste tän. nr. 5, tel. (2)21-52. E. Thubergi apteek, W. Pärnu mnt. nr. 21, tel. (2)19-94. E. Urmi apteek, W. Tartu mnt. nr. 28, tel. 308-55. R. Wallneri apteek, Narwa mnt. nr. 24, tel. 304-27. Haigekassa apteek, Tatari 15, tel. (2)31-66. Alaline öölwalwe.

Laupäewal wastu pühapäewa:

G. Gnadebergi ja E. Leydeni apteek, S. Karja t. nr. 4, tel. (2)19-88. A. Jõõksi apteek Paldiski mnt. 2, tel. 431-18. Linna apteek, Jaani t. nr. 6, tel. (20)4-41. Linna 2. apteek, Tellisskiwi t. 40. Tel. (2)34-42. H. Mikheimi apteek S. Tartu mnt. nr. 47. Tel. 308-42. Haigekassa apteek, Tatari 15, tel. (2)31-66. Alaline öölwalwe.

Politsei ratsareserwi wõistlused.

Pühapäewal peetakse Tallinna hipodroomil politsei ratsareserwi wõiduajamisi. Wõistlejad jagunewad kahte gruppi ja wõisteldakse esimesel wõistluspäewal kiiruse peale. Distants 1200 m.

Kummalegi grupile on 3 auhinda wäärtasjades (hõbe).

Politseinikud wõistlewad igaüks oma hobusel. Wõistlused peetakse wäheldamisi traawiwõistlustega. Algus kell 3.

Walgelill kutsub ja kohustab.

Täna ja homme korjandus tiisikuse wastu wõitlemiseks.

Tallinnas korraldawad kohalised tiisikuse wastu wõitlemise seltsid täna ja homme walgelillepäewa kaubikorjandusega, kuna korjandus lehtedega kestab järgnewa kuu sisse.

Korraldajad esinewad seltskonnale üleskutse ja palwega, toetada tiisikuse wastu wõitlemise tööd wõimalikult wastutulelikult.

Tuberkuloosiküsimus on meil palju tõsisem kui seda üldiselt arwatakse. Eestis wiib tiisikus iga aasta keskmiselt üle 2.600 inimese hauda nende õitsewas eas. Meil on suremus tiisikusie kolm korda suurem kui Daanis ja kaks korda kõrgem Saksamaast. Eriti kurblooline on olukord Tallinnas.

Tuberkuloos wõib tabada meist igaüht , nii noori kui wanu, mitte ainult kehwa, waid ka jõukat. Enese, oma ligemise kui ka kogu rahwa kaitseks kutsub ja kohustab walgelillemärk täna ja homme.

Tiisikuse wastu wõitlemise selts Tallinnas.
Eestimaa tiisikuse wastu wõitlemise selts.

Nõmme teated.

Hädaabitööd. Linnawalitsus küsis eelseiswateks hädaabitöödeks krediiti kogusummas 20.500 krooni. Selleest rahast läheks Wabaduspuiestee prügitamise tööde jarkamiseks 3000 kr., liiwamägede mahawõtmiseks linna tänawail 5700 kr., maade kuiwatamiseks 10.000 kr. ja õmblustöödeks 1700 kr.

Peale selle palutakse Wabaduspuiestee silluiamise töödeks ja materjali ostuks wäljaspoolt hädaabitööde krediite 11.000 kr. Puiestee prügitamine on mõeldud kuni Kiiu tänawani.

Linnawalitsus palub teedeministeeriumi lasta teha hädaabitööde krediitidest Nõmme-Stroomi tee ja teise paari roobaste mahapaneku Nõmme jaamast Pääskülani.

Ulakad pinke lõhkumas. Politsei tabas ööisel kaks noormeest — Peetri ja Kreegi — kes kangutajid Rahwapargis maa seest wälja jinna asetatud pingi ja tassiisid selle Pärnu maanteele. Linnawalitsus palus wõtta süüdlased wastutusele.

Uus määrus uute majade kohta. Linnawalitsus kokkuleppel politseiga pani maksma määruse, mille järele uutesse majadesse ja korteritesse ei kirjutata enne elanikke sisse, kuni pole esitatud linnaarhitekti tunnistus, et korterid on elamiskõlwulised. Sellega tahetakse hoida ära kinnitatud ehitusplaanidest kõrwalekaldumisi, aga samuti ka tulude warjamisi kinniswaramaksu eest.

Wiimasel ajal on läinud moodi pöörangute ümberehitamine korteriteks. Seda tehakse talaja ja selle juures jättes tähele panemata tehnilised ja terwishoidlikud nõuded. Nii awastati hiliuti seesugune korter Lääne tänawal majas 32. Nüüd andis selle maja omanik linnawalitsusele üles 30 maja, kus samasugune seaduswastane ehitus olewat wiidud läbi. Muidugi ootawad neid kõiki ebameeldiwused.

Kiri toimetusele.

Palun lahkelt järgmistele ridadele ruumi lubada.

Teie lehes nr. 237, 27. augustist s. a. ilmus kirjutus „Ilus partii suguemiseid Eestist Wenesse", millega selles osas palun öendada, mis puutub meie saatkonda Moskwas. Üldtähendatud kirjatükis õneldakse, et sigade ostmine N.-Liidule olewat sel põhjal raskendatud, et „meie esindus Moskwas sellele asjale juhtuwat täiesti eitawalt".

Kõigepealt loen tarwilikeks tähendada, et juba sügisel 1930. a. sai minule Moskwas teatawaks, et N.-Liit on otsustanud wälismaalt oma sowhooside tarwis osta kuni 400.000 suguemist. Samuti oli teada asjaolu, et Riias ja Kaunases majandusministeeriumid wastawate torgpredstwotega kokkuleppeid sigadeostu kohta Lätiit ning Leedust on sõlmimas. Kõna et saatkond oleks Tallinnast juhtnööre nõudnud, astuti otsekohe Nõukogude walitsusega läbirääkimistesse ning näidati, et ka Eesti wõib wäga hästi N.-Liidule müüa suguemiseid. Nowembrikuus teatas wäliskomisjariaat wastuseks, et kaubandusliikule eiindajale Tallinnas on korralduse tehtud suguemise ostu asjus Eesti walitsusega ühenduse astuda. Kõigest sellest informeeris saatkond ministeeriumi.

Saatkond ei ole ka pärast seda nii wälis- kui ka majandusministeeriumilt saanud mingiisuguseid juhinõõre selles küsimuses. Kui mõni kun selle järele Nõukogude walitsus oma asjatundjad sigadeostu korraldamiseks Eestisse tahtis saata, andis saatkond wiibimata nendele iiskutele oma wastutusel sõiduload, ehk küll wastaw kord nõuab järelepärimist siseministeeriumilt. Et järelepärimine harilikult sõiduloaga rädala- paari wõrra wiiwitab ja et saatkond weendunud oli, et suguemise ostu küsimus meile majanduslikult tarwiline, sellepärast faldus seekord saatkond kõrwale ümmini juhtnööridest.

Ma wõiksin weel lõpuks nii palju juure lisada: maikuus olin ametisõidul Tallinnas. Wiibisin tol korral riigikogus, kui kaubanduskrediidi seaduse oli päewakorral. Mul tuli mitmele opositsioonimehele, kes selle seaduse wastu kõnelesid, seletada tema wajadust.

Jul. Seljamaa.

Teater ja muusika.

Riia Wene Draama

külaskäiguetendused algasid „Saksa teatris" läinud neljapäewal ja sellega awati ka Tallinna teatrielu uus algaw hooaeg. Sest see, mida nädal warem „Estoonias" pakkus Brasiilia rewüü, ei tule teatrielus pidada ja külastajad olid juhuslikud.

Riia Wene Draama etendustel on kindel koht meie linna teatriie elus ja laiwakunsti sõbrad ootawad neid teatud kunstielulise põnewusega. Oli siis ka päris isendastmõistetaw, et saal oli pealtwaatajaid tungil täis.

Külalised on seekordsete etenduste repertuaari koostanud kõigiti mitmekesise: me näeme siin rahwuswahelisi uudisteoseid, millede menukus nüüd paljude rahwaste teatreis päewakorral; me näeme siin Wenemaa Nõukogude aegseid näidendeid ja ei puudu ka Wene waremad peaaegu klassikalise kuulsusega teosed, nagu Tschehowi „Kirsiaed".

Esimesena mängiti ameeriklaste näidendit — Menkeri ja Hopkinsi „Näitlejaid". Sellel näidendil on wiimaseil ajul olnud paljudes suurlinnades wäga elaw minek, sest näitlejate elu sisemine maailm on tugewasti erinew hariliku kodaniku omast ja wõib pakkuda palju põnewusi nende kontrastidega, mis näitlejate tunneteelus erilises pingulolekus. Publikut, kes näitlejaid waatleb ja naudib nende lawalisis esinemisis, huwitab wäga see, mis sünnib lawa taga, mis sünnib näitlejate hinges nende koduses ja omawahelises elus.

Näidendis arendatakse kahe näitleja armastusküsimust. Provintsi wäikeses warieteelaadilises teatrikeses on koomik-akrobaadiks andeline noormees. Ta töölise ellu palju ei sobi, tal puudub aktualiteet iseloomus, et elus wõita, ta wõidab südameid waid lawal esinedes. Ta on abielus sama teatri tantsitariga, kelle südames on palju inimlikku õrnust ja ka armastuse wankumatust. Noormees on paljusid armastanud, aga armastus naise wastu osutub ainukeseks ankruks, mis ta ande suudab waos hoida ja talle jõudu annab süsteemi pidamiseks elamises. Saatus wiib armastajad lahku ja mees kaotab tasakaalu eluks. Naine, wankumas küsimuste wahel, kas lahkuda oma akrobaadist ja abielluda rikka wäga sümpaatliku karjapidajaga, walib tee tagasi lawale, et ühes olla sellega, kes temalegi kõige armsam ja et aidata jalul hoida inimesi, kes ilma armsama toetuseta kokku wariseks.

Sisult üsna tawaline näidendikene, kus hingeliste probleemide juurdlemine lihtne, aga wälisteis kujudes, miljöös, küllalti erutaw suudab olla. Ja see tugew tundelisus osalise halemeelsusega, mis teosest läbi tungib, on sarnane, mis wiimaseil aastail tõusu näitab ja otsitawaks on saanud isegi paremates filmides. See on kahtlemata osakene sellest uuest hingewinklist, mis näib hoogu wõtwat uue inimese küllalt materialiseeritud hingelaadi muutumises. Sarnane sentimentaalne omadus pole sügawalt juureldaw. Ta on kergesti iseenesestmõistetaw, ta elab ju kõigis ikkagi üsna tugewasti. Selle tunde kaasaelamine ei nõua erandlikke pingutusi ja seepärast moodne publik saab seda mõnuga nautida. Nii on „Näitlejail" laiemate hulkade ees menu kindlustatud ja ka mõistetaw.

Peaosas, koomik-akrobaadina, esines hra J. Jurowski, keda tunneme mitmekesise ja jõulisema näitlejana juba mõnda aega. Ta kodunemud tehnikas ja wärwikõllases hingejõus kujunes koomik-akrobaat õrnaks ja südamlikuks meheks, kellel on teadmine oma andest, kes aga sellega kunagi ei poseeri. Wõtkem kontrastid tema awaldusis — lahkumise kõhmetus naisest, kui läheb pealinna suurele kohale. See katkeline sõnaahtrus, weidi waluline hajameelsus teotsemises ja niiskusest läigatawad silmad — Jurowski meisterlikult kinnitas kauaks meie südameisse lahkumise-traagika äratundmise. Moment joobnud pea ja südamewalu kaksikmuusikast tundus jõulisena, aga kui see mõndagi pealtwaatajaist ei haaranud, siis wist küll ülemängimisest, wõi aga sellest, et me oma walusid ei ela kõik mitte sarnase wenelaselise ekspressiiwsusega, waid meil suure walu wäljendused sageli awaldutwad pingutawas tagasisurumises.

Üsna kaua pole meid küllastanud enam pr. L. Stengel. Sellel näitlejannal on üsna menukas nimi ja nüüd ta esines tantsijanna osas. Imponeeriw tujult, wirtuooslik mängult, sarmikas mõjult, nii ta on ikka olnud, nii oli ka nüüd. Südamlikkus, tema esimene joon, ja paljuwõimud seltskondlik oskus tundmusi walitseda — nii ta andis meeldiwa kuju. Ta kahtlemata sisemisis elamusis pole esmajärguline jõud, ta pluss basecrub wälisel oskusel tugewamini. Selles näidendis ettetulewa tantsu osa sai temale kunstilisels kõmistusels ja töi tõsisesse momenti hetke ja nähte, mis seisis tublisti teises järgus ja sellega koomiliselt mõjus.

Eriti meisterlikuks kujunes hra Dolohowi mäng rikka karjapidaja osas. See osa iseenesest on wäga tühine, aga hra Dolohow tegi temast wäärtuse — inimlikkuse, taktsi, tagasihoidlikkuse kehastuse päris imewäärse peenmängulise loomingu abil.

Publik awaldas näitlejaile kestwat kiitust.

R. K.-P.

„Estoonia" teater.

Hooaja awaetendus „Estoonias".

Täna hooaja awamiseks esietendusele tulewas Giordano ooperis „André Chénier" on kaastegewad: Karl Otš (nimipartii), Olga Torokoff-Tiedeberg, Karl Wiitol, Bernh. Hansen, K. Pappel, A. Kusminina, W. Weigart, A. Kikas, J. Willart, H. Üuli, K. Raag. Suurendatud koor ja suur arw abijõude statistidena. Lawastus: Hanno Kompus, muusikaline juhatus: Raim. Kull, ballettmeister: Rahel Olbrei, dekoratsioonid: Aleks. Tuurand, kostüümid: Nat. Mey.

Nii kõsjades kui ka uusehoidjate käes on müügil kawad ooperi sisuselgitusega, mis teoie tegewustiku jälgimisel juureks abiks.

Algus täpselt kell 8 õhtul. Publiku enda huwides palutakse tungiwalt hoiduda hiljastumast, sest etenduse alates suletakse saaliuksed ja hilisematel tulijatel wõimaldub sisespääs alles esimesel waheajal.

Homsest peale on etenduste algus jälle tawalisel ajal: kell ½8 õht. Homme päewast etendust ei ole. Õhtul Hugo Hirschi operett „Dolly", mille menu läinud hooaja lõpul oli nii suur, et etenduste jatkamine uue hooaja alul kindlasti on teretulnud wäga suurele osale Tallinna operetipublikust.

Esmaspäewal ainukordselt Gounod' ooper „Faust".

Teatribüroo.

Draamastuudio Kosel ja Woosel.

Enne ülemaalisele ringreisile asumist korraldab Draamastuudio teater eelolewal laupäewal wäljajõidu „Jiri roosiga" kaheks etenduseks Harjumaale.

Laupäewal, 5. sk., on etendus Kosel ja pühapäewal, 6. sk., — Woosel. Etendustele järgneb tants kohal. tuletõrjeseltsile korraldusel. Eelmüügi järele otsustades wõib ennustada head ja rohket osawõttu.

Riia Wene Draama.

5. septembril „Mina tapsin", Maurice Rostand'i näidend. Lawastus — Rudolf Ungern. Tegewad: J. Bulatow, E. Buntschuk, A. Wõrubow, E. Dolin, M. Saharowa, O. Lewitskaja, E. Rüdberg, W. Swobodin, A. Tschaadaewa, W. Schahhõwskoi ja G. Kremenetski.

Raadio

Laupäewal, 5. septembril.

Tallinn. 15.30 Päewauudiseid. — 15.45 Ajaniitaja-öiendus. Lõpuks heliplaate. — 16 ülekanne Tartust. — 18.30 Teateid ja grammofonimuusikat. — 18.50 Päewauudiseid. — 19 Lastetund. — 19.30 Dr. G. Thomson: Kopsu tuberkuloosi hügieeniline ja dietiline rawi. (Saksa keles.). — 20 Kontsert. Juh. md. Art. Krull. Orkester: Smith, marss „Löwi". Ketelbey, Sülide walss. Nessler, meloodia oop. „Säkkingi trompetist". Joyce, Unelm-walss. Schérte, Tinasõdurite wahtparaad. Strauss, awam. op. „Metslane". Lindsay-Theimer, intermetso „Fenia". Toselli, serenaad nr. 2. Sooloettekandeid tsellol — August Karjus. Orkester: Morena, pop. „Kabarees". Blon, Marss.

21 ülekanne Tartust. — 21.05 Wana tantsumuusikat heliplaatidelt. — 21.30 ülekanne Tartust. Lõpuks kuni 23 moodsat tantsumuusikat heliplaatidelt.

Tartu. 14.45 Grammofonimuusikat. — 15.30 ülekanne Tallinnast. — 16 Reportaaži tööstuse-, kaubanduse-, põllumajanduse-karnewaal-rongkäigust. — 16.30 Paul Kanarik: Eesti näitusest. — 17 Muusikat ja reportaaži näituselt. — 18 „Eesti nädala" rändkõne. (Dir. A. Simm.) — 18.30 Teateid ja grammofonimuusikat. — 18.50 ülekanne Tallinnast. — 21 Ilmateade ja ajanäitaja-öiendus. — 21.05 ülekanne Tallinnast. — 21.30 Reportaaži „Eesti nädala" tõrwikute rongkäigust. Kõne mag. Kant'ilt. Lõpuks kuni 23 moodsat tantsumuusikat. heliplaatidelt.

Königswusterhausen. 7.30—8.30 Berliini eeskawa. — 11.35 teated. — 13.05 kooliraadio. — 14.30—15 Berliini eesk. — 15.50 laste töötund. — 17 pedagoogiline raadio. — 17.30 kontsert. — 18.30—21 loengud ja tunnid. — 21 wanad jaued tantsud. — 23.20 teated, ilm., sport. — Lõpuks kuni 1.30 Berliini eeskawa.

Berliin. 7.30 wõimlemine. — Lõpuks kuni 9.15 kontsert. — 11.10—12 teated. — Lõpuks kuni 13.50 grammof. — 13.30—15.00 teated. — 15 helifilmidest (grammof.). — 15.55—16.20 te

Nikolai Päts 60-aastane.

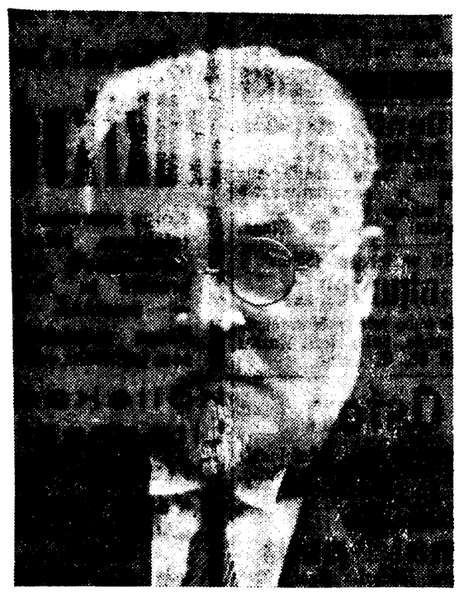

Apostliku koguduse sinoodi abiesimees Nikolai Päts on sündinud 5. septembril 1871. a. Wiljandis ehitusmeistri ja põllumehe pojana.

Algharidusе sai Pärnu linnas ja eriharidusе Riia waimulikus seminaariumis, mille lõpetas 1894. aastal.

Waimulikus ametis on olnud preestrina Tännasilmas ja Räpinas, kus ta ka Wõru- ja Walgamaa praostina awaldas laialist ja mitmekülgset tegewust, osa wõttes seltskondlikust ja hariduslikust tööst.

Agara töömehena wõitis N. Päts nii laialdase usaldusе terwes maakonnas, et mõisnikud teda 1905. a. tahtsid wälja saata. Rahwa usaldus jäi aga muutmatuks ja 1917. aastal waliti N. Päts Wõru maawalitsusse liikmeks haridusosakonna juhatajaks. Ta wõis jatkata tööd hariduslikes organisatsioones.

Enamlased areteerisid N. Pätsu ja ta kannatas ka okupatsiooni ajal tagakiusamist.

1917. aastal walitud Riia piiskopkonna poolt Moskwa ülewenemaalise kiriku konsiliumi saadikuks, nõutab N. Päts ühes professor A. Kaelasega Eestile ap.-õigeusu kiriku iseseiswuse alusе — esimese eestlase-piiskopi Platoni, kes hiljem enamlaste poolt tapeti.

Wabadusõja alul asutab N. Päts „Ühistöö" Pärnus. Pärnust kutsutakse N. Päts „Ühistöö" juhatusse Tallinna.

1920.—1924. aastani töötas N. Päts riigiraamatukogu juhatajana ja reorganiseerijana.

Tallinnasse asudes walitakse 1919. a. N. Päts ka apostliku kiriku walitsuse juhiks ja loojaks, kus ta selles asutuses tänapäewani töötab.

1919. aastast walitakse N. Päts Tallinna uue Eesti Siimeoni koguduse waimliseks juhiks ja kogujaks, kus ta tänapäewani koguduse elu korraldab.

Haapsalust.

Hädaabitööde kawa on kooslatud. Hädaabitöödeks on Lääne maawalitsus eelolewa talwe iaoks kindla kawa walmis töötanud. Hädaabitöödega tahetakse ehitada kaks silda, üks Tiinuse mõisa juure Silla-Poti teele ja teine Silla alewiku juure Risti-Wirtsu teele. Samuti tahetakse ehitada Allika sillale puust kandekonstruktsioon senise kiwikaare asemele. Haapsalu linnawalitsuse hädaabitööde kawa on alles koostamisel.

Lastewanemad nõuawad uut algkoolimaja. Algkoolide lastewanemad pidasid 2. septembril linna raekojas koosoleku, kus hakati käredalt nõudma, et linn muretseks lastele paremad kooliruumid. Tõepoolest ongi kõik algkoolid mitmesse wäikesesse majja laiali pillatud. Lähemas tulewikus jääb seisukord wististi endiseks, kuna edaspidi linnal on kindel kawatsus ehitada ühine suurem koolihoone kõigi algkoolide tarwis.

Läänemaalt.

Sepikoda süütas kuurihoone. Kesknädalal süttis põlema Oru walla Linnamäel elutsewa Aleksander Nurga päralt olewa kuurihoone laudkatus. Tuli sai aiguse kuuri kõrwal asuwa sepikoja plekt-korstnast wälja lennanud sädemeist. Leegid suudeti warsti kustutada. Kuurihoone oli kindlustamata.

Hiidlased Saaremaad wallutamas. Pühapäewal peetakse huwitaw taktikaline õppus Hiiumaa malewkonna ja Saaremaa malewa Leisi malewkonna allüksuste wahel. Hiidlased koonduwad pühapäewa hommikul Sõru sadamasse, kust tungiwad üle Soela wäina Saaremaale. Nende ülesandeks on enda alla wõtta Triigi sadam ühes asundusega ning wallutada Oitma küla. Õppuse üldjuhataiateks on Lääne malewa pealik major A. Reinhold ja Saare malewa pealik major R. Linnsi.

Wirumaalt.

Uus sild Kulgu jõele.

Teedeministeeriumi weeteede walitsus kawatseb ehitada Kulgujõele uue silla, mis juba aastaid on seisnud ülekäiguks kõlbmatu. Silla ehitamiseks saadakse krediiti tulewal aastal riigi eelarwe korras.

Sõduri enesetapp.

Neljap. homm. poos enda üles 1. diwiisi soomusrongide rügemendi ajateenija Johannes Graup. J. Grambil oli sekeldusi kohtuga, mis arwatawasti põhjustas enesetapmise.

Autoõnnetus. 3. sept. juhtus Jõhwi-Pagari teel autoõnnetus. H. Kose sõitis autoga Jõhwist Pagari asundusse. 9 klm Jõhwi alewist tekkis roolirike ja sõiduk lihutas täie kiirusega wastu telefonposti, mis purunes. H. Kose pääsis põrutusega, kuna kaasõitja sai kergemaid wigastusi autoklaasi-killudest. Omaniku kahju tõuseb mõnelesajale kroonile.

Hädaabitööde kawa. Narwa linnawalitsus on koostanud üldjoontes talwiste hädaabitööde-kaw. Kawatsusel oli wiia läbi rida töid heakorra alal, millest mõned õige suured ja kulukad. Kawa järele tuleksid maksma kawatsetawad tööd 55.000 krooni.

Petserist.

Kärarikas wolikogu koosolek.

Teatawasti laskis Petseri linnawalitsus maha lõhata end. linna wiinapoe wolikogule teatamata. 9 linnakooliniku nõudel oli 1. septembril kutsutud kokku erakorraline wolikogu koosolek selle asja arutamiseks.

Koosolekul waieldi kaks tundi, ilma et tagajärgi oleks olnud. „Ekspastor" Puusepp, kes praegu linnanõunik, tungis kallale wastaserakondlastele ja lubas neil apteegi lendama panna.

Koosolekul ei olnud juttugi tõsisest tööst. Sõimati üksteist kõrtsmikuks ja isehakanud õpetajaks.

Esitatud ettepanekuist ei saanud üksi enamust, ja juhataja lõpetas koosoleku linnapea ettepaneku hääletamise aial hääletajate loobumise tõttu. Ainult linnapea sai oma ettepanekule ära anda hääle.

„LASTE RÖÖM"
on laste parem sõber!

Tartust.

Hõbedawargus. Öösel wastu 3. septembrit on wargad Tiigi tän. 31 Eleonore Weissi korterist sisemurdmise teel wiinud ära riidekraami ja hõbeasju 597 krooni wäärtuses.

Politseipeeglist.

Päewane warguste-seeria. Kriminaalpolitseile teatas Hendrik Märtsing, et temal Kaupmehe tän. 5 kuurist warastati sibulaid ligi 5 krooni wäärtuses. — Artur Höpkeril warastati W. Tartu mnt. 12 korterist hõbeuur ja raha. Kahju 52 kr. 70 s. Wargad olid tunginud korterisse föögi akna kaudu, murdes akna lahti. — Marie Kurelil warastati Uuel turul autost palit, mille wäärtus 120 krooni. — Johann Mälkowil warastati Manceshi tän. 1 wõõrastemaja kontorist kulduur ja raha. Kahju 165 kr. 50 senti. Wargad olid tunginud kontorisse läbi lahtise akna. — Tatjana Siimanil warastati Kadrioru mererannal ujumismajast riided ja kohwer. Kahju 50 kr. 10 senti. — Woldemar Hamanil warastati W. Ameerika tän. 46 aiast pirne 30 krooni wäärtuses.

Sai mehelt pekfa. Aida tän. elutsew Anastasia H. kaebas politseile, et tema mees August pekstud teda käte ja jalgadega.

Jalgrattaga aknasse. Wakfali puiesteel elutsew Nikolai Kompe kaebas politseile, et jalgrattur Julius A. sõitnud jalgrattaga tema äriaknasse, wigastades seda. Kompe, kes hindab oma kahju 8 kroonile, süüdistab jagratturit ettewaatamatult sõitmises.

Sõiduauto ja omnibuse kokkupõrge. Neljapäewal põrkasid Korsebue ja W. Kalamaja tän. nurgal kokku sõiduauto nr. A—343 ja omnibus, mille number teadmata. Kokkupõrkel sai auto wähemaid wigastusi. Kahju hindab autoomanik Friedrich Tents 35 koonile. Õnnetuse põhjustas libe tee järsul käänakul.

Kallaletung tänawal. S. Tartu mnt. elutsew Georg E. kaebas politseile, et Mõigus elutsew Walter K. tunginud temale Walgel tänawal kallale ja rebinud lõhki tema pluusi ja särgi. Kaebaja palub wõtta kallaletungijat wastutusele teoga auhaawamise pärast.

Jalgrattur jäi auto alla. S. Kompassi tän. elutsew Akulina Lepiku teatas politseile, et sadamas Baikowi sillal sõitnud temale tagant peale sõiduauto nr. A—989 sel ajal, kui ta jalgrattaga sõitis... Auto paisanud Lepiku tänawakiwidele, mille tõttu Lepik saanud wigastada paremast jalast.

Kukkus teellingilt maha. Endla tän. elutsew Otto Treiberg teatas politseile, et ta kukkunud Liiwa tän. maja nr. 15 remonttööde juures kolme meetri kõrguselt teellingilt alla ja saanud tugewasti põrutada. Kaebaja siibidistab majaomanikku nõrga teellingi püstitamises.

Jäi auto alla. Neljapäewal toodi Greiffenhageni haigemajja rawimisele Narwa mnt. 83-b elutsew Karl Mihkelson, kes 39 aastat wana. Mihkelson oli Narwa maanteel jäänud sõiduauto nr. A—38 alla kuljunres

Tallinna kesk[illegible] ülema ameti[illegible]

Täna pühitseb Tallinna ke[illegible] Sperrling[illegible] oma 25 aasta[illegible] gimajade alal.

Ta sündis Tartus, kus lõ[illegible] lejärele astus ta kohaliku wang[illegible] leiametniku[illegible] sept. 1906. aasta[illegible] töusis ta silmapaistwate adminis[illegible] wangimaja ülema abi kohale. [illegible] metari ta Riia keskwangimaja [illegible] ta üle 1. aug. 1910. aastal W[illegible] maks, kellena teenis 1. weebr[illegible] oli ta kuni 1. juulini 1923. aa[illegible] ülemaks, kust toodi üle Tallin[illegible] maks.

Oma wasutusrikkal kohal[illegible] wäga täpne ning kohusetruu, [illegible] tutulelik mitte ainult wäljaspo[illegible] waiju diglusemõõtmisega tegi [illegible] tal murdusid mõned rinnakondi[illegible] autojuhti wale suunas ja eten[illegible]

26 autojuhti wastutusele. [illegible] lubamata kiirusega sõitmise eest [illegible] le ja mootorrattajuhile. Kõik 2[illegible] tulikule wastutusele.

19 joobnut arestimajja. [illegible] politsei arestimajja tänawal l[illegible] rahu rikkumise eest Tallinnas 1[illegible] olekus sõitu.

Wastutaw toimeta[illegible]
Wäljaandja Tallinna Ees[illegible]

Tööotsimised

Intelligentne proua
otsib kohta
pansioni wõi majja (keetmisesta), räägib 3 kohal. keelt. — Teat. Süda tän. 3—1.

Saaremaa neiu palub
teenistust
restorani wõi söögimajja ettekandjaks wõi kokaabiks. On enne sel alal teenimud ja omab head tunnistused. — Kirj. sst. „K. 27".

Intelligentne proua
otsib kohta
puhwetisse wõi pagari juure, räägib 3 kohal. keelt. — Teat. Süda tän. 3—1.

Neiu
soowib kohta üksiteenijaks wõi passijaks, on enne teeninud, wõib ka maale. Kirj. sst. „156 Peebi".

Wilunud
kellasepp,
lauaaegse praktikaga, wajab kohta. Wajalised tunnistused olemas. Koha asupaik pole tähtis. Teat. pal. saata Jakobsoni tän. 10—24, Tallinn.

Iseseiswalt keeta oskaja
maaneiu
palub üksiteenijaks. Omab tunnistused ja teeb kõiki majas ettetulewaid töid. Kirjad sst. „Paluja S."

Palun
modistikohta
kübarategija juure. Kirjad sst. „Palun 7895".

Korralik neiu palub maja-
teenija kohta
Nõmmele; on tunnistus olemas. Teat. sst., „Nõmme 25"

Daamid, tähelepanu!
Sisseostunud, haritud daam õmbleb hästi ja odawasti kleite, ihu- ja woodipesu, wõib ka wälja õmmelda käsitsi ja masinal. Lokib ja manikuurib kokku 85 snt. Soowikorral tulen koju. Teat. aadr. sst. „Sine q'ua non"

Aus ja korralik, lapsearmastaja
maaneiu
palub lasteh oidjakohta wõi üksteenijaks, kus saab õpetust perenaiselt. On rahul kõigega. Kirj. sst. „Paluja 100+1".

Lasteta perekond wajab
kojamehekohta,
teeb ka osalisi remonttöid. — Teat. sst. „A. 5+8".

Härrad,
kas leidub teie hulgast, kes wõimaldaks noorele naisterahwale mingit tööd? Teat. sst. „Kärmas tööle".

Soowin
passikohta,
nõudepesijaks, kokaabiks wõi maale. Teat. sst. „Ei põlga tööd 8596".

Korralik abielupaar soowib
kojamehekohta;
teeb kõikt remonttöid ja tunneb keskkütet. — Kirjad sst. „Kojamees 7902".

Pikaajalise praktikaga bilansiwõimeline
raamatupidaja
otsib kohta. Warem töötanud ärijuhina, korrespondendina jne. suuremates ja wäiksemat. töösts- ning kauband.-ettewõtetes. Pakkum. palut. sst. „Usaldataw 8598".

Neiu,
heade soowitustega, soowib perenaisekohta linna wõi maale. Wõib ka äris müüja olla, on sel alal teenimud. Kirj. sst. „Perenaine 7901".

Noor, aus neiu
soowib kohta
laste juure wõi üksiteenijaks. Tunnistus olemas. Kirjad sst. „Aus neiu 8643".

Ömblejad!
Noor neiu soowib käealuseks. Kirj. sst. „Hoolas 8642".

Usiaw, wanem
teenija
soowib kohta. Keedab iseseiswalt, omab soowitused. Teat. Kopli tän. 47—8.

Noor, kena wälimusega, mitte-joodik
keiner
otsib tööd, wõib ka ukseh oidjaks olla. Kautsjon wõimalik. Teat. sst. „Mitte jooja".

Korralik, haritud, üksik
neiu
palub perenaiseabi kohta (rahulikumasse perekonda) wõi mid. muud. Räägib keeli, oskab keeta, ei põlga tööd. Lepib wäikese palgaga. Teat. sst. „Kodune 8731".

Korralik
maanoormees
soowib sepa juure poisiks wõi kuhugi rauakauplusse; on ennemalt sel alal töötanud. Kirj. sst. „Korralik 7924".

1. liigi
auto uht
otsib kohta, pikemat aega omnibuseliini sõitnud, teeb remonte, on karske, head soowitused ja tunnistused. Teat. sst. „5500"

Üksik maaneiu
soowib kohta
majateenijaks; on enne teeninud. Kirj. sst. „Ustaw 7919".

Keskealine wene mees,
kiwiõhkuja,
otsib kiwiõhkumis-, kiwitahumis- ja uulitsasillutustöid, on oma rõõs wilunud. Pakk. kirjal. sst. „Kiwiõhkuja".

17-a. tütarlaps
soowib äriõpilaseks, on ennem äris teeninud, omab head soowitused, walitseb kohalikke keeli. Teat. sst. „Äriõpilane".

Aus Saaremaa neiu
palub kohta üksiteenijaks, laste juure, restorani nõudepesijaks, ettekandjaks, ei põlga tööd, wõib äraõiduks, on tunnistus. — Pal. kirj. sst. „Saaremaa neiu 7920".

Korralik abielupaar soowib
kojamehekohta
Kirjad sst. „Kojamees 8753".

Korralik, keskealine naisterahwas palub
teenijaks
üksiku härra juure. Kirj. pal. sst. „Ustaw P."

Noor, haritud
neiu
otsib õpilaskohta apteeki, kontori wõi äriisse müüjaks; tunneb ka raamatupidamist ja masinakirja. Teat. sst. „W. H. + 24".

Aus, korralik, keskealine naisterahwas soowib
teenijaks
wõib ka pesu pesta. Kirj. sst. „Puudustkannataja 19×19".

Soowin
üksiteenijaks
passikohta wõi restorani nõudepesijaks, wõin käia oma korterist. Teat. sst. „25×25".

Noor, haritud
neiu
otsib kohta ettekandjaks wõi numbritubadesse, on nõus ka äraõiduks, walitseb kohalikke keeli, kauemat aega sel alal teenimud. — Kirj. sst. „Restoran 8768".

Merimehed!
Kes wõimaldaks noorele, haritud neiule laewale stewardessikoha, wastutaksks kahe nädala teenistus. Kirjad sst. „Wilunud ettekandja 8767".

Wajan
teenistust.
keedan hästi, õmblen, oskan kõiki majatöid. Kirj. sst. „Wilunud 8786"

Wilunud
kellasepp,
lauaaegse praktikaga, wajab kohta. Koha asupaik pole tähtis. — Teat. pal. saata Türi, Paide tän. 8, H. Erman.

Noor, sümpaatne, haritud ja keelewalitseja preili
palub teenistust
puhwetisse wõi äriske müüjannaks. Wilunud mõlemal alal ning omab soowitused. Teat. kuni 10. sp. sst. „Energiline+ wilunud".

Wanem teenija
otsib kohta wäikes. perekonda wõi üksiku juure, tunnistused olemas. Lai tän. 29—4.

Lasteta abielupaar soowib
kojamehekohta
wõi wäikest 1-toalist korterit, Teat. sst. „Kojamees 865".

Keskealine abielupaar soowib
kojamehekohta
on enne kojamees olnud. Tunneb kõiki remonttöid. Teat. sst. „Aus kojamees + 55".

Soowin mingit
õhtust tööd
wähese tasu eest — passikohta, kraamima wõi üksikõit mis alal. Wilunud ka käsitöös. Kirj. sst. „Korralik 8629".

Noor, wene
teenija
soowib kohta üksiteenijaks. Hea tunnistus on olemas. Hollandi põikt. 10—7.

Korralik, 1. liigi
autojuht
soowib kohta üksikõit miesugusele autole, kas maal wõi linnas, tunneb hästi remonti. Kirjad sst. „Ustaw 85".

Maaler
otsib tööd, teeb igasugu maalritööd odawasti ja korralikult, ka sildtöid wõtab wastu. Töö eest wastutan.— Tornimäe tän. 9, krt. 2.

Õmblejа.
soowib majja tööd, teeb kleite, mantleid, ka poisikeste ülikondi, wõtab ka kodus tööd wastu. — Liiwamäe tän. 33—5.

Aus, korralik, wilunud
rätsepatööline
soowib tööd. Kirj. sst. „8649"

Wilunud
pesunaine
soowib pesukohti. Kollane tän. 8—5.

Karske
Bilu noormees.
kes tunneb kõiki talutöid, soowib tulla sulaseks. Pakkum. sst. „Karske — 101".

Aus Hiiu tütarlaps palub
mingit tööd
majja. Rahul kõigega. Kirjad sst. „Hoolas 8699".

Laagrimantliõmblejа
palub kohta. Kirj. sst. „244+ 8706".

Kuupalk
sellele, kes soowitab töökale neiule koha haigemajja teenijaks Kirj. sst. „Wiimasest kohast soowitus".

Noor, intellig. preili
soowib kohta
kas kondiitriäirisse, passikohale wõi üksikõit mis alal. Kirjad sst. „—20".

Kaks ausat, korralikku, keskealist neidu soowiwad
teenistust
ei põlga ühtki tööd, — kas passikohta, wõi majateenijaks, on tunnistused olemas. Kirj. sst. „15—25".

Korralik
teenija
soowib kohta. Keedab iseseisw. ja hästi. Omab head tunnistused. Räägib kohal. keeli, tunneb ka õmblemist. Kirjad sst. „Nr. 8718".

Ustaw, keskealine
wenelanna
soowib pesukohti majades. — Kirj. sst. „Wenelanna".

Korralik
juukselõikaja
neiu soowib kohta. Teat. sst. „4".

Tööpakkumised

Waja teenijat maale
wäikes. majapidamise. Tulla 5. sept. kl. 10—12 homm. W. Tartu mnt. 2—5 (hoowis).

Wilunud müüjat,
noormeest, kes 3 kohal. keelt tunneb, kohe tarwis. — Tulla walmisriieteärisse „Dernier Cri" — Harju tän. 29.

Üksik kinniswarade omanik wajab
teenijaks-perenaiseks
13—21-a. wirka, aufa mineswikuga maaneidu, kel huwi majapidamise ja äri wastu. Kirj. kuni 10. sept. sst. „Aus + X."

Tarwis
karlast
linna ligidale maale. Soowit. oleks naisterahwas wõi tütarlaps. Kaub. 4. sp. kl. 7—8 õ. Luha tän. 41—5.

Lapsehoidjat
tarwis Willardi tän. 9—5.

Lapsehoidjat
tarwis wanema lapse juure.— Teat. laup. kl. 2 p. l. Paldiski mnt. 40, Waariku poodi.

Korralik tütarlaps wõi üksik wanem härra saab hea koha paremasse soliidsesse äirisse, kui wõimaldab laenu osanitule wäljamaksuks
200.—2500 kr.
Laen kindlustatud. Äri asub prowintsis. Soowikorral kojt ja korter. Teat. sst. „Soliid äri 8600".

Waja käealust,
kes laagripalitutöös wilunud. Teat. sst. „1865".

Wajatakse korralikku, puhtust armastajat
üksiteenijat
Harku tän. 28—2, Nõmmel.

Karjast
tarwis. Kaub. 5. sp. kl. 2—4 Lutri tän. 27—5.

Head keetjat
waja, kes enne söögimajas keetnud. Narwa mnt. 28—1.

Nõudepesijat
tarwis restorani „Silwa" — Nõmme, Raudtee tän. 64.

Tütarlast
tarwis 2-a. lapse juure. Prii tän. 12—4.

Aus, ustaw, lastearmastaja
naisterahu as
leiab teenistuse tallu Keilas. Kaub. 5. sp. kl. 11—2 Kauba tän. 6—10.

Tüdrukut
tarwis maale. Kaub. Kopli t. 42—1.

Wajatakse haritud
neidu
laste juure ja perenaiseabiks. Tulla ainult laup. kl. 5—7 p. l. Nõmme, Wabaduse puiest. 57 (maja aias, 2. korral).

Heade soowitustega 1. klassi
tööjõudu
naister. üliriiete alal, meester. wõi naister., kohe tarwis. — Imanta tän. 10—2.

Kingseppa
tarwis laste jalanõude ümberpöördud tööle. Tina tän. 22.

Wilunud
keemil. puhastajat,
kes on ka klantspesutriikija, tarwis Polgu tän. 13.

Rätsepp
(meester.), täiesti wilunud, laagripintsfaltu- ja -palitutöös, tarwis töötuppa. Tondi tän. 16-b—12 (wiimane trammipeatus).

Kuduisid
suka- ja sokitööle tarwis, töö alaline, wõib ka maalt tulla. Korter sealsamas. Teat. Suur Tartu mnt. 35—10.

Lastega perekond wajab korralikku, puhast
üksiteenijat.
kes iseseiswalt keedab ja kõiki majatöid teeb. Tunnist. wõi soow. end. teenistuskohast tarwiline. Toom-Kuninga tän. 3, krt. 3, kl. 4—8 ja 10—12.

Müüriseppi.
krohwijaid, waja Woolu ja Lahe tän. nurgale.

Maale talusse
sulast
tarwis. Kaub. Toom-Kooli t. nr. 9.

Tarwis
paar tislerit
üht oma pingiga ja riistadega, ja sadulsepa õppipoissi. Koidu tän. 42, kl. 6—7.

Nooremat taluneidu, keda huwitab aiandus ja wäike talu, waja
pärisperenaiseks
üksiku noorema peremehe juure. Kaub. 5. sp. kl. 9—12 Suurel Tartu mnt 46, hoowis

Wilunud
baaridaami
tarwis rest. „Manon", Wiru tän. 13.

Pesunaist
tarwis kuupalgale. Niguliste tän. 7, „Ideal".

Wajatakse wilunud, korralikku noort
üksiteenijat.
Läbi räät. S. Karja tän. 2—6, 2 treppi üles.

Üksik poisimees wajab maale wanemat
teenijat
kes keeta oskab ja muid maatöid tunneb Teat.: Leesmendi raam.-kaupl., Paides, „Poisimees".

Kohe tarwis õppinud, korralikku, puhast
teenijat-perenaist,
kes kõiki talus ettetulewaid töid teha oskab. Kaub. kuni pühap., 6. sept., Kadrina, Undla wald, Tokolopi külas, Tisleri talus.

Teenijat-perenaist
kes oskab talitada loomi ja keeta sööke, tarwis maale tallu. Üksik. kuni 4. sept. õh. hotellis „Imperial", tuba 10, wõi kirj. sst. „L. M. 8758" kuni 15. septembrini.

Tarwis iseseiswaid keskütte- ja wesiwarustus-
töölisi
ning õpipoisi. Tulla kl. 7 h. Kalkpargi tän. 7.

Filmikontor wajab kohalikke keeli walitsejat
õpilast,
wanadus 16—18 a Teatada sst. „16—18".

Korralik noormees wõib
saada koha
kino „Kunglas". Wanus mitte alla 17 a. Küsida pärast kl. 5 õh. kino „Kunglas".

Teenijat
tarwis linna ligidale maale. — Kaub. Luise tän. 14—1.

Wajatakse wäljaõppinud, wilunud
paberossipakkijaid.
Ilmuda a.-s. „Laferme", Pirita tee 6-b.

Kuduja wajab
õpilast,
wõib ka wäljaõppinud olla. — Ülem-Luha tän. 6—11.

Osawaid
krohwijaid
wälisieale kohe tarwis Kunderi tän. 6.

Karjast
waja tallu, linna läh. maale. Kaub. laup., 5. sept., kl. 9—10 homm. Wäike Tartu mnt. 18, Joh. Kulli jalanõudetööstus.

Worstiwedajat,
wilunut, waja. Tingimused: 8%, hobune kastiga firma poolt. Soowit. on wene keele teadmine. — Tulla kl. 5—7 Koppel, Bekkeri teh. 57, „Mironia".

Tarwis tugewat
kärupoissi
müübiitööstuse, S. Tartu m. 47-a, hoowis.

Weoautojuhti
kiiresti waja maale. Kaubelda Wabriku tän. 9, majaomaniku juures.

Korteriotsimised

Kuni 2-toalist
kontoriruumi
otsitakse kesklinnas. Pakk. sst. „Kesklinn 7882".

Wajan 1—2 toa ja kööga
korterit,
kas nüüd wõi edaspidi. Teat. sst. „Kindlad käijad".

Korralik, lasteta abielupaar soowib wäikest
tuba
plidiga wanakraamituru ümbruses. Teat. sst. „Sooja müüriga".

Waja
korterit
1 suure wõi 2 wäikese toaga, ühes kööga ja elektriga. Teat. sst. „Kuduja 8531".

Kindlas teenistuses, intellig. (lasteta) abielupaar wajab päikesepaistelist, kõigi mõnujustega, mõbleeritud
tuba
Teat. sst. „S. W."

Wäike, waikne, kindlas ametis käija perekond wajab
korterit
— 2 tuba, kõk wõi tuba kööga, soowitaw 2. linnajaos. — Teat. sst. „Korralik 7911" all wõi telef. 429-41, kuni kl. 3.

Soowin 1-toalist
korterit
wõi tuba waheseinaga. Teat. sst. „7893".

Wajan 1- wõi 2-toalist
korterit.
Teat. sst. „Ametmehed 1×2".

Soowitakse
wälkest töökoda
ahjuga. — Teat. sst. „101+ 8592".

Wajan wäikesemat
korterit
Teat. pal. sst. „Metallist".

Wajame
korterit
3—4 toa ja wanniga 15. sept. wõi 1. okt., soowitaw Wenturu läheduses. Kirj. sst. „Arimees nr. 3".

Kiires korras wajan
korterit
ühe toaga wõi ühe toa ja kööga. Teat. sst. „Korter 8620"

Waikne abielupaar, 1 lapsega, soowib
korterit
— 1 tuba wõi waheseinaga. — Teatada sst. „ühes hinnaga 8625".

Lasteta abielupaar wajab 1-toalist
korterit
wõi tuba eraisisekäiguga. — Pakk. sst. „Call".

2-liikmel. perekond otsib
korterit
tuba plidiga wõi kööga. — Teat. sst. „Korter 8681".

Wajame wäikest
mõbl. tuba
eraisisek., kõgi tarwitusega. — Kirj. sst. „Kiire 8700".

Lasteta abielupaar soowib 1-toalist
korterit
wõi kojamehekohta. Kirjad sst. „108+8703".

Soowin piimamüügi
ruumi
ühes wäikese elukorteriga. Teat. sst. „Korralik 8707".

Wäike perekond soowib
korterit
— 1-toalist, linna läheduses. Pal. kirj. saata ühes üürihinnaga sst. „A. K. 8622"

Kaks noort eest soowiwad omaette
tuba
Kalamaja ümbruses, soowitaw klaweri tarwitamisega. Teat. sst. „Tuba + K."

Nõmmel
wajatakse 3—4-toalist korterit, kohe wõi edaspidi. Soowit. wee ja wanniga. Teat. ühes hinnaga sst. „Mugaw korter 6769"

Korralik, keskkooli wanema kl. mees õppur soowib
kaasüürilisena
waikiesse perekonda. Kirj. sst. „Erner maalt".

Riigiametnik soowib eraisisekäiguga
mõbliga tuba
Pakk. ühes hinnaga saata sst. „Riigiametnik 8775".

Korteripakkumised

Bürooruumid
wälja anda. S. Karja tän. 19—5, Rahwapanga majas, waadata kl. 12—1.

Ära anda
korter 2-toaline,
äriruum 2 waateaknaga
kontor 2-toaline
ärikelder
Küüida Wene tän. 11, kudumisärist

Laduruum
ära anda Wana Wiru t. 12.

Wälja üürida
5-toaline, heas korras puumaja kõrwalhoonetega, õunapuuaiaga. Edaspidi wõib ka maad juure rentida. Maja on ilusal kohal, metsa ligidal. Siin on ka õunu puudawiisi müüa. Ligem. teateid maja kohta saab „Päewal." talituse kirjadeosakonnast. W. Kubo, Murikatsis, Riidaja p.-ag.

Korter
2 toaga wälja üürida. Näha kl. 10—12 e. l. Mäekalda tän. nr. 29.

Terwislikel põhjustel annan üle oma
pagaritöötoa
ühes äriga, rahwarikkas alewis, raudtee ääres. Kirj. slt. „Pagar 7876".

Wäikese
mugawa tua
odawasti saab üli- wõi wanema keskkooli kl. õpilane, kes aritmeetikas õpetab algkooli 5. kl. õpilast. Kirj. slt. „Kodu südalinnas".

Pagariäri
üürile anda provintsilinnas, ühes tarwiliste ruumidega. — Teat. saab laup. kl 10—11 ja kl. 1—2 turutaubam. nr. 6.

Kaasüüriliseks
wõib tulla. Soowikorral wõib ka toa saada. Weski tän. 7, krt. 12.

Korter,
waheseinaga tuba, ära anda lasteta inimestele. Oskari tän. 53—8.

Nõmmel
soe, remonteeritud korter — 3 tuba ja kõõk — wäiksem, perekonnale ära anda Sambla tän. nr. 22.

Naisterahwas wõib
kaasüüriliseks
tulla. Herne tän. 10—5.

Mugav, puhas
mõbl. tuba
elektriga, wanni tarwit., teenimisega üksikule ära anda Õllepruuli tän. 3—2, 2. korral, Tõnismäe lõpul.

Päikesep., suur
mõbl. tuba,
erafisisek., elektrwalg., 1—2 intell. isikule ära anda. Falkpargi tän. 2-a—5.

Ilus, walge
tuba
wäheje mööbliga, 1—2 härrale ära anda Kunderi tän. 11—19

Wiru tän. üürile anda 4 toa, köögi, teenijatoa ja wanniga
korter,
ühe toa ja köögiga korter ja 2-toaline ruum kontoriks wõetaks ja laoruumiks.— Küsida Narwa mnt. 4—4.

Nõmmel
wäike korter
ära anda — tuba ja kõõk, elektrwalg., 13 kr. Õuna tän. 5.

Tuba
mööbl. wõi ilma, erafisisek., elekter, wann wälja üürida ühele wõi kahele Rohu tän. 9, krt. 2 (Tehnika tän. lõpul).

2-toaline
korter
üürile anda Katusepapi tän. 18

Kaasüüriliseks!
wõib tulla teenistuseskäija naisterahwas. Wilmsi tän. 11 krt. 4.

Hästimõbl. tuba
kütte, walgustuse, erafisisek., waiksele, intellig. tüsesisiwale üürnikule üürile anda. Narwa mnt. 40—6.

Õpilane leiab
pansioni
jaksa perekonnas. Rüütli tän. 4—1.

Korter
— tuba, kõõk ja esik — ära anda Jõgeva, Tuksa tän. 8.

Wälja üürida
2 korterit
— 3 tuba, eestuba, kõõk, 1. korral, ja 4 tuba, eestuba, kõõk, wann, 2. korral. Mõlemad 15 r.-s. Uus Kalamaja tän. 12, krt. 15

Wälja üürida 4-toaline
korter
weega ja wanni tarwitamisega. Rõomme, Mustamäe tän. 18.

Ilus, mööbliga
tuba ära anda
Uus tän. 4—2, wärawast wasakul.

Wälja üürida 3-toaline
korter.
Küsida Sauna t. 3, kojamehelt.

Korter
— 4—5 tuba ja kõõk ning 2 tuba, kohaseb büroorks, arstile, adwokaadile. Näha kl. 11—2 ja 6—8 Rataskaewu tän. 22, krt. 1. Telef. 449-73.

Päikesepoolne
korter
— 3 tuba, kõõk, esik, elekter, wesi ja weeklosett, hinnaga Kr. 50.— kuus, üürile anda haritud, lasteta, kindla teenistusega perekonnale. Heeringa tän. 12, krt. 6 (S Tartu mnt. trammipeatuse lähedal).

Kena, soe
talwekorter
— 3 tuba ja kõõk, wälja üürida Rõommel, Koidu tän. 4.

Soe, 2-toaline
talwekorter
saada Rahumäel, Rahumäe t. nr. 14.

Soliidsele üürnikule ära anda
mõbl. tuba
elekterwalg. ja wanni tarwitamisega. Rataskaewu tän. 20, krt. 3, näha kl. 2—5.

2 mööbl. tuba
erafisisek., puhtas majas, intell. härrale wõi daamile ära anda. Kõleri tän. 6—1, telef. 431-91

Üürile anda
korter,
koosneb suurest saalist ja 3 eluruumist, teenija- ja wannitoast, kõigi majapidamismõnusustega, kohane ka büroo... Lähemalt Laial tän. 29, majawalitsejalt, kl. 10—11 ja 5—6.

Ilus, kuiw, päikesekülline, 5-toaline
korter,
wanni- ja teenijaruumiga ära anda. Teat. saab kl. 3—5 Ed. Riemeri kontoris, Jakobsoni t. nr. 71 wõi kojamehelt.

Mõbleeritud tuba,
täiesti erafisisek. kojast, ühes kütte, walg., wanni ja telefoni tarwitusega ära anda haritud daamile wõi härrale. Näha igal ajal. S. Pärnu mnt. 19, krt. 8.

Ilus, kuiw, 2-toaline
keldrikorter
ära anda. Teat. saab Jakobsoni tän. 71, kojamehelt.

Kaks naisõppurit wõi kaks preilit wõiwad
korteri saada
kas kostiga wõi ilma. Teateid saab Harju ja Trepi tän. nurgal, lehemüüjalt.

Wälja üürida
korter
— 4 tuba, kõõk, eestuba, ühes wanni tarwitusega. Küsida Wiru tän. 14, kojamehelt.

1—2 kindlas ametis korralikku meester, wõiwad
korterikaaslasteks
tulla suuremasse korterisse üksiku juure. Wambola tän. 7—8

Hästiminew
puuwiljakauplus
ära anda soodsatel tingimustel. S. Tartu mnt. 50.

Hästimõbleeritud
tuba
täiesti erafisisekäiguga, intellig. härrale ära anda. Luise tän. 15—8, näha kl. 5—8 õht.

Kaasüürilise korter
ära anda, wõiwad ka kooliõpilased olla. Jakobsoni tän. 59, krt. 7.

Korter
üürile anda — 3 tuba, kõõk, elekter, uuesti remonteeritud, päikesekülline, Koidu tän. 68-b krt. 2.

Korter
talwels ära anda, omaette wäikeses majas — 2 tuba ja kõõk, ilusa aiaga. Rõommel, Metsa tän. 47.

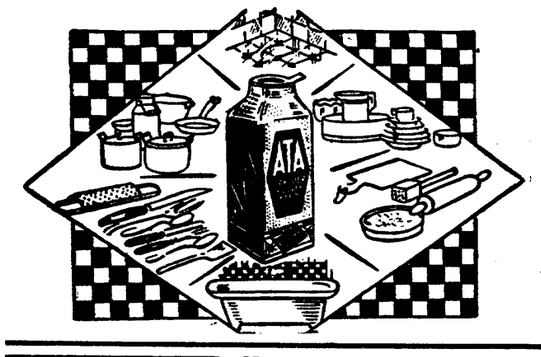

...et on odawam ja paremini puhastab seepärast on »ATA« igalpool tarwitusel!

Kõik maja- ja köögitarbed puhastab ATA kiiremini, põhjalikult ja kõigist odawamini. Natuke ATA't märja lapikese peale ja igasugune mustus kaob waewata ilma puhastusjõuta selle puhastus- ja pesemisabinõu tarwitamisel. Mitmekülgne ja usalduswäärne, wastupidaw ja kokkuhoidlik tarwitamisel, wäärtuslik abi igale köögile, igale majale.

ATA maksab 25 senti.

Henkeli puhastus- ja pesemispu'ber **ATA** puhastab ja peseb kõike. Uus praktiline raputussõel-kinnituskork.

Walmistatud Persil-tööstuses Wõtke pesemiseks, loputamiseks ja puhastamiseks Henkel'i

Ära anda
2 puhast tuba
köögi ja wanni tarwitusega. — S. Karja tän. 2—1, 2 treppi üles, Güntheri õrwal.

Õllepood
ära anda omaniku surma puhul odawasti. Teat. saab Wanaturukaelast lehemüüjalt.

Lihakauplus
juhtumisi kiiresti edasi anda.— Tulla kl. 5—7 õht. S. Tartu mnt. 52—2.

Üürile anda
korter
— 3 tuba, kõõk ja esik Narwa mnt. 23, küsida krt. 2.

Müüakse

Krundid
müüa. Küsida Wene tän. 11, kudumisärist.

Sport-, trikoo- ja trikusärke
suures walikus odawate hindadega
Hollandi pesukaupl.
H. Johanson,
Mundi tän. 3

Juhuslikult wäga
odawast müüa
„Singer" kabinettmasin, rätsepamasin ja masinajalg, 2 inim. woodi wedrumadratsiga ja pehmed toolid. Tobiase tän. 19, krt. 1.

Odawasti müüa
piljard
Teat. saab Pikal tän. 36—16.

Meester. wähekantud
lügisepalitu
müüa peenemale kaswule, hind Kr. 20.—. Lühikejalg 3—2.

Odawasti müüa
rauamaterjali:
nurkrauda — 3½×2" kuni 4×4",
ümmarg. rauda — 1=2",
U-traagleid,
4 suurt raudwanni — 6×2 m,
12 raudredelit — 13 m pikad,
10 malmplaati — 500×500 kuni 1000×1000,
1 malmkatel — 1100×680,
4 tisisterni — 18.000—30.000 ltr. mahutusega.
Teat. Pikal tän. 36/30, telef. 215-35, kl. 9—10 ja ½3—½5

Äri likwideer. puhul müüakse odawasti igasugused häid
põletispuid
puuhoowis Graniidi ja Wabriku tän. nurgal. Sealsamas korras elektri-mootorsaag müüa ja puuhoow rendile anda.

Müüa
nertsuhad
W. Kalamaja tän. 36—9.

Kingseppadele
wähepruugit. „Agu" talladpress müüa odawasti. S. Tartu m. nr. 47, masinatööst. „Wulkan"

Müüa
jäätapp, treipink, korkimismasinad, limonaadiaparaadid j. m. asju. Pääjuksele tän. 1, limonaaditööstusesse.

Majad müüa
üks kesklinnas, teine lähemas alewis Lähem. Kesk-Kalamaja tän. 2—5 wõi Lai tän. 28, kojameesilt.

Punaseid sõstraid
on weel odawasti müüa weini ja moosi jaoks. Dreewingi t. nr 11, aias, igal päewaajal. — Sealsamas ka lilled müüa.

Klawer
odawasti müüa ruumipuuduse. Näha Laial t. 29, küsida kojamehe juures kl. 10—11 ja 5—6.

Hagisakoera
müüb H. Rambach, Pärnus, Supeluse tän. 3. Telef. 133, kl. ½10—½2 ja telef. 176, pärast kl. 2 p. l.

Odawasti müüa
klawer ja rätsepamasin „Singer". Samas wälja üürida juur kuur. S. Kompassi tän. 27—7.

Kolimise tõttu
odawasti müüa täistopit. metsis, wanaaegne saaligarnituur, hind 50 kr., riietekapp, 2 peeglit, poelette, klaaskappe ja riiulilaudu, maalriredeleid, tõrwa ja tõrwakatel, pesurõõgikatel, raudaiaposte ühes raudwõrguga j. p. m. Hõbe tän. 4—10, hoowiwäärawa õrwal wäikeses majas.

Wäga hea, kuulus wälismaa
pianiino
müüa Jakobsoni tän. 71—10.

Rutuliselt müüa hea
pianiino
Raua tän. 33—17.

Suures walikus lõunaka kohwitarwitusse, emait- ja aluminium-keedunõusid, nugekahwleid, lusikaid, satskausseleiwakorwe.
K.-m. Werschbitsky
Wiru tän. 14.

Pärnus müüa majad
mitmesug. suuruses, erilinnajagudes, alates Kr. 3000—35.000, ning mitu ehituskrunti Lähem. teateid saab Pärnus Karja tän. 32, K. Lukk'ilt.

Müüa
krunt,
230 r.-s., tänaw, weewärk ja kanalisatsioon olemas. Teatada slt. „Krunt 230" wõi telefon 310-28.

Rutuliselt müüa
5000-kr. sissemaksuga 2 kahekordset maja, sissetulek 3000 kr. aastas, hind 20.000 kr. Wõlg wõib jääda pikemaks ajaks 10% aastas. Ligem. teat. saab maksuta Jaani tän. 6, 2. korral, kontorist „Wa-He", kl. 10—2.

Odawasti müüa pruugitud, töökorras
rehepeksumasin
firma „Munktells", 30" trummel, ja „Deering"-traktor. — Lähem. teateid saab Laitse jaama juures, Kobi kauplusest.

Ostetakse

U I A B **Krasnokutsky** M U U B
wäärtasju.
Kuninga 6, tel. 431-5.

Soowin osta
rahakapi
Pakk. slt. kwiit. nr. 7930 ettenäitajale

Kõige kõrgema hinna eest ostan
kantud üllikondi
palituid, pandipileteid, pesu, saapaid, mööbleid ja teisi asju; tulen ka koju ostma. — Suur Karja tän. 8—8.

Ostan
el.-dünamo,
220 w., 8—15 h. j., alaline wool. Toom-Kuninga tän. 28, krt. 14, Sults.

Ostan hea hinnaga
vandima'a kwiitunge meester, üllikondi, paltituid, häid wenekeelseid raamatuid ja wanu kõigi maade
postmarke
(wõib ka kollektsioonid). Wene tän. 1—9 2. kord

Soowitakse ostá pruugitud
paadimootor,
wõime 5—7. — Teat. mootori tüüp ja hind Karuks, Uus Kalamaja tän. 15, juukselõikusärisse.

Klaweri
pruugitud, soowin osta kohe wäljamaksetawa raha eest. — Teat. slt. „Pianiino 8757".

Ostan pruugitud
kooliraamatuid.
Rmtkpl. „BUKINIST", Wana Posti 7, kangi all

Briljante, kulda hõbedat,
kulduriisid, wanu rahasid, antiikasju ja pandikwiitungeid kõrge hinnaga ostan Wene t. 4, Demini majas. Ed. Muga.

Kellel on weejõul töötaw
jahuweski
rendile anda wõi rendi eesõigus edasi müüa, palun teat. Narwa postkast 33, E. Bolus.

Ostan
kompwekimasinaid, šokolaadiwaltsi, plastik-pressi, wafklatla. Teat. slt. „Kompwekimasinad".

Soowin korras
maja osta
kesklinna lähedal. Teat. ühes hinnaga slt. „Nr. 196".

„Päewaleht"
kõikud numbrid on müügil Tõnismäe, E. Petteri kauplusest

Mitmesugust

Riikad üksikud proaad, lesed wõi ametis preilid!
Kes oetaks
aineliselt noormeest — kekkooli õpetamiseks? Kirj. slt. „J. — 22".

3000-5000
krooni
soowitakse laenuks hea protsendiga, kindla pandi wastu. — Pakk. slt. „Laen 7886".

Kes kingib
tütarlapsele 500 krooni? — Teat. slt. „Tähan 7906".

Tiisikushaige noormees palub kaaskodanikke,
kes kingiks
tantud riideid, kingad wõi mõne jendi raha. Kirj. slt. „Palwe südamest".

„Päewalehe"
kõikud numbrid on müügil Pärdiki uut. 60, Mustõe poes

Soowin pikemaks ajaks
rentida aia
ililede kaswatamiseks. Teatada slt. suurus ja üür, kas triipkoonega wõi ilma, „Aed 8614"

8 kr. peale
saate suurepäraseid milaneeskleite ja kõikugu kujutud kauba wõga odawasti. Runne t. 11, kud.-tööstusest „Soliid".

Äraköhi
Äraköhi soowit. köha wastu. Äraköhi pud. on plomm. karbis. Kaitsemärki „punane ankur" pange hästi tähele!

Manoli
tarwitat. pealemäärimiseks jooksva ja luuwalu wastu. Manoli pud. on plomm. karbis. Kaitsemärki „punane ankur" pange hästi tähele!

Mõõbli ja muude raskuste weoks on
wedamised
da Laulupeo tän. 22,
tel. 306-23, 306-24.

Selgeltnägija-grafoloog
R Walba
Kaasaniplats 13—12, paraaduks. Minewiku ühes tulewikuga aastapealt kuulete täpsuseni. Leiate nõu ja abi. Kaugüsje mõjumine, telepaatia. Tunnid.

Kergeweoautod
saada mööbli ja kaupade weoks, linnas ja maale. Willardi 3, korter 1. Tel. 454-66.

Rammusaid, maitswaid
koduseid õunaid,
liha- kui ka mitmekesiseks taimetoite, saada odawa hinnaga. — Rataskaewu tän. 6—7.

Meesolewused,
kes tutwuks 28-a. naisolewusega? — Kirjutage slt. „Nr. 8628".

Soowin leida
sõbra,
45—55-a. härrade hulgast, kes aitaks korteri maksa. Korteri sissesead olemas. Kirjad slt. „Rõõmus 8690".

Kiriklikud teated.

Kaarli kirik.
Pühap., 6. sept. kell ½10 homm. jumalateenistus armulauaga. Jutlustab õp. A. Kapp.
Sügisene leeriõpetus eriliselt tütarlastele õp. A. Kapp'i juures (1. pihtkonnas) algab esmaspäeval, 21. sept. kl. 7 õhtul. Armulauale wõtmine lõikuspühal, 11. oktoobril. Sügisene leeriõpetus eriliselt poeglastele õp. A. Kapp'i juures algab esmaspäeval, 9. nov. kl. 7 õhtul. Armulauale wõtmine on 1. Kristuse tulemise pühal, 20. nowembril. Üleskirjutamine leeridesse on alanud — igapäew kõnetundidel (Kaarli t. 1—1, ülemisel korral) kl. 11—1 enne lõunat ja peale selle keskõdalatel ja laupäewadel kl, 5—7 õhtul. Neil kõnetundidel on ka perekonnaseisu ametitalituste registreerimine ühes koguduse liikmete wastuwõtuga. Õp. A. Kapp.
Leeriõpetus õp. F. Stokholm'i juures poeg- ja tütarlastele algab esmasp., 21. sept. k. 6 õhtul leeritoas. Õnnistamine on lõikusepühal, 11. oktoobril. üles anda palutakse waralult oma õpetaja juures Kaarli tän. 1, krt. 2.
Pühapäeval, 6. sept., kell 1 päeval esimene lastejumalateenistus sügisel — õp. A. Sommer. Lastewanemaid palutakse saata oma lapsi lastejumalateenistusele. Kõiki endisi ja ka uusi lastejumalateenistuse abilisi palub õp. Sommer tulla reedel, 4. sept. kell 7 õhtul koguduse juhatuse tuppa läbirääkimistele.
Pühapäeval, 13. sept., kell 7 õhtul noorte jumalateenistus. Jutlustab õp. A. Sommer; soololaul; laululehed.
Kaarli koguduse 3. pihtkonna noorte koondise 1. piiblitunnid on igal reedel kella 8—9 Kaarli gümnaasiumi ruumides — Imanta tän. 6 — õp. A. Sommer'i juhatusel.
Laulukoori harjutused on igal keskõdalal kella 8—10 Kaarli gümnaasiumi ruumides härra Biltse juhatusel. Palutakse üles anda uusi mees- ja naislauljaid.
Kultuurringi järjekorraline töökoosolek on teisip., 8. sept. kella 8—9 Kaarli gümn. ruumides; refereerib härra Sakkeus, teemil: millisel alusel saatuutame waimlise arengu.
Hoolekande-toimkonna koosolek on reedel, 4. sept. kella 7—8 Kaarli koguduse kantseleis Kaarli tän. 1. Endiseid 3. pihtkonna leeriõpilasi, kes soowiwad koondise tööst osa wõtta, palutakse ennast üles anda Kaarli gümn. ruumides igal keskõd. kella 8—10 ja reedel kella 8—9.
Leeriõpetus poeg- ja tütarlastele algab õp. A. Sommeri juures esmaspäeval, 26. oktoobril kell 7 õhtul leeritoas. Õnnistamine on 15. nov., 24. ühap. p. kolm. J. p. Õpetaja Sommeri kõnetunnid on jälle igapäew kella 11—1 e. l., peale selle igal keskõ. ja laup. kl. 5—7 p. l. Kaarli tän. 1—3.
Waestehoolekande Seltsi hoolekogu koosolek on teisipäeval, 8. sept. kell 6 õhtul Kaarli koguduse juhatuse toas. Sealsamas on kell 8 õhtul Kaarli koguduse waestehoolekande Seltsi juhatuse koosolek. Pühapäeval, 20. septembril, kell 3 p. l. on Waestehoolek. Seltsi uues wanadekodu aias Magdaleena t. nr. 6 wabaõhujumalateenistus. Jutlustab õp. A. Sommer. Pärast jumalateenistust koguduse liikmete perekondlik koosviibimine ja teelaud. Laulukoor; laululehed. Puhas sissetulek läheb Kaarli koguduse waestele. Wihmase ilma puhul peetakse jumalateenistus wanadekodu ruumides — Magdaleena t. 6, samal ajal.
Piiskopl. Metodisti kirik, Koppel, Bekkeri t. 12, end. „Kaitseliit".
Pühapäeval, 13. septembril kell 10 homm. jumalateenistus armulauaga, kell 7 õhtul evangeeliumikuulutus.
Märkus: Remonteeritud palwemaja õnnistamine on järgmise pühapäeva, 16. sept. peale edasi lükatud. Niisamuti algab pühapäewakool pühapäeval, 16. sept. kell 2 p. l. Neljapäeval, 17. sept., kell 7 õhtul piiblitund.

Sõmisjon, Koppel, Bekkeri t. 12, end. „Kaitseliit".
Keskõdalal, 16. septembril kell 7 õhtul koosolek.

Allika log., Allika tän. 5.
Pühapäeval, 6. sept. kell 10 homm. jumalateenistus; kell 1 pühapäewakool; kell 5 p. l. kutsekoosolek. Kõneleb jutl. O. Tärk ja teised. Laulab laulukoor. Teretulemast kõigile!

Püha-Waimu kirik.
Pühapäeval, 6. septembril, kl. 10 homm. jumalateenistus armulauaga — õp. Th. Tallmeister. Kell 4 p. l. Rahumäel wanal kalmistul jumalateenistus laululehtede ja pasunakooriga — õp. Th. Tallmeister.
Õpetaja kõnetunnid 7. sept. alates jälle igapäew kella 12—2 ja õhtune kõnetund igal neljapäeval, kl. 6—8 õhtul.
Waestehoolekandeseltsi tööõhtud algawad 15. sept., kl. 6 õhtul. Seltsi juhatus loodab koguduse liikmete rohket kaasabi.

Toomkirik, Toomkogudus ja Pauluse kogudus.
Pühapäeval, 6. septembril, kl. ½11 hommikul jumalateenistus pihti ja armulauaga, jutlustab õpetaja Ed. Beckmann.
Pühapäeval, 6. septembril, kl. 6 p. l. Pauluse koguduse juhatuse korraldusel õhtujumalateenistus laululehtedega, jutlustab õpetaja J. Laitik.
Üleskirjutamine armulauale Pauluse koguduse kantseleis Harju tän. 17—1, kus asetäitja-õpetaja Ed. Beckmann peab kõnetunde teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval, kl. 12—1 päeval, ja keskõdalal ja reedel, kl. 5—6 õhtul.
Eelteade: Leer Pauluse koguduse noortele algab asetäitja-õpetaja Ed. Beckmanni juures esmaspäeval, 28. septembril kl. 6 õhtul. Õnnistamine on Toomkirikus pühapäeval, 18. oktoobril, kl. ½11 hommikul.
üles anda palutakse kantseleis kõnetundidel.

Metodisti kirik, Weerenni 4-a.
Pühapäeval, 6. sept. kell 10 jumalateenistus ühes armulauaga, jutlustab M. Krüger ja teised; kell ½1 pühapäewakooli awamine; kell 5 p. l. evangeeliumi kuulutus. Neljapäewa õhtul kell 7 piiblitund. Kõik teretulemast!

Christian-Science.
(Kristlik-teaduslik) jumalateenistus, pühapäeval, kl. 11. Endla tän. 10, Saksa keelest.

Jaani kirik.
Pühap., 6. sept., kl. 10 homm. jumalateenistus armulauaga — õp. H. Kubu.
Kell 3 lastejumalateenistus — õp. H. Kubu.
Kell 6 p. l. Jaani Noorte koguduse esimene jumalateenistus pärast suwewaheaega. Jutlustab õp. A. Sternfeldt, laulab mees-doppelttwartett. Laululehed.
Noorte kogud. laulukoori esimene harjutus pärast suwewaheaega on neljap., 10. sept., kell 7 õhtul Estoonia Sinises saalis. Palutakse tulla kõiki endiseid ja ka uusi lauljaid.
Esimene tööõhtu wanadekodus on reedel, 11. sept., kell 7 õhtul. Palutakse rohket osawõttu.
Pühap., 20. sept., on Wanadekodus, Heeringa tän. 8, Noorte kog. perekonnaõhtu kõnede ja muusikaliste ettekannetega.
Leeriõpetus poeg- ja tütarlastele algab kõikides pihtkondades 14. septembril. Leeriõpetusele üles anda õpetajate kõnetundidel.
Õpetajate kõnetunnid on igapäev kl. 12—1 e. l. ja p. l. teisip. ja reedel kl. 5—6.
Koguduse kantselei, Lembitu tän. 2, on awatud igapäew, kl. 9—2, ja teisip. ja reedel. kl. 5—6.
Kodanline perekonnaseisuandmete registreerimine kantseleitundidel.
Liikmemaksu wastuwõtt kantseleitundidel ja pühap., jumalateenistuse lõpul kirikus.

Rooma-katoliku kirik.
Pühapäeval, 6. sept., kl. 9 homm., püha missa eestkeelje jutlusega. Kolm last lähewad esimest korda pühale ühendusele; koolilaste ühine püha armulaud; kl. 11 peajumalateenistus ja poolakeelne jutlus; kl. 7 õhtul. wesper.

Tallinna I Baptisti kogudus.
Kalju tän. nr. 1 (Uus Kalamaja 23.)
Pühapäeval, 6. septembril kell 10 e. l. jumalateenistus, jutlustab jutl. Fr. Männamaa; kell 1 pühapäewakool; kell 5 p. l. ewangeeliumi kuulutuse koosolek. Suwise waheaja järele esineb esmakordselt keelpillikoor. Kõik teretulemast.

Ew.-lut. Peeteli kogudus.
Laupäeval, 5. septembril kell 7 õhtul palwemajas, Tarabella 26, armulauapüha; laululehed. Lauale kirjutamine kella 6—7 palwemajas.
Pühapäeval, 6. septembril kell 9 homm. Rootsi-Mihkli kirikus jumalateenistus; lauluraamatud; kell 11 e. l. palwemajas jumalateenistus, lauluraamatud.
Kolmapäeval, 9. septembril kell 7 õht. palwemajas kuulutustund.
Neljapäeval, 10. septembril kell 7 õht. linnamisjonimajas, Kentmani 6, piiblitund.
Reedel, 11. septembril kell ½7 õhtul linnamisjonimaja wäikeses saalis, Kentmani 6, piiblitund noortele.
Laupäeval, 12. septembril kell 7 õhtul õhtujumalateenistus kirikus (Rootsi-Mihkli kirikus); laululehed.
koguduse perekonnaõhtu on 20. septembril.
Eesti ew.-lut. kiriku Sisemisjoni Selts korraldab pühapäeval, 6. septembril kell 5 p. l. perekonnaõhtu linnamisjonimajas Wihterpalu tütarlaste kodu heaks; laululehed; laulab evangeeliumi palwela laulukoor; käsitöölaud, einelaud; õned. Palume kõiki sõpru lahkesti osa wõtta.

Eesti Siimeoni kirik.
Laupäeval, 5. septembril, kell 6 õhtuteenistus koorilauluga. Pühapäeval, 6. septembril, kell 10 liturgia-jumalateenistus. Teenib ja jutlustab mitropoliit Aleksander paljude Tallinna waimulikkude osawõtul teenistusest.

Päästearmee Tallinna II korpus, Wakfali puiestee 8-a.
Laupäeval, 5. sept. kl. 7,30 õht. pääsfimiskoosolek. Pühapäeval, 6. sept. kl. 10 homm. pühitsuskoosolek; pühap., 6. sept. kl. 3,30 p. l. wabaõhukoosolek Kolde puiesteel; pühap., 6. sept. kl. 7 õht. pääsfimiskoosolek. Teisipäeval, 8. sept. kl. 7 õht. wabaõhukoosolek Kaasani platsil. Neljapäeval, 10. sept. kl. 7,30 õht. pääsfimiskoosolek.

Immanueli kirik, Jõe tän. 12.
Pühapäeval, 6. sept., kell 10 homm. kõneleb K. L. Marley ainel: Elujõe tugewusi. Kõnelewad muudki. Kell 5 p. l. äratuskoosolek. Tere tulemast!
Teisipäeval, 8. sept. wäikeses saalis koosolek noortele.
Neljapäeval, 10. sept. waimulik koosolek. Mõlemad kell 7 õhtul.

I kogudusе osakond, Luise tän. 11, S. Risti ruumes.
Pühapäeval, 6. septembril, kell 10 hommikul kõnelewad E. Grünberg ja K. Marley, kell 6 p. l. äratuskoosolek laulukoori kaastegewusel. Kõik tere tulemast! Esmaspäeval, 7. sept., kell 7 õhtul piiblitund. Teisipäeval, 8. sept., kell 7 õht. koosolek noortele.

Päästearmee I korpus, Uus Sadama tän. 11-a.
Laup., kell 7.30 õht. Avalik koosolek. Pühap. kl. 10 homm. pühitsuskoosolek. Pühap. kl. 11.30 l. pühapäewakooli laste kogumine Kadriorgu laste mänguplatsile. Kl. 12 rongkäik saali ja kl. 12.30 l. pühapäewa kool. Kõik lapsed on teretulemast. Pühap. kl. 4 p. l. wabaõhukoosol. Kadriorus, pühap. kl. 7 õht. pääsfimiskoosolek. Teisip. kl. 7.30 pidulik koosolek „Noorte leegionile". Kõik noored. 14—25 a., on teretulemast. Keskõ. kl. 7 õhtul korpuse kadettide tund. Neljap. kl. 7.30 avalik koosolek ruumis. Reedel kl. 7.30 õht. sõduritekoosolek. Kõik teretulemast!

Rõmme Rahukirik.
Pühap., 6. sept. jumalateenistus kell ½11 h. Wennaste kog. palwemajas, Harku t. 48. — Õp. Eilart.

Linnamisjoni maja, Kentmani tän. 6.
Eelteade: Pühapäeval, 13. sept. kell 6 õhtul on linnamisjoni seltsil perekonnaõhtu. Kõnelewad õp. Hasselblatt ja õp. Sternfeldt oma Ungari ja Ameerika reisu muljetest. Laulukoor, laululehed.

Kõige uuemate wõimalustega sisseseatud
„Päewaleht"
trükikoda
Kõige suuremad ja täielikum. rotatsioonmasinad, kõrgpressid ja lahemasinad. — Kõige mitmekesisem trükitähtede wali.
Kõltekoda
Litograafia
Offsettrükk
Kõige suurem graafikatööstus Eestis.
Telf. Eesti Kirj.-ühis.

Jõukamad daamid! Wõimaldage noormehele
mõni kroon laenu
Kirj. slt „Wõimaldan 8687"

Kaks neidu paluwad heldet
rahamehi
nõuks ja abiks olla tööjaamise wõi rahaliselt toetada korter alalhoidmiseks. Oleme tänulikud ka kõige wäiksema eest. — Kirj. slt. „Oma korter 8680"

Ära anda 2. obligatsioon
Kr. 3000.-
tulurikka linnamaja peale. — Kirj. soow. slt. „A. P."

Weoauto
saada kolimiseks, laua-, palgi ja kiwideweoks, linnas ja maal. Roofi tän. 3—3.

„Päewalehe"
kõikud numbrid on müügil E. T. K. Waimsen kauplusest

Terwe 4-aastane poeglaps
kasulapseks
ära anda. Teat. Roopa tän. 8—10, Tallinn.

Daamid!
Teie ei waja ainelisi toetusi, waid sõpra, kes oja wõtaks teie hingelisest üksildusest. Teatage eneleest slt. „18+18".

Rõmmel, Lossi tän. 25, härra Kulu!
Palusin teid wankri järel tulla. Wastasel korral müüa selle töötaju katteks. Annan selleks aega tänasest päewast s. o. 4. sept., kuni 8. sept.
Sepp K. Zimmerman
S. Pärnu mnt. 172.

Waranduslikult kindlustatud ürgema haridusega, keikealine poisimees-riigiteenija soowib
tutwust
abiellumise mõtles waranduslikult kindlustatud wõi iseseisva daamiga Tallinnast, Wiljandist, Tartust wõi maalt. Kirj. slt. 50-kr. 0148130 ettenäitajale.

RAKWERE
nädalat raamatukapis on „Päewalehe" müügil „Päewalehe" finnaõudmisel homm. kl 8—10 ja kl. 6—9 õht.

Kadunud

Poisike unustas palitu
heinamaale, W. Ameerika tän. ülesõidukoha läheda., kahe raudtee wahele. Leidjat palun ära tuua Luha tän. 9—1.

Leitud

Leitud noor, ilusa
hundikoer,
Kätte wõib saada 3 päewa jooksul loomarawilas, Wilmsi tän. 33.

„Päewalehe"
üksikud numbrid on müügil
: Saue Jaamas. :

Oma armast, lahkunud kaasteenijat

Olaf Jürgenson'i

mälestawad lugupidamisega **Chr. Jürgenson'i äriteenijad.**

Raske haiguse järele lahkus meie keskelt meile armas

mehaanik

Willem Laasi p. Tõkke

sünd. 22. I 1887. a.
surn. 4. IX 1931. a.

Lahkunu ärasaatmine 5. IX 31. a. kell 8 homm. Mäekalda tän. 11 S/S. «Eestimaa» peale.

Muldasängitamine Hiiu-Kärdlas.

Walusas leinas

omaksed.

---

3. septembril suri meie armas poeg ja kallis wend

Olaf Jürgenson,

sünd. 8. nowembril 1903.

Sügawas kurbuses **wanemad, õed ja wennad.**

Kirstupanek laupäewal, 5. sept. keil 7 õhtul leinamajas, Raekojap. 15, matmine pühapäewal, 6. sept. keil ½1 p. l. leinamajast Kopli kalmistule.

Waewarikka haiguse järele suikus 2. IX. s. a. igawesse unne

Jaan Hansu p. Soomann,

sünd. 5. juulil 1877

Tröästimata leinas **naine, lapsed, lapselapsed ja omaksed.**

Kirstupanek laupäewal, 5. IX s. a. kell 18 S. Söörensi t. 14—1. Matmine pühapäewal, 6. IX s. a. Kaarli kirikus, seait Rahumäele.

Südamlik tänu

kõigile sugulastele, sõpradele, tuttawatele, iseäranis „Korteriosakonna" ülematele ja kõigile kaasteenijatele, kes oma rohke osawõtuga minu armast wenda **Johannes Püüman'I** wiimsel teekonnal saatsid ja sellega oma kaastunnet ülirohkesti awaldasid.

Leinaja õde.

Tartu Majaomanikkude Pank.

Suurturg nr. 7, oma majas. Telef. 6-50.

Äriseis 1. septembril 1931.

	Kr.		Kr
Kassa ja waba raha	587 142 90	Osamaksud ja kapitalid	328 357.—
Wäljaantud laenud	2.281 438 77	Hoiusummad	2.359 918 24
Garantiid	75 894 60	Korrespondendid	114 309 13
Korrespondendid	34 035 29	Garantiid	75.894 60
Kinnis- ja wallaswarad	93 198 78	Liikmete lisawastutus	106 550 —
Makstud prots. ja kulud	71 024.35	Saadud prots. ja komisjon	213 910 20
Liikmete kohustused	106 550 —	Mitmesugused passiwad	68 459 65
Mitmesugused aktiwad	18 114 13		
	Kr 3 267 398 82		Kr. 3 267 398 82

Hoiusummad Laenud Kõik pangaoperatsioonid

Juhatus.

„POLYGLOT"

Õppimine gruppides:

inglise, prantsuse, saksa, rootsi, wene keel, joonistamine ja kompositsioon.

Maks iga õppeaine eest 7 kr. kuus. Kunstiajalugu saksa wõi wene keeles. Maks 8 kr. kuus.

Ülejäänud õpetatakse rootsi, wene keelt ja matemaatikat kuumaksuga 10 kr. ainelt.

Õpetuse algus 15. sept. s. a., sissekirjutamine igap. kella 5—6 p. l. Tallinnas, Lai tän. 17, krt. 2.

Gruppide arw on piiratud.

Minu klaweritunnid

algawad 7. septembril

Edith Teige, dipl. helikunstnik.

Liiwalaia tän. 44—1, kl. 2—4 ja 6—7.

J. Kägu

klaweritunnid

algawad esmaspäewal, 7. septembril. Wastuwõtmine kella 11—12 ja 4—5 p. l.

Massu wald, Läänemaal, wajab kutseilist

wallasekretäri.

Walimine 20. septembril 1931. a. kell 12 päewal Masju wallamajas wallawolikogu koosolekul. Kohasoowijatel toowitawaldused ühes lühikese elulookirjeldusega ja dokumentidega saata wallawanajusele hiljemalt 17. septembriks s. a.

Wallawalitsus.

Oksjonikuulutus

6. jaoskonna politseikomisjar Tallinnas, teatab, et 5. septembril 1931. a. kell 12 müüakse avalikul enampakkumisel Mundi tn. nr. 4 1930. a. tulu- ja puhtakasumatsu wõla katteks Reinhold Reichmann'i päralt olew wallaswara, mis koosneb kirjutusmasinast „Underwood" nr. 46, 3 klaswitriinist, ärikapist peegliga ja äriletist (klaasist) ja mis hinnatud Kr. 538, 44 sendile. Müüdawaid asju wõib näha oksjonipäewal, Tallinnas, **Mundi tn. nr. 4.** Pakkumine algab hinnatud summast.

Igal õhtul pärast teatri lõppu

gala-souper

Estonia Walges Saalis.

hinnaga Kr. 2.—.

Laupäewal, 5. septembril s. a.

1) Moc-turtle supp,
2) lõhe hollandi kastega wõi Chateaubriand à la Preji-dent,
3) maasikapunsch.
4) kohw.

Suur kabaree

„The Estonia Dance Orchestra" osawõtul.

Olen awanud Tartus 1. järgu

restorani „Liwadia"

Kaluri tän. 10.

Mugawad kabinetid. Kõõk wiluud koka juhatusel.

Palun sõpru ja tuttawaid mind külastada.

Austusega
ökonom **J. Umlin.**

Wõtame müüd wastu

kl. 9—10 e. l. ja 5—7 p. l.

Wann. adwokaat

Ed. Mühlberg

ja

wann. adwokaadi abi

Wold. Mühlberg

W. Pärnu mnt. 6.

Tel. (2)15-48 ja 439-14 (krt.)

Arstid

Dr. Fr. Paas

Närwi- ja hingehaigused.

Pühhoanalüüs.

Wastuwõtt igapäew kl. 11—1 ja 4—5.

Narwa mnt. 11. tel. 305-82.

Tagasi jõudnud

Dr. Harry Dreyer

Naha-, põie- ja suguhaigused

Wiru t. 12, krt. 3

Tel. (2)32-72.

(Singeri kauplusе majas)

Kella 10—1 ja 5—8.

Pikk tän. 3.

Dr. H. Schwarz

Sugu-, põie-, juukse- ja nahahaigused. Kiirtega rawitsemine.

Wastuwõtt kl. 10—12 ja 5—7, pühap. kl 10—12 — Eraldi wastuwõtt kokkuleppel kõnetr. 433-49

Tagasi tulnud.

Wõtan wastu hamba- ja suuhaigeid igap. kl. 10—1 ja 4—7

Hambaarst

dr. A. Lourie,

Narwa mnt. 4. Tel. 306-57.

Tagasi jõudnud

dr. W. Greiffenhagen,

Minu telef. on nüüd 453-75.

Tagasi jõudnud

Silmaarst

Dr. J. Hansson

Suur Roosikrantsi tän. 15—2.
Wastuwõtt kl. 10—12 ja 4—6
Telef. 452-63.

Hambaarstimiskabinett. Suuhaigused.

Dr. Aliide Leppasson

Narwa mnt. 42—2.
Telef. 307-28.
Kõnet. kl. 10—12 ja 4—6.

Tagasi jõudnud

Dr. Th. Jürgenson

sisehaigused

Terase t. 3-b. Telef. 301-31.

Dr. A. Grasmansdorf

Sisehaigused.

Wastuw. 11—1 ja ½7—½8.

Pelguranna

Rohu tän. 15—8

(Telliskiwi tän. nurgal).
Elukorteri telef. 458-71.

Mundi tän. 3—3

Dr. K. Sibul

Sise- ja närwihaigused.

Wastuwõtt kl. 9—10 ja 3—5.
Wereproowid teisip. kl. 4—8.
Kõneir. (20)2-87.

Wene tän. 1. Tel. (20)2-51.

Dr. Pender.

Naha-, sugu-, põie- ja fisehaig

Kl 11—1 ja 5—7.

Kõrgustkõikle. Walg. rawim.

Wereproowid (Walk).

Tagasi jõudnud

Dr. Paul Ruus,

Naha-, põie- ja suguhaigused.

Wastuwõtt kl. 5—7 p. l.

W. Pärnu mnt. 20.

Telef. (2)14-50.

Loomaarst

Dr. S. Dreyer.

Wiru tän. 2-1

(„Singeri" kaupl. majas).

Wastuwõtt kl 9—2 ja 4—7.

Telef 304-72

Emilie Leppik

Masseerija (kosmeetika)

Kaupmehe tän. 15—2.
Kõnet. 10—1 ja 4—6.
Tel. 23-55.

Ämmaemandad

Ämmaemand

M. Nirk

Toom-Kuninga tän. 3—1.

(Kaarli kiriku juures).

Telef. 452-78.

Ämmaemand

A. Tomson.

Woorimehe tän. nr. 5

(Raekojaplatsi juures).

Tunnid

Wilunud õpetajanna annab

klaweritunde

konserwatoor. progr. järgi. — Wastuwõtt kl. 2—5 S. Karja tän. 18—24, telef. 2-14.

Inglise ja saksa

keele tunnid, konwersatsioon ja järeleaitamine. Wilmsi tän. 4, rääk. kl. 3—4, tohtriproua.

Surma läbi lahkunud kallist ema

Anna Thalfeldt'i, sünd

mälestawad kurb

Matmine 6. sept. kell ½4 Kesar i wanal kalmistul.

Esimene Tartu Wärnits

Tartus, Waksali tän. 17, telef.

ostab suurel ja wäikesel arwul

linasee

müüb kõrges headuses

wärnitsat,

ja õlikoo

Tall. konserwat wanema kurs. prof. R. Böödе õpilane annab odawasti

cellotunde.

Wõib koju käia. Teatada slt. „Cellotunnid".

Saksa ja inglise

keele tunde annab wil. õpet., aitab järele ja walmistab kolledshi. Endla tän. 5—7, rääkida kl. 1—8 õht.

Leçons de français

Sophie Chichaieff Vis 11-12 e 7—8 h. Kaasani t. 15—2

Annan edukalt

klaveritunde

walmistan konserw. Sealsamas wõib ka harjutamas käia. Kõnet. igap kl. ½9—10 homm. ja 4—6 p. l. S. Tartu mnt. 40—2, K. Weiden. Sissekäik paraadukiest, tänawalt, 2. korr.

Wõtan oma

saksakeelsesse lasteringi

weel mõned lapsed. Rääk. kl. 10—1. — Margarete Stein, Berliinis diplomeerit. lasteaednik. Kõleri tän. 8—4.

Algan

inglise keele

jundidega. Dipl. õpetaja Londonist. Girgensoni tän. 1—1, rääk. kl. 5—7.

Leçons de français

conversation, grammaire, korrespondance Kordese 4—3. Visible les lundis et jeudis de 3—5.

ENGLISH LESSONS

given by an experienced. Teacher in conversation, grammar, com correspondence Apply on Tuesdays & Fridays from 5—7 S Pärnu mnt. 52—2

Annon tunde

alg- ja keskkooli õppeainetes. Soowikorral tulen koju. Koidu tän. 5—4.

Konserw. wan. kurs. õpilane (meester.) annab odawasti koju käies

klaweritunde.

Teat. slt. „Pianist 8624".

Konserwatooriumi wan. kurs. õpilane annab edukalt

klaweritunde.

Jakobsoni tän. 36—7.

Inglise keele

tunde (rääk. ja teoori) annab edukalt wilunud õpetaja. Kuninga tän. 2—10, rääk. kl. 5—7 p. l.

Saksa, wene ja prantsuse keele

tunde

antakse Lühikesjalg 3—1.

Soowin täiskaswanule, alg- ja keskkooli õpilajile koju käies

sa-sa a wene

keele tunde anda, 25—35 int. tund. Oman head tunnistused ja soowitused. Teat. slt. „Lasteaarmastaja preili".

Annan

saksa keele

ja prantsuse keele tunde, aitan järele prants. lütseumi õpilast. Uus Kalamaja tän. 35—23.

Minu

klaweri- ja keeltetunnid

on alanud. Balti jaam, krt. 3, 3. korral, kodus igap. kl. 11—12 ja 4—6.

---

25 senti

muusikatunde, klaweri- ja wiulitunde, annab õpetajanna. — Uus tän. 29/5, näha kl. 3—6.

Annan

klaweritunde

kohusetruult ja odawa hinnaga Rääk. kl. 5—6 Rataskaewu t. 20—4.

„Eestimaa Pimedatele

soowitab odawas

h

Tallinn, Tõnismägi

Konserwat. wan. õpil. annab edukalt

wiulitunde

ja tuleb mängima üksikuile mängudele-altuuradele. Rääk. Klaasingi tän. 13—13, kl. 11—12 ja 3—5.

Leçons

de conversation française.

Visible de 2—5. Toompuiestee 4-b, log 5

Wilunud õpetajanna annab

saksa keele

tunde täiskaswanuile ja lastele, wõib ka õpetada gruppi. — Kõnet. kl. 11—5 Tatari tän. 21-a—16, sissek. hoowist.

Русская дама желаетъ взять на скромный пансіонъ двухъ школьниковъ и даетъ уроки русскаго языка дѣтямъ и практика взрослымъ за небольшую плату. Б Татарская 6-а, кв. 7. Крейцвальдъ. Видѣть въ 9 ч. и отъ 12—4 ч.

Müüakse

Ameerikasse tagasisõidu puhul müüa kaasa toodud

Chevrolet-tõldauto,

1930. a. mudel, kõige paremas korras. Näha 7. ja 8. sept. kl. 3—7 p l. Narwa mnt. 11, hoowis, telef. 29-05.

Erakordselt odawaid priima

hõõg-pirne

ainult lühikest aega saada en gros ja en detail wabrikus, Lembitu (end. S. Balesna) t. nr. 7.

Müüa

sinirebase-

(Blaufuchs) nahk. Wene tän. 12—2, postimaja wastas.

Pianiino,

pruugitud, müüa pianiinotöötuses H. Orntlich — Waestepatuste tän. 1-b.

Krunt

müüa — 200 r.-s., Paldiski mnt. ligidal. Teat. saab Telliskiwi tän. 10—2.

Müüa juhuslikult „Singeri"

kabinettõmbiusmasin

üks „His Master's Voice" kaskgrammofon ja teine „His Master's Voice" kohwergrammofon Wabriku tän. 35—2.

Pähklipuust söögitoa- ja mustast tammepuust

kabineti sissesead

müüa Dunkri tän. 4—3, näha kl. 3—8 p. l. iga päew.

Müüa tarwitatud

kudumismasin,

8. klass, kahe lõngawedajaga 60 sm lai. Teat. saab Wäike Karja t. 10, J. Anweldi äri

---

Kolimise pärast odaw. müüa igasugu

mööblit.

Narwa mnt. 4—4.

Korras

maja

5. linnajaos müüa, asub 18[illegible] r.-s. pärisrundil, hind 25.00[illegible] kr., millest pool pikemaajaline tõlga. Sissetulek 4000 kr. aastas. Ligemalt Lennuki tän. 11-a—7, õhtul kl. 5—9.

Maia

Kadriorus, ehituskrund., soojatel tingimustel müüa. Teat. saab wann. adw. Rojenberg juures, Kinga tän. 1, kl. 5—